

W W W . J U R I S T K O N T A K T . N O

JURIST

NR 5/2016 50. ÅRGANG

KONTAKT

Knut Farner var med fra begynnelsen

Juristforbundet 50 år

Antall arbeidsrettsaker øker // Politiet får nynorskrefs
Lovstafett i sommersol // Advarer mot dyre tvistesaker

JUS JURISTENES UTDANNINGSSENTER

Juristenes Utdanningssenter

tilbyr **bredde** og **kvalitet** til deg
som ønsker å bygge kompetanse.

Sammen setter
vi **standarden.**

LEDENDE PÅ FAG OG FORMIDLING

Innhold

- 6 Juristforbundet 50 år
- 14 Siden sist
- 16 Marianne Vollan
- 21 Valg i Juristforbundet
- 22 Lovstafetten
- 24 Ruth Anker Høyer
- 27 Presseetikk
- 28 Bevæpningsutvalget
- 30 Juss huset
- 32 Afghanistan-rapport
- 34 Arbeidsrettssaker
- 36 Arbeidsgiverne i staten
- 38 Barn i arrest
- 41 Politireformen
- 42 Skatteetaten
- 44 Dyrevelferd
- 48 Nynorsk i POD
- 50 Curt A. Lier mener
- 52 Arbeidslivet
- 56 Karriereråd
- 57 Din økonomi
- 58 Juss-Buss kommenterer
- 59 Meninger
- 64 Stilling ledig
- 66 Nytt om navn

6

Ser tilbake

Knut Farner var Juristforbundets første generalsekretær.

16

Fengselssjef

Marianne Vollan er øverste sjef for soningsanstaltene i Norge.

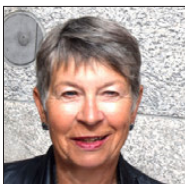
22

Lovstafetten

Studenter fra Bergen og Oslo konkurrerte for 22. gang.

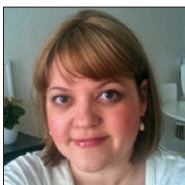
24

Advarer

Dommer Ruth Anker Høyer advarer mot kostbare rettsprosesser.

42

Nedleggelser

Vibeke Aasen Eriksrud i Skattetatens Juristforening kjemper for skattejuristene.

//

Det går på rettssikkerheten løs hvis man må være rik eller spesielt vågal for å engasjere advokat i saker hvor man mener man har rettigheter.

Ruth Anker Høyer, side 26

JURIST
FORBUNDET

Rettsikkerhet

Foto: iStock.com/mark_evans

Rettsikkerhetskonferansen

Tirsdag 27. september 2016 | Kl. 11.30-16.30 | Grand Hotel, Oslo

Rettsikkerhetsprisen 2016

Prisen deles ut av H.K.H. Kronprins Haakon og juryleder, professor Hege Brækhus.

Med staten som motpart

Regjeringsadvokat Fredrik Sejersted og advokat Arild Humlen drøfter rettsikkerhet og ressurser for enkeltpersoner som møter staten som motpart i retten.

Guatemalas dommere trues

Dommer Yassmin Barrios, leder for Guatemalas høyrisikodomstol, om utfordringene med å bygge en rettsstat i Guatemala, om bekjempelse av korrupsjon og vold mot dommere.

En tapt barndom

Advokatene Hanne J. Ihleby og Ruth N. Frøland om rettsaken de førte pro bono og vant mot en kommune for å gi sin klient erstatning for en tapt barndom.

Gode nok bevis?

Professor Ragna Aarli, Universitetet i Bergen, om biologiske og teknologiske spor som bevis i retten, om samspill og konflikter mellom teknologisk utvikling og rettsvitenskap.

Nye politimetoder og personvern

Hvor skal grensene gå for nye, mer effektive politimetoder – i forhold til rettsikkerhet og personvern?

Klimaflyktingers manglende rettsikkerhet

Hva kan vi i Norge gjøre for å forebygge nye klimarelaterte flyktningkriser, og hva kan vi gjøre for å styrke rettsikkerheten til mennesker på flukt fra naturkatastrofer og klimaendringer?

Påmelding på www.juristforbundet.no

Rettsikkerhetens år 2016 | #rettsikkerhetensår

RETTSIKKERHETENS ÅR
2016

Redaktør

Ole-Martin Gangnes
omg@juristkontakt.no

Journalist

Tore Letvik
tl@juristkontakt.no

Annonsesjef

Per-Olav Leth
07 Media
perolav@07.no
Tlf.: +47 918 16 012

Design/layout

Inge Martinsen
07 Media
inge.martinsen@07.no

Tips redaksjonen

omg@juristkontakt.no
mob. 48 24 83 52

For annonser

perolav@07.no
tlf.: 91 81 60 12

Ved adresseendring

Logg inn med ditt medlemsnummer
på juristforbundet.no for å endre.

Andre: send ny adresse til
medlem@juristforbundet.no

Abonnement

Kr 500,- pr. år (9 utgivelser)

Redaksjonen forbeholder seg
retten til å redigere eller
forkorte innlegg.

Forsidefoto:

Juristforbundet / Colourbox

Teknisk produksjon:

07 Media – 07.no

Innsendt stoff til neste nummer
må være redaksjonen i hende
innen 15. august 2016.

Redaksjonen avsluttet

14. juni 2016.

Juristkontakt arbeider
etter redaktørplakaten
og er en del av

Da juristene ble samlet

Juristforbundet ble stiftet for 50 år siden – 11. mai 1966 i møtesalen i Domus Academica, Karl Johans gate i Oslo. Da hadde et arbeidsutvalg vært i arbeid siden året før. Departementsråd Sigurd Lorentzen ble valgt som første formann. Kontingenten ble satt til 25,- kroner for kollektivt tilsluttede medlemmer og 50,- kroner for direkte medlemmer.

Stiftelsen var et viktig gjennombrudd – juristene var den gang den eneste av de store akademikergruppene som ikke hadde en felles, landsomfattende interesseorganisasjon. Før 1966 var juristene organisert i egne mindre, løsrivne foreninger. Det hadde vært forsøkt en samling flere ganger tidligere uten å lykkes. Allerede i 1917 lanserte sorenskriver Søren Andreas Egidiusen Fiane ved Lofoten Sorenskriverembete tanken om at juristene burde danne en fagforening i en artikkel i Medlemsblad for den norske Dommerforening. Flere forsøk ble gjort opp gjennom årene, men det ble altså ikke noen vellykket samling av alle de ulike juristforeningene før i 1966.

Denne utgaven møter du en av dem som var med helt fra starten. Juristforbundets første generalsekretær Knut Farner er i dag 92 år. Han jobbet med forhandlinger i Ingeniørforeningen da forbundet ble stiftet og var tredje varamedlem i styret. Etter å ha vært med på flere møter ble en gnist tent hos ham, og da generalsekretærstillingen ble lyst ledig på slutten av 1967 søkte han. Farner ble ansatt og tiltrådte stillingen i februar 1968. Han gikk umiddelbart ned til 48.000 kroner i årslønn, halvparten av det han hadde i Ingeniørforeningen, men gikk inn i jobben med stor iver. Farner ble sittende i jobben frem til 1988 – under en rekke forbundsledere.

Han forteller om mye arbeid og stor dugnadsånd de første årene. Økonomien i forbundet var ikke god, sekretariatet var minimalt og på stadig flytting til nye kontorlokaler. Men medlemstallet vokste og forbundet kunne øke ambisjonene etter hvert. Og stadig flere juristgrupper meldte seg inn. Ved oppstarten for femti år siden hadde Juristforbundet 1330 medlemmer – i dag har forbundet rundt 20 000 medlemmer. Etablering av Akademikerne, medlemsfordeler, lønnspolitikk, kursaktivitet og konferanser er utviklet. Mye er skjedd siden stiftelsesmøtet, der 23 personer deltok, i 1966.

Den politisk valgte ledelsen i Juristforbundet har blitt synligere etter hvert som forbundet har vokst og i 2013 fikk Juristforbundet sin første president på heltid. Fram til da hadde ledervervet blitt utøvd ved siden av annet arbeid. Da Curt A. Lier ble valgt i 2013 sa han i et intervju med Juristkontakt at den politiske delen av forbundet skulle styrkes og at grasrota i forbundet måtte engasjeres sterkere. Og på fjorårets representantskapsmøte ble det diskutert om det er behov for å styrke den politiske delen av forbundet ytterligere. Det lover godt for et vitalt Juristforbund også i årene fremover. Den dimensjonen understrekes ved at forbundet har nedtonet jubileet og valgt å heller sette inn ressursene på et rettssikkerhetsprosjekt.

Juristkontakt tar en pause i juli og er ute igjen i slutten av august. Vi minner om juristkontakt.no - der du blant annet som vanlig finner de ferskeste stillings- og annonsene hvis du følger med på jobbmarkedet. God sommer!

Ole-Martin Gangnes
redaktør
omg@juristkontakt.no

Juristforbundet 50 år Knut Farner tok første «vakt» ved roret

Han har en stor del av æren for at landets jurister klarte å samle seg i ett landsforbund for 50 år siden og han ble Juristforbundets første generalsekretær. – Det var mye arbeid og behov for en god del dugnadsånd i begynnelsen, sier Knut Farner (92).

Tekst og foto: Tore Letvik

Nå nyter 92-åringen pensjonisttilværelsen sammen med sin kjære kone, Kari, i ekteparets villa i Grebbestad i Sverige. Et sted de kjøpte etter å ha oppdaget Bohuslänskysten gjennom sin interesse for båt, og sine sommerutflukter til Sverige med egen snekke.

Etter en varm velkomst av ekteparet Farner setter jeg meg i sofaen i villaen som har vært ekteparet Farners hjem i Sverige de siste 20 årene. Foran meg sitter en av forbundets grunnpillarer gjennom flere tiår. Knut Farner var generalsekretær i Juristforbundet fra 1968 til 1988.

Før 1966 var juristene organisert i egne mindre, løsevne foreninger, for politiembetsmenn, for skattejurister, for dommere, for kommuneansatte for å nevne noen. Juristene manglet en sentral interesseorganisasjon.

– Styrene i Norges Akademikersamband og Embetsmennenes Landsforbund drøftet flere ganger juristenes organisasjonsforhold i begynnelsen av 1960-årene. Juristene var den eneste av de store akademikergruppene i Norge som ikke hadde en felles, landsomfattende interesseorganisasjon, sier Farner.

Jeg husker godt at Kari og jeg ofret en påske med å male begge rommene

Han jobbet selv med forhandlinger i Ingeniørforeningen da forbundet ble stiftet.

– Det forhold at juristene i Norge ikke hadde sin egen sentralorganisasjon, irriterte meg først og fremst fordi vi i Ingeniørforeningen kunne trengt et samarbeid med juristene i lønnsarbeidet i offentlig sektor. Jeg hadde flere ganger forgjeves søkt kontakt med Departementenes Juristforening, men fikk ikke etablert noe effektivt samarbeid, sier Farner.

Han var en av flere som engasjerte seg i å samle juristene i et forbund, og stadig flere trakk i samme retning.

– En rekke av de bestående juristforeningene erklærte at de ønsket å tre inn i et juristforbund, og svarte positivt på en oppfordring som ble sendt ut med blant annet et utkast til vedtekter, sier Farner.

Stiftelsesmøte

Et arbeidsutvalg ble nedsatt i 1965, og selve stiftelsesmøtet ble avholdt 11. mai 1966 i møtesalen i Domus Academica, i Karl Johansgate i Oslo. Det første styret fikk departementsråd Sigurd Lorentzen som formann. Advokat Knut Farner var 3. varamedlem. Styret bestemte at også varamedlemmer skulle delta på styremøtene.

– Etter å ha vært med på flere møter ble en gnist tent hos meg, og da generalsekretærstillingen ble lyst ledig i månedsskiftet oktober/november 1967 søkte jeg, ble ansatt og tiltrådte stillingen i februar 1968, sier Farner.

Da han kom hjem og fortalte at han var blitt generalsekretær i Norges Juristforbund var det imidlertid også med en lønsmessig negativ beskjed til kona.

– Jeg måtte jo fortelle Kari at jeg hadde gått ned til 48.000 kroner i årslønn – noe som var omtrent halvparten av det jeg hadde i Ingeniørforeningen, sier Farner.

Han forteller imidlertid at det fra forbundsstyrets side ble gitt uttrykk for at lønnen var stipulert ut fra forbundets dårlige økonomi og at den

Etter mange flyttinger kunne Juristforbundet endelig flytte inn i eget hus i 1990.

Knut Farner (t.v.) og forbundsleder Trygve Lange-Nielsen under et møte på 1970-tallet.

ville bli oppregulert så snart det økonomiske grunnlaget for det var til stede.

– Sekretariatet var til å begynne med et felles sekretariat for Norges Juristforbund og Departementenes Juristforening. Således dekket Departementenes Juristforening kr 20.000 av generalsekretærlønnen, sier Farner.

Forbundet engasjerte også en kontorsekretær på halv dag i juni 1966. Kontingenten for 1966 ble satt til 25 kroner for kollektivt tilsluttede medlemmer og 50 kroner for direkte medlemmer.

Brukte påsken til å male

At de første årene av Juristforbundets liv ikke var noen dans på roser er også tydelig når Farner forteller om egeninnsatsen som ble lagt ned fra ansatte – og familie.

– Det var først meningen at Juristforbundet skulle få kontorlokale i en paviljong i haven bak Ingeniørenes Hus. Da det viste seg at Ingeniørforeningen selv trengte lokalene, måtte vi se oss om etter noe annet. Vi var da så heldige å få midlertidige lokaler, to rom, i Kronprinsensgate 9, sier Farner.

Gården var kjøpt av Den norske tannlegeforening og skulle rives så snart foreningen fikk byggetillatelse for et nybygg.

– Vi kjøpte brukt kontorutstyr billig av Ingeniørforeningen, men lokalene var veldig stygge siden de skulle rives. Jeg husker godt at Kari og jeg ofret en påske med å male begge rommene, og klarte å male alle veggene i løpet av påsken. Det ble noen lunde brukbart, men vi var der bare et par tre år, til Tannlegeforeningen fikk byggetillatelse. Da ble vi kastet ut, sier Farner.

Fire ganger senere er sekretariatet blitt flyttet, oftest på grunn av plassmangel, i følge Farner. Først til Grev Wedels plass 5 i desember 1971, så til Dronningensgate 17 i mars 1976, videre til Rådhusgaten 4 i desember 1980 og til sist i eget nåværende hus i Kristian Augustsgate 9.

Utgabok

Etter at Farner gikk av som generalsekretær, i 1988, skrev han – på oppdrag av Juristforbundet – boka "Norges Juristforbund gjennom 25 år". En bok som ble utgitt i 1991, og favner fram til årsskiftet 1990/91.

Farner legger i boka ikke skjul på at økonomi tidlig var et problem.

– De største vanskelighetene i startfasen hang sammen med økonomien. Man hadde den paradoksale situasjon at det ble stilt store forventninger til det nye forbundet uten at man ga forbundet de ressurser som skulle til for å yte fullverdig service. Medlemmene ønsket resultater før de var villige til å betale, mens forbundet trengte penger for å kunne bygge opp et apparat til utførelse av tjenestene, skriver Farner, som forteller at det ikke gjorde saken bedre at de forskjellige juristgruppene stilte forskjellige forventninger til forbundet.

– De statsansatte ønsket seg en effektiv fagforening til å ta fatt på det lenge forsømte forhandlingsarbeidet for juristene i staten. De kommuneansatte hadde tilsvarende forventninger for kommunesektoren. De privatan-satte var på sin side motstandere av at Juristforbundet skulle få en ensidig fagforeningsprofil. De ønsket seg først og fremst et juristforbund som et samlende forum for kollegialt samvær og juridiskfaglig virksomhet, sier Farner som også var en av ildsjelene bak opprettelsen av Juristkontakt, som forbundets medlemsblad. ►

Kurs, seminarer og debattmøter har vært viktig opp gjennom årene, forteller Knut Farner.

// Jeg synes det er fantastisk det forbundet har fått til, at det er et robust og fremadrettet forbund

– Skulle Juristforbundet overleve som organisasjon, var det nødvendig å få utgitt et eget medlemsblad. Jeg var én av et treklover som ble utpekt til å utgjøre et redaksjonsutvalg og som understreket betydningen av at forbundet måtte ha et eget blad. Vi mente et medlemsblad var en forutsetning for å kunne drive et forbund, ved å nå ut med informasjon, og for å være en samlende og inspirerende faktor for medlemmene. Daværende styreformann i det nystartede Norges Juristforbund, departementsråd Sigurd Lorentzen, og styret, ga oss en forsøksordning på tre utgaver. Vi skulle finansiere utgavene ved hjelp av stillingsannonser. Det tredje nummeret var selvfinansiert. Da forsto vi at det var liv laga, både for bladet og for forbundet, sier Farner.

På utmarsj med Farner

Den tidligere generalsekretæren bor i et villastrøk ikke langt unna fiskehavnen i det naturskjønne tettstedet Grebbestad. Vi blir med ham opp på Stöberget, hvor det er bygget et utkikkstårn med 360 graders utsikt. Tilsynelatende uanfektet av sine 92 år legger Knut Farner i vei så vi har vår fulle hyre med å holde tritt med ham. Oppover bohuslänske buskebevokste heier går det, noe som utløser en blanding av konstatering og spørsmål fra Juristkontakts utsendte.

- Du holder deg i form du Farner?
- Det er nok mest fordi jeg og Kari både liker, og pleier, å gå turer, svarer

Farner som til og med er i stand til å koste på seg en liten latter i motbakken når jeg foreslår å gå litt saktere.

Hvis ikke må jeg lage følgende overskrift på denne reportasjen: "På utmarsj med Knut Farner", sier jeg. Før vi når toppen. Og kan skue utover Grebbestad. Et sted den tidligere generalsekretæren med all tydelighet trives.

– Det er fint her ute ved kysten. Vi har aldri angret på at vi flyttet hit, selv om det å bo i Sverige nok gjør at jeg ikke får fulgt så godt med på hva som skjer i Juristforbundet lenger. Jeg leser norske aviser, og snapper opp noe der fra tid til annen, men noen løpende informasjon om forbundets arbeid får jeg ikke, sier Farner.

Han blir tankefull og fast i blikket når jeg ber ham kaste et 50-års blikk tilbake i tid.

– Jeg synes det er fantastisk det forbundet har fått til, at det er et robust og fremadrettet forbund. Det gleder meg, sier Farner, som mener interesseorganisasjoner må være restriktive med hvem de slipper inn av medlemsforeninger.

– Jeg var blant annet sterkt kritisk til utvanningen som skjedde i Akademikernes Fellesorganisasjon da AF i sin

Finn Barkenæs var forbundsleder fra 1987 til 1991.

Jon Bing (t.h.) foreleser på kurset «Jus og EDB» i Skien i 1981.

tid tok inn Sykepleierforbundet med like mange medlemmer som Legeforeningen og Ingeniørforeningen til sammen. Det samme da lektorlaget slapp inn adjunktene, og dermed kom i mindretall i sin egen organisasjon. Ikke alle lektorer var enige i utviklingen, og en gruppe meldte seg ut og stiftet et nytt Norsk Lektorlag. Man kommer ikke bort fra at en homogen medlemsmasse er det beste grunnlaget for en interesseorganisasjon, sier Farner.

Vi spør ham også om hva han anser som viktigst fra hans tid ved roret.

– Det viktigste som ble gjort i Juristforbundet i min tid er kanskje etterutdanningsvirksomheten som forbundet fikk etablert. Ved å forenkle kursadministrasjonen fikk man kapasitet til å arrangere en stor mengde kurs. Kursdeltakerne var i stor utstrekning advokater og dette førte til at nærmere 50 prosent av Advokatforeningens medlemmer også var med i Juristforbundet, sier Farner.

Før vi begynner oss på vei ned fra høyden over Grebbestad. Og tar farvel med Juristforbundets første generalsekretær.

Forbundsledere i Juristforbundet

Sigurd Juell Lorentzen 1966–1971	Anne Lise Ryel 1993–1995
Trygve Lange-Nielsen 1971–1975	Lars Solnørdal 1995–1997
Herman Berger 1975–1978	Bjørn Kristian Soknes 1997–1999
Jan M. Wesenberg 1978–1982	Brit Seim Jahre 1999–2002
Jan Fredrik Ottesen 1982–1984	Leif Lie 2002–2006
Øystein Grotmol 1984–1987	Kari Østerud 2006–2010
Finn Barkenæs 1987–1991	Curt A. Lier 2010–
Jan Villum 1991–1993	

Generalsekretærer i Juristforbundet

Knut Farner	Knut Flottorp
Ulf Ertzaas	Erik Graff
Øystein Melkild (konstituert)	Mange Skram Hegerberg
Tove Storrvann	

Her når du flest jurister

– gjennom vårt jobbmarked når du jurister i privat og offentlig sektor

ANNONSE I PAPIRUTGAVEN inkluderer ALLTID digital publisering

- Adressert distribusjon med Posten Norge AS til over 20 000 medlemmer
- 9 Utgivelser pr år
- Opplagsøkning i fjor: ca 6%

ANNONSEANSVARLIG
Per-Olav Leth – 07 Media
+47 918 16 012
perolav@07.no

Over
20 000
medlemmer

– Gjorde et uutslettelig inntrykk

Tidligere forbundsleder Kari Østeruds sterkeste minne fra tiden i Juristforbundet er da Stine Sofies Stiftelse og Ada Sofie Austegard ble blitt tildelt Rettsikkerhetsprisen. – Det gjorde et uutslettelig inntrykk, sier hun.

Kari Østerud var forbundsleder i Juristforbundet fra 2006 til 2010. I dag er hun direktør i Senter for Seniorpolitikk.

– Hvilken betydning mener du Juristforbundet har hatt i disse årene?

– Juristforbundets viktigste rolle har vært og er fortsatt å bygge yrkesstolthet og identitet for jurister i alle de rollen jurist kan bekle i norsk og internasjonalt arbeidsliv. Mange assosierer jurister ført og fremst med advokater og dommere, og det er selvsagt viktige roller. Juristforbundet har imidlertid også bidratt til økt forståelse i samfunnet for at jurister har andre viktige roller å fylle i både i privat sektor og innenfor statlig og kommunal forvaltning; som saksbehandlere, rådgivere og ledere, sier Østerud.

Hun peker også på at Juristforbundet har hatt en viktig rolle i utviklingen av Akademikerne som organisasjon.

Utvikle tilbud

– Hvilke utfordringer mener du forbundet står overfor nå?

– Juristforbundet har stor tilslutning blant landets jurister, og utfordringene fremover antar jeg vil være både å tiltrekke seg nye yngre medlemmer og

Ada Sofie Austegard og Bente Bergseth fra Stine Sofies Stiftelse fikk i 2009 utdelt Rettsikkerhetsprisen av tidligere justisminister Hanne Harlem.

beholde de medlemmene man allerede har. Utfordringene er å utvikle tilbud som oppfattes som relevant og aktuell for medlemmene. Her tror jeg det blir viktig å ha god kontakt med arbeidslivet og med medlemmene.

Hennes sterkeste minne fra tiden som forbundsleder er fra utdeling av Rettsikkerhetsprisen, prisen som er opprettet av Juristforbundet og som årlig deles ut til personer eller organisasjoner som utmerker seg i arbeid for å styrke rettssikkerheten.

– Mitt sterkeste minne er fra 2009 da Stine Sofies Stiftelse og Ada Sofie Austegard ble blitt tildelt Norges Juristforbunds rettsikkerhetspris for 2009. I forbindelse med prisutdelingen tilbrakte jeg nesten en hel dag sammen med Ada Sofie Austegard. Det gjorde et uutslettelig inntrykk. Jeg er rett og slett mektig imponert over at det går an å gå videre etter slik tragedie, og deretter bruke denne vonde

erfaringen til å skap et bedre liv for andre barn i Norge, sier Kari Østerud.

Husker frisk debatt

Tove Storrvann var generalsekretær i Juristforbundet på 1990-tallet. I dag er hun avtroppende generalsekretær i Akademikerne.

– Juristforbundet har hatt stor betydning ved å samle landets jurister. Juristforbundet har ivarettatt både den enkelte jurist og juristers interesser både faglig, særlig etter og videreutdanning og lønns- og arbeidsvilkår. Begge deler har stor betydning for medlemmene, og bidrar til en stimulerende arbeidshverdag i et arbeidsliv i stadig endring, sier hun.

Hun husker godt arbeidet med å stifte hovedorganisasjonen Akademikerne og Juristforbundets rolle den gang.

– Ett minne står sterkt og det var styrets beslutning om å stifte

Kari Østerud

Akademikerne i 1997. Med stort engasjement tok styret beslutningen. Jeg husker frisk debatt, fortrolighet og hvordan vi fordelte ansvaret for jobben med stor glede, sier hun.

Tove Storrvann

– Hvilke utfordringer mener du forbundet står overfor nå?

– Juristforbundet har en krevende utfordring i å synliggjøre juristers kompetansebidrag ut over justissektoren. Jurister gjør en svært viktig jobb

// *Utfordringene er å utvikle tilbud som oppfattes som relevant og aktuell for medlemmene. Her tror jeg det blir viktig å ha god kontakt med arbeidslivet og med medlemmene*

både i landets kommuner, departementer, NAV m.m. Men her er ikke media like interessert dessverre. Jeg ønsker at Juristforbundet lykkes i å synliggjøre juristers bidrag i alle deler av samfunnet og den nøkkelrolle vi har i samfunnsutviklingen, sier Tove Storrvann.

Nasjonalforeningen
for folkehelsen

Nasjonalforeningen for folkehelsen har som mål å bekjempe hjerte- og karsykdommer og demens.

Testamentarisk gave til hjerteforskningen!

Nasjonalforeningen for folkehelsen er den største humanitære bidragsyteren til norsk hjerteforskning. Vårt arbeid finansieres med innsamlede midler.

Hjerte- og karsykdommer er årsak til flest dødsfall i Norge. Hver dag dør 47 mennesker på grunn av hjerte- og karsykdommer.

Dagens behandling er resultatet av tidligere forskning. En testamentarisk gave går direkte til hjerteforskningen og er en investering for framtidige generasjoner. Gaven er fritatt for arveavgift og kommer derfor i sin helhet forskningen til gode.

Postboks 7139 Majorstuen, 0307 Oslo Tlf: 23 12 00 00 Faks: 23 12 00 01 www.nasjonalforeningen.no

Jurist-robotene er på vei

Det store amerikanske advokatfirmaet Baker & Hostetler annonserte i mai at de har tatt i bruk verdens første "advokat-robot". Roboten, som har navnet "Ross", arbeider med konkurssaker. Ross er en AI-maskin (Artificial Intelligence) som hjelper advokatene med å svare på juridiske spørsmål og som også lærer mer og mer av advokatene underveis. Maskinen er bygget på IBMs Watson-teknologi (Watson er en slags "superrobot" med kunstig intelligens

basert på algoritmer og som kan analysere enorme datamengder. Dermed kan den svare på komplekse spørsmål med best mulig margin). Ross, eller liknende jurist-roboter, kan bli helt vanlig ikke så langt ut i fremtiden, ifølge den amerikanske jusprofessoren Ryan Calo. – Watson er et verktøy, innen jus, medisin eller andre felt, som hjelper fagfolkene til å ta riktige avgjørelser. Etter hvert vil det bli ansett som antikvert å ikke bruke slike systemer, sier han til

Washington Post. At advokatfirmaet Baker & Hostetler, med sine 900 advokater, nå har tatt i bruk Ross, anses ifølge avisen som et gjennombrudd for Ross Intelligence innen den juridiske verden. – Vårt mål er å ha Ross som en del av det juridiske teamet hos alle advokater over hele verden, sier en representant for selskapet og opplyser at Ross videreutvikles til å kunne arbeide innen flere juridiske områder.

Personvernutfordringer i kommunene

Datatilsynets kontroller dokumenterer personvernutfordringer i kommunesektoren, melder tilsynet. Som også tidligere kontroller i kommunene har vist, er det et gjennomgående problem at kommunene har store mangler med hensyn til det å ha etablert dokumenterte rutiner for internkontroll og informasjonssikkerhet. Dette gjelder særlig

pliktene til å ha oversikt over hvilke personopplysninger som behandles i kommunen, og formålet med behandlingen, ha oversikt over databehandlere og ha tilfredsstillende databehandlingsavtaler med disse, sørge for at innbyggernes rett til innsyn blir ivaretatt på riktig måte, samt å gjennomføre risikovurderinger og sikkerhetsrevisjoner.

Ny leder av Advokatforeningen

På Advokatforeningens representantskapsmøte 26. mai ble Erik Keiserud takket av og Jens Johan Hjort ble valgt som ny leder. Jens Johan Hjort er partner i Advokatfirmaet Steenstrup Stordrange & Co i Tromsø. Han var tidligere partner i Advokatfirmaet Rekve, Pleym & Co. Hjort var ordfører i Tromsø 2011 – 2015.

To nye dommere til Høyesterett

Lagmann Espen Bergh og lagmann Cecilie Østensen Berglund ble i statsråd 10. juni utnevnt til nye dommere i Høyesterett. Espen Bergh (født 1961) har blant annet jobbet som dommerfullmektig, som lovrådgiver i Justisdepartementet og som advokat fra før han ble lagdommer. Cecilie Østensen Berglund (født 1971) har blant annet erfaring som dommerfullmektig, fra Høyesteretts utrederenhets og som assisterende direktør i Høyesterett fra før hun ble lagdommer. – Det er en stor glede for meg at lagmann Espen Bergh og lagmann Cecilie Østensen

Berglund i dag er utnevnt til nye dommere i Høyesterett. Begge kommer fra Borgarting lagmannsrett og vil hver på sin måte supplere og utfylle dommerkollegiet i Høyesterett. Jeg er sikker på at Bergh og Berglund vil styrke domstolen som den enestående faglige institusjon Høyesterett er, sier justis- og beredskapsminister Anders Anundsen. Embetene som nå besettes ble ledig etter at Tore Schei gikk av og Toril M. Øie ble utnevnt som justitiarius, samt at høyesterettsdommer Ingse Stabel går av for aldersgrensen mot slutten av året.

ser tilbake

40 år siden

"Under Juristforbundets årsmøte ble det fremholdt at det var ønskelig å gjøre Juristkontakt mer lesverdig og at det burde brukes en medarbeider på delt tid til å skaffe stoff."

(Representantskapet gir styret budsjettmessige fullmakter til dette)

30 år siden

"Hotellet var typisk engelsk; flott fasade og resepsjon, men noe skittent på rommene."

(Rapport fra kurs i London)

20 år siden

"Kan moderne informasjonsteknologi også benyttes til økt kontakt mellom dommerne? Hvor langt skal vi gå i retning av å ta i bruk elektronisk post?"

(Et prosjekt ved Domstolavdelingen i Justisdepartementet ser på IT-strategi)

10 år siden

"LOs forhandlere tok kontakt med LO-leder Gerd Liv Valla, som igjen var i kontakt med statsminister Jens Stoltenberg som for øvrig var på ferie på Malta. Det var også flere andre statsråder involvert. Statens forhandlere ble instruert i hvordan de skulle handle."

(Akademiker-leder Knut Aarbakke sier lønnsoppgjøret var det mest politiske i manns minne)

– Uholdbart vedtak om finanstillsyn

Vedtaket om tilslutning til EUs finanstillsyn - via ESA - er en omgåelse av Grunnloven og går på tvers av folkemeningen, sier Nei til EUs leder Kathrine Kleveland. Kleveland mener det er snakk om den største suverenitetsavståelsen siden EØS-avtalen i 1992. – Regjeringen binder oss til de unionene vi har sagt nei til, for her nærmer vi oss EUs bankunion i racerfart, sier hun til Nynorsk Pressekontor/NTB. Kleveland kaller vedtaket uholdbart og sier det ikke må skape presedens for kommende saker om å avstå overnasjonal myndighet til ESA og EUs byråer. – Energibyrået ACER og telekomby-

rået BEREC ligger i løypa. Energi er ikke mindre følsomt for Norge enn finans, sier hun. Senterpartiets og Krfs forslag om å utsette behandlingen i Stortinget førte ikke fram. I et opprop fra 16 norske samfunnsøkonomer ble det på forhånd advart mot tilknytningen. – Vi vet ikke hvordan våre finansielle ressurser kan bli trukket med i det EU kaller «burden sharing». Hva skjer hvis det oppstår en stor nykrise? Det vet vi ikke, men det vi vet er at det vil komme nye kriser. Det kan være veldig farlig. Jeg mener vi vil stå sterkere alene, sier samfunnsøkonomen Erik Reinert til Dagsavisen.

11 måneders studiestøtte i 2020

I revidert nasjonalbudsjett foreslår regjeringen å trappe opp studiestøtten til 11 måneder over en periode på tre år.

Fra og med våren 2017 får heltidsstudentene utbetalt rundt 2.600 kroner mer i basisstøtte. De neste tre årene vil støtten øke tilsvarende, slik at i 2020 mottar hel-

tidsstudenten studiestøtte for 11 måneder per år. – Det er gledelig at regjeringen har begynt å trappe opp studiefinansieringen til 11 måneder. Neste skritt nå må være mer utbetalt per måned, pensjonspoeng under studiene og ikke minst å inkludere deltidsstudentene i opptrappingen, sier Mathilde Nerland Lie, leder Juristforbundet – Student og Curt A. Lier, president i Juristforbundet.

Selger identiteten

Et tverrfaglig team har avdekket at EØS-borgere som oppholder seg i Norge, selger identiteten sin videre til personer som ikke har arbeids- eller oppholdstillatelse. Det melder NRK. Slik skaffer de seg falske identitetspapirer så de får tillatelse til å jobbe i Norge. – Det dreier seg om de mest sårbare. De som er her ulovlig, for eksempel asylsøkere med avslag som må forlate riket, sier Marit Nordsveen Bjørndal, id-spesialist i Skatt Øst til NRK. Hun jobber sammen med aktører fra

Arbeidstilsynet, Nav, Tollvesenet, Kemneren i Oslo og Oslo politidistrikt i gruppen som har avdekket misbruket. Som et resultat av sosial dumping kan nettverk med billig arbeidskraft utkonkurrere bedrifter som driver på lovlig vis. – Dette er aktører som har vært i Norge i flere år og som kjenner det norske systemet og markedet de konkurrerer i. De ønsker å få monopol og sette norske aktører ut av spill, sier koordinator for arbeidslivskriminalitet i Skatt Øst, Bjørn Marhaug.

Når over 40 advokatselskaper velger oss...

...kan du være trygg på at vi leverer kvalitet. Amesto Translations er Norges største leverandør av translatortjenester.

amesto
Translations

Kontakt oss på: Tlf: +47 922 03 214 · Adr: Smeltedigelen 1, 0195 Oslo

Erfaren jurist og direktør i fengslende etat

Vil ha flere domfelte

i fotlenker

Hun er glad for at flere soner hjemme med elektronisk fotlenke og bekymret over en voksende soningskø. Marianne Vollan er jurist og direktør for Kriminalomsorgsdirektoratet. Hun er brennende opptatt av at frihetsberøvelsen er straffen og at soningen skal føre folk tilbake til samfunnet.

Tekst og foto: Tore Letvik

Det står fengsel på uniformen hennes. Men Juristkontakt møter en alt annet enn lukket direktør når vi slippes inn på Marianne Vollans kontor i Kriminalomsorgens lokaler i Lillestrøm utenfor Oslo. Vollan er øverste sjef for en etat med om lag 4500 ansatte over hele landet. I selve Kriminalomsorgsdirektoratet på Lillestrøm sitter sentraladministrasjonen med 96 årsverk. 17 av dem er jurister. Noe som kommer godt med, da Kriminalomsorgsdirektoratet er øverste klageorgan for domfelte og innsatte i fengslene.

– Vi er opptatt av å sikre at vi har god kompetanse til å håndtere klager.

På det området har det nok vært en betydelig utvikling de siste tiårene, med at vi har betydelig flere jurister i vår virksomhet enn vi hadde tidligere og tenker at de utgjør en viktig faktor for å sikre at sakene blir undergitt riktig behandling, sier Vollan som også er opptatt av at det skal være åpenhet rundt etatens virksomhet.

Kriminalomsorg og fangebehandling er jo stadig på dagsorden. Som da Norge bestemte å leie fengselsplasser i Nederland og ikke minst som følge av Anders Behring Breiviks søksmål mot staten for påstått umenneskelige soningsforhold. Hvordan er det å være øverste sjef for en etat som tidvis får samfunnets fokus på seg i et slikt omfang?

– Jeg tenker at det reflekterer at kriminalomsorgen har en viktig samfunnsoppgave, og at det er noe mange er opptatt av. Og hva vi gjør under gjennomføring av straff har jo stor betydning i den tiden domfelte gjennomfører straffen, men ikke minst med tanke på det oppdraget vi har – nemlig å forebygge ny kriminalitet. Det er svært viktig hvordan vi fyller dette todelte oppdraget, og det tenker jeg at det er naturlig at utenverdenen har en stor interesse i. Så jeg er glad for at det er stor oppmerksomhet rundt vår virksomhet, da jeg generelt sett mener jeg det er viktig at det gis et

godt innsyn og innblikk i hva vi driver med fordi det tradisjonelt har vært en ganske lukket virksomhet, sier Vollan.

Hun peker på at det ligger i sakens natur at «portene» er lukket i deler av virksomheten.

– Vi har jo også naturlig nok ansvar for å ta hensyn til personvern for de menneskene det gjelder, og også sikkerhetshensyn som gjør at vi ofte ikke kan gi fullt innsyn, men å gi innsyn i hvordan vi driver og hva som er verdiene og prinsippene våre – det er jeg veldig opptatt av. Derfor er jeg glad for at en av de fire verdiene vi har forpliktet oss på i virksomhetsstrategien vår er åpenhet, sier Vollan som inntil 2013 var ekspedisjonssjef i Kriminalomsorgsavdelingen i Justisdepartementet.

Hun ble direktør for Kriminalomsorgsdirektoratet da det ble skilt ut fra departementet, etablert som eget direktorat og flyttet til Lillestrøm hvor direktoratet leier lokalene sammen med Kriminalomsorgens Utdanningsenter.

Importerte tjenester

Vollan understreker betydningen av at kriminalomsorgen bygger på å gjøre soningen i fengslene så lik et normalt liv utenfor murene som mulig.

– En viktig linje til tenkningen rundt domfelte og prinsippene vi bygger på er at vi i Norge har en såkalt importmodell, noe som innebærer at

det ikke er kriminalomsorgen som ansetter lærere og leger og psykologer, bibliotekarer og andre som kommer inn som importerte tjenester fra de tjenesteområdene de er ute i samfunnet. Dette har mange positive sider ved seg og en verdimeisig forankring i at domfelte og innsatte bare har fått sin frihet begrenset eller fratatt. Frihetsberøvelsen er straffen og de skal ha sine øvrige rettigheter i behold. Ved å organisere tjenestene slik sikrer vi at de har de samme borgerrettighetene som om de hadde vært ute i samfunnet. Og det er jo også der de skal tilbake, sier Vollan.

Mange innsatte har store levekårsproblemer som følge av rus og et liv på kanten av det etablerte samfunnet.

– De har ofte behov for utstrakte helsetjenester og mange har behov for rett og slett å fullføre grunnleggende skole. Da er det veldig gunstig at en utdannelse som påbegynnes inne i fengselet kan fortsette når de kommer ut. Importmodellen som vi bruker i norsk kriminalomsorg vekker stor interesse også internasjonalt. Det har noe med grunnsynet og dette normalitetsprinsippet som vi baserer vår virksomhet på. Livet under straffegjennomføringen skal være så likt som det livet som er utenfor. Det ene elementet er rettighetsprinsippet og det andre er å forsøke å gjøre hverdagen så lik som mulig et vanlig liv. Det vi ønsker er jo å «produsere» fremtidige gode samfunnsborgere og gode naboer – og vi tror det best gjøres hvis vi øver på det å leve normale liv, slik at hver enkelt kan få hente fram de menneskelige ressursene som trengs for å klare å ta ansvar og å bli aktør i eget liv, sier Vollan.

Utfordrende soningskø

Soningskø har stort sett alltid vært en utfordring for kriminalomsorgen. Og kapasitetsproblemene kjenner og føler Vollan på som øverste sjef i etaten.

– Vi har flere utfordringer som må løses. Det ene er at vi har for lite kapasitet på høyt sikkerhetsnivå og det gjør

at det har etablert seg en soningskø. Den forårsakes helt klart av en økning i antall varetektinnsatte som ofte plasseres på høyrisikoplasser av fare for unndragelse. For 6-7 år siden lå den daglige gjennomsnittlige andelen av antall varetektinnsatte på en gitt dag på rundt 500-600. Nå er andelen varetektinnsatte i fengslene omtrent 1000, av de til enhver tid om lag 4000 personene som sitter i norske fengsler. Den betydelige økningen i varetekt henger sammen med sammensetningen i innsattebefolkningen. Om lag en tredjedel av våre innsatte er utenlandske statsborgere. Blant de i varetekt er om lag 50-60 prosent utenlandske statsborgere, mens tallet har vært relativt stabilt på norske statsborgere i varetekt, sier Vollan.

// Leien av Norgerhaven er på tre år med mulighet for forlengelse i to år. Deretter er det slutt

Riktig ille var soningskøen før Norge leide fengselet Norgerhaven i Nederland i fjor. Den siste uken før innsatte ble overført fra Norge til Nederland i september i fjor var soningskøen på 1038 dommer. Per 29. april i år var tallet nede i 548 viser en oversikt fra Kriminalomsorgsdirektoratet.

– Situasjonen har bedret seg betydelig etter at vi fikk leid Norgerhaven fengsel i Nederland. Det hjalp umiddelbart både på soningskø og på antall bruddsaker på overføring fra politiarrest. Men i våre prognoser ligger fortsatt at vi trenger mer kapasitet på høyere sikkerhetsnivå. Og leien av Norgerhaven er på tre år med mulighet for forlengelse i to år. Deretter er det slutt. Norgerhaven har vært, og er, en god midlertidig løsning, men vi trenger varige løsninger på norsk jord,

sier Vollan som kan fortelle at det er noen små lys i tunnelen.

– Nå bygges det opp nye fengsler innenfor murene både på Ullersmo og i Indre Østfold Eidsberg. Ullersmo vil dermed utvides med 96 plasser og Eidsberg fengsel med 85 fra neste år. Det ser jeg veldig fram til, sier Vollan.

Hun forteller også at utviklingen innen terror og økt fare for radikalisering og voldelig ekstremisme i fengslene er faktorer kriminalomsorgen er opptatt av.

– Vi har flere tiltak. Den ene er en mentorordning. Den andre er en ordning med team av livssynsmedarbeidere inne i våre enheter og det tredje er rent generelt å øke kunnskapsnivået på dette området innen justissektoren. Men jeg understreker at det kanskje viktigste, som må til for at man skal lykkes, er det daglige arbeidet som den enkelte enhet og den enkelte ansatte gjør. Og da handler det jo om å observere, analysere og å handle. Det ligger i måten vi jobber på, og også være oppmerksomme på om det skjer endringer blant den enkelte innsatte, og å vurdere om det er noen grunn til bekymring. Da er det en god hjelp at vi har høyt utdannet personell. Vi har jo ansatte med en toårig etatsutdanning, noe som er ganske unikt i verdenssammenheng, sier Vollan.

Økt hjemmesoning

Elektroniske fotlenker er et alternativ til soning i fengsler med lavere sikkerhet.

– Vi har veldig gode resultater med elektronisk kontroll, eller hjemmesoning med fotlenke. En nylig evaluering bekrefter det og der tror jeg det er mer å gå på, sier Vollan.

Såkalte hjemmesoning med elektronisk fotlenke ble nylig analysert av analysebedriften Vista Analyse AS, på oppdrag av Justis- og beredskapsdepartementet. I slutten av april offentliggjorde departementet evalueringsrapporten på sin hjemmeside. I sammendraget av rapporten heter det: «Soning med elektronisk kontroll ser ut til å treffe målgruppen. Soningen gir trening som virker på kjente suksesskriterier for å øke sannsynligheten

for arbeidslivstilknytning, og som også reduserer sannsynligheten for tilbakefall.»

Straffegjennomføring med elektronisk kontroll ble innført som en prøveordning i 2008 i seks fylker, og med en kapasitet tilsvarende 130 fengselsplasser. Senere har ordningen gradvis blitt utvidet til nye fylker, og fra mai 2014 ble den landsdekkende med en total kapasitet tilsvarende 342 fengselsplasser. Fotlenke benyttes på personer som er idømt inntil fire måneders ubetinget fengselsstraff eller har inntil fire måneder igjen til forventet prøveløslatelse.

– Ett av Norges nyeste fengsler, Halden fengsel, har blitt gjenstand for stor oppmerksomhet, ikke minst i utenlandske medier, hvor det har blitt fremstilt som et luksus-fengsel, hvor innsatte bor i leilighetsliknende celler med eget toalett og dusjrom, flatskjerm og kjøleskap på rommet, og egne stier som fangene kan jogge på inne i fengselsområdet. Det har til dels vært et kritisk fokus i mediene. Har du noen kommentar til det?

– Til de som hevder at det er hotellstandard på fengselet pleier jeg å gi en

Vi har jo ansatte med en toårig etatsutdanning, noe som er ganske unikt i verdenssammenheng

metafor ved å si at jeg reiser en del og tidvis bor på fine hoteller med fin standard. Og det føles jo bra. Men hva hvis noen låste meg inn på det hotellrommet og sa at jeg selv ikke kunne bestemme når jeg skulle få gå ut? Da tror jeg ikke det hadde gått veldig mange døgn før det ikke hadde hjulpet så mye med flatskjerm og kjøleskap på rommet. Soningen handler om frihetsberøvelse og når du bygger et bygg så gjør du det for fremtiden. Jeg husker diskusjonen da Halden ble bygget. Det var om flatskjermer eller ikke, og jeg skal si at det å få tak i noe annet enn flatskjermer i dag – det er neimen ikke lett! Da skal du rett og slett tråle loppemarkeder for å finne noen. Men når det er sagt – så er det ikke vanskelig å skjønne ut fra både standard og prioritering i en del andre land, at de

blir imponert når de kommer til Norge, og spesielt når de kommer til Halden, sier Vollan.

Hun peker imidlertid på at den bygningsmessige standarden på fengslene i Norge varierer veldig.

– Halden er det mest moderne fengselet også har vi jo en hel rekke fengsler som er fra 1860-tallet, hvor den var en stor byggeboom av fengsler. Utfordringen fremover på vedlikeholdssiden fremgikk da Statsbygg foretok en evaluering og estimerte vedlikeholdsetterslepet til mellom 3,3 og 4,4 milliarder kroner, sier Vollan.

Breivik-søksmål

– Breivik-saken og hans søksmål mot staten for hans påstand om brudd på menneskerettighetene, den har du ikke uttalt deg noe om til mediene, hvorfor?

– Nei, og det er helt bevisst. Men det er ikke noe spesifikt for den saken. Vi håndterer den som vi håndterer alle andre saker som går for retten, og da er det vår prosessfullmektige, regjeringsadvokaten, som uttaler seg. Også er det også slik at når en sak verserer og ikke ►

er endelig, så skal vi avholde oss fra å gå inn i det. Vi ønsker å være ryddige i forhold til en pågående prosess også med tanke på å ikke inhabilisere oss selv. Vi er tross alt øverste klageorgan i eventuelle fremtidige saker.

– Er det en fordel for deg å være jurist når du sitter på toppen i Kriminalomsorgsavdelingen?

– Ja, nå har jeg jo aldri prøvd noe annet da. Det jeg i alle fall tenker er en fordel er den ballasten jeg har med 15 år i Justisdepartementets lovavdeling bak meg, hvor jeg jobbet med straffere rett og straffeprosess. Jeg har prøvd meg som lagdommer, var ett år i Borgarting, så jeg synes i alle fall att jeg har kjennskap til andre deler av straffesakskjeden. Det er noe med å kjenne den konteksten man skal virke i. Så det synes jeg er veldig nyttig. Også tenker jeg jo også at den juridiske metode er god å ha med seg i mange sammenhenger. Jeg har i hvert fall aldri tenkt at det er noen ulempe å være jurist i denne stillingen.

– Tidligere var det skandaler innen kriminalomsorgen som for eksempel da en kjent narkotikadømt fange i

Statsbygg foretok en evaluering og estimerte vedlikeholdsetterlepet til mellom 3,3 og 4,4 milliarder kroner

1988 søkte og fikk innvilget fremstilling sammen med to fengselsbetjenter for å spise andebryst og drikke eksklusiv rødvin på bursdagen sin på Hotell Refsnes gods på Jeløya utenfor Moss i Østfold, hvorpå den innsatte under middagen spurte om veien til toalettet og rømte, paradoksalt nok, sett med dagens øyne, til Nederland. Den gang ble det overskrifter om løssluppen kriminalomsorg og daværende ekspedisjonssjef og leder av Fengselsstyret, Rolf B. Wegner, fikk på propellen. Frykter du lignende skandaler under din tid som sjef for kriminalomsorgen?

Marianne Vollan klarer ikke å holde tilbake latteren. Men blir alvorlig igjen når hun sier. – Jeg frykter ikke noe sånt. Om det er noe jeg frykter, så er det om det skulle oppstå situasjoner

som kan gå utover menneskeliv. Det er vel noe enhver leder ikke ønsker å oppleve. Og 22. juli 2011 har jo vist at det kan skje – vi hadde alvorlig skadde blant våre ansatte, sier Volla.

Vollan benytter også anledningen til også å slå et slag for Narkotika-program med domstolkontroll (ND), som er en straffereaksjon domstolene kan benytte.

– Vi har hatt det som en pilot nå i flere år i Oslo og Bergen. Straffereaksjonen er et alternativ for en svært krevende gruppe, for de med store rusutfordringer som har vært dømt mange ganger, og som gjennom ND kan gis større muligheter til å få kontroll over sitt rusproblem slik at de blir i stand til å kunne velge å leve et kriminalitetsfritt liv. Jeg synes det er veldig gledelig at dette nå er et tilbud som i år skal ruller ut over hele landet. Men suksessen av det er avhengig av at reaksjonen blir brukt og at dommere, og påtalemyndigheten, tør å ta det i bruk. Jeg har stor tro på at det kan være et godt alternativ for denne lille, men tunge, målgruppen.

Her når du flest jurister

– gjennom vårt jobbmarked når du jurister i privat og offentlig sektor

JURISTFORBUNDETS JOBBMARKED. NETT OG PAPIR

- www.juristkontakt.no
- www.juristforbundet.no
- nyhetsbrev hver 14. dag til over 20 000 medlemmer
- 9 utgivelser av fagbladet Juristkontakt pr år
- Adressert distribusjon med Posten Norge AS til over 20 000 medlemmer

ANNONSEANSVARLIG
Per-Olav Leth – 07 Media
+47 918 16 012
perolav@07.no

Over
20 000
medlemmer

Leder av valgkomiteen ønsker mange navn på blokka foran høstens valg i Juristforbundet

Ønsker kandidater som vil være med å forme og utvikle Juristforbundet

I november skal det velges personer til Juristforbundets hovedstyre og ledelse. Nå ønsker valgkomiteen kontakt med medlemmer som vil være med å utvikle forbundet. – Vi håper på å få mange navn på blokka i prosessen fram mot valget, sier valgkomiteens leder.

Tekst: Ole-Martin Gangnes

Foto: Tore Letvik

Ved Juristforbundets representantskapsmøte i november er både president, visepresident, to plasser i hovedstyret og en varaplass i hovedstyret på valg. Juristforbundets valgkomité er nå i gang med å finne kandidater. Totalt skal valgkomiteen innstille på fem personer som skal velges av forbundets høyeste organ.

– Det er en veldig viktig prosess vi skal gjennom nå i forkant. Valgkomiteen er ute etter kandidater som vil være med å forme og utvikle Juristforbundet. Vi håper på å få mange navn på blokka i god tid før november, sier valgkomiteens leder Stein-Arne Hammersland.

Juristforbundet har over 20 000 medlemmer og organiserer jurister i alle virksomheter, både i offentlig og privat sektor.

– Det skal settes sammen et hovedstyre der det er balanse på både kjønn, geografi, sektor og bakgrunn. Og som

– Det er mange spennende og utfordrende oppgaver for de som velges, sier valgkomiteens leder Stein-Arne Hammersland.

fungerer godt og funksjonsdyktig sammen, sier Hammersland til Juristkontakt.

Stein-Arne Hammersland er selv nestleder i Juristforbundet medlemsforening i Arbeids- og velferdsetaten, og nestleder i Akademikerne NAV, og har mange års erfaring som tillitsvalgt. Med seg i valgkomiteen har han Nina Bergsted (advokatfullmektig i Econa) og Tone Helen Brodal (Senior Consultant i Dovre Group og varamedlem til seksjonsstyret i Juristforbundet-Privat)

– Valgkomiteen er i gang med arbeidet, som fortsetter utover sommeren og høsten. Vi er interessert i personer fra alle medlemsgrupper, sier Hammersland.

Går bredt ut

– Trenger man tidligere erfaring fra tillitsmannsarbeid i Juristforbundet?

– Det vi først og fremst er opptatt av, er å finne gode kandidater. Det er viktig for etterveksten av nye tillitsvalgte at vi går bredt ut i denne fasen av prosessen.

Valgkomiteen legger vekt på at kandidater har evne til å se helheten i forbundet.

– Vi skal finne kandidater som er opptatt av helheten i Juristforbundet. Man må være i stand til å heve blikket utover særinteresser og ha evne til å tenke strategisk.

Juristforbundet samler alle juristgruppene og har en viktig rolle inn mot de fleste samfunnspolitiske forhold og hovedorganisasjonen Akademikerne. Det er mange spennende og utfordrende oppgaver for de som velges.

Slik kontakter du valgkomiteen

– Er du selv interessert, eller vil tipse om noen, så ta kontakt med oss på mail eller telefon, oppfordrer valgkomiteens leder Stein-Arne Hammersland.

- Mail: valg@juristforbundet.no
- Telefon:
Stein-Arne Hammersland
92 23 24 90
Nina Bergsted
95 27 49 17
Tone Helen Brodal
95 33 24 00

Lovstafett i

Lovstafetten, konkurransen som går ut på å bringe den nyeste utgaven av lovsamlingen fra Oslo til Bergen på kortest mulig tid, ble arrangert i begynnelsen av juni.

Siden 1982 har jusstudenter fra UiO og UiB konkurrert og i år ble Lovstafetten arrangert for 22. gang. Stafetten er delt inn i løps- og sykketapper, og foregår natten gjennom.

Deltakerne tilbakelegger totalt 414 kilometer – og det hele avsluttes med en offisiell innløpsseremoni i Bergen. Det ble som alltid et spennende og jevnt oppgjør, der Oslo stakk av med seieren til slutt.

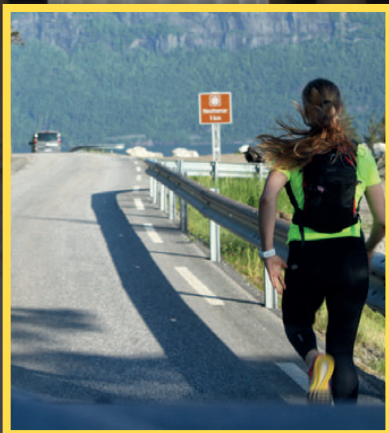
– Lovstafetten ble arrangert i fantastiske forhold. Solen strålte, og deltakeren var på et nivå utenfor fatteevne. 414 kilometer stafett ble tilbakelagt på rekordtiden 16.05.23. Det var spennende helt til siste slutt, differansen mellom lagene var på utrolig to minutter og tre sekunder, forteller Lars A. Jøstensen, leder av Lovstafetten Oslo.

Femte sykketappe, mellom Odda og Utne i Hardanger, som startet klokken 05.00. Her har Oslo-syklisten kjørt fra Bergen, og ligger tett oppunder 50 km/t.

strålende sol

Fra Hardanger. Oslo-løperen kan skimte Bergens lagbil på toppen av bakken.

På sedvanlig vis var det representanter fra de tre statsmakter på åpningsseremonien. Disse sa noen velvalgte ord, før de gjennomførte en prolog på Universitetsplassen. De tre representantene valgte å la konkurranseinstinktet ligge, og løp inn likt som et symbol på balanse mellom de tre statsmakter. Fra venstre: Henrik Bull, Jan Tore Sanner og Ola Elvestuen.

Begge lagene før avreise. Oslo i gult, Bergen i blått. Hvert lag består av 20 løpere – 10 av hvert kjønn, fire syklister og seks funksjonærer.

Erfaren dommer advarer mot tøffe personlige skjebner i tvistesaker

– Har mye å tjene på å løse konflikter utenfor domstolene

Hun har lang erfaring som tingrettsdommer og jobber nå som ekstraordinær lagdommer i Borgarting lagmannsrett. Gjennom 20 år i by- og nå tingrett var hun vitne til at en rekke saksøkere og saksøkte i tvistesaker sto igjen som «raka-fant» i ressurskrevende og utmattende rettsprosesser hun mener personene skulle vært spart for.

Tekst og foto: Tore Letvik

Ruth Anker Høyer har som dommer reagert på skjebnene som utspilte seg foran henne i rettsalen gjennom alle disse årene. Hun ønsket å finne de kalde fakta i tvistesakene, slik at personer i konflikt selv kan se hva de risikerer ved å ta saken til domstolene. På eget initiativ undersøkte hun derfor hva partene måtte ut med i saksomkostninger etter et tap i lagmannsretten.

– I mine 20 år som tingrettsdommer og nå som ekstraordinær lagdommer har jeg sett mange mennesker i konflikt. Det har ofte vært tøffe tak for partene, og rettsprosesser som ender med en dom, skjerper ofte frontene mellom partene. Min oppgave som dommer er å avsi en dom, som ofte gjør den ene til seierherre og den andre til taper. Det avgjørende for dommens utfall er bevisene som føres i retten og jusen, ikke partenes evne til å bære et tap, sier Anker Høyer.

Hun peker på at årsakene til at det oppstår konflikter kan være mange.

– Det kan være som følge av kjøp av bil eller bolig som ikke holder mål. Personen skulle arve, men mor bestemte noe annet. Det nye taket lekker. Personen har kommet til skade og krever erstatning. Han eller hun blir skilt og de blir ikke enige om det økonomiske oppgjøret, sier Anker Høyer som forteller at hun som dommer altfor ofte opplever at omkostningene ikke står i rimelig forhold til selve tvistesummen.

– I tillegg til kronene kan det koste dyrt på det menneskelige plan i form av tidsbruk, bekymringer og uro for resultatet og omkostningene. Selv i mindre

sivile saker kan domstolsbehandlingen strekke seg over flere år, når de går i to rettsinstanser. Og verste scenario: du, som saksøker eller saksøkt, taper saken og må betale motpartens saksomkostnader i tillegg til dine egne. Som dommer opplever jeg altfor ofte at omkostningene ikke står i rimelig forhold til selve tvistesummen, sier Anker Høyer som begynte som dommer i Oslo tingrett i 1994. Før det var hun blant annet privatpraktiserende advokat.

Som en følge av sine observasjoner gjennom et langt yrkesliv bestemte Anker Høyer seg for å foreta en empirisk undersøkelse av hvilke beløp den som taper saken i lagmannsretten, risikerer å bli idømt.

– Undersøkelsen omfatter 117 sivile dommer avsagt i 2015 av Borgarting lagmannsrett, gjennomført på én eller to rettsdager. Saker hvor stat eller kommune er part, og saker der én eller begge parter har fri sakførsel, er ikke tatt med, sier hun.

Likt utfall i 8 av 10 saker

I hver fjerde sak ble det ikke idømt saksomkostnader.

– Dette er gjerne familiesaker, oppsigelsessaker eller saker der tungt-

veiende hensyn tilsier at tapende part ikke skal betale motpartens sakskostnader. Det kan også være saker der retten har vært i tvil om resultatet, sier Anker Høyér.

Hvilken betydning en anke har for utfallet i slike saker kan også være tvilsom, viser resultatet av undersøkelsen. I åtte av ti saker kom lagmannsretten til samme resultat som tingretten. Risikoen for at sakskostnadene øker er altså langt større enn sjansen for å nå frem med en anke.

Undersøkelsen viste at den som tapte saken i lagmannsretten, måtte ut med et sted mellom 300.000–700.000 kroner til dekning av egne og motpartens sakskostnader.

– I de 57 sakene hvor det gikk klart frem hvilke summer tvisten dreide seg om, varierte de totale sakskostnader fra 5 prosent til 325 prosent av tvistesummen, med et mediantall på 35 prosent, sier Anker Høyér.

Hun mener det er en kostbar risiko å la domstolene løse mindre tvistesaker. Anker Høyér gir et eksempel på hvordan en slik sak kan oppleves for en person som går til sak:

– Advokaten mener du har en god sak, uten å garantere noe som helst. Hun har fortalt om sin timepris, men kan ikke si hva det vil koste hvis saken går helt til lagmannsretten, og du taper med sakskostnader. Men det er jo ingen grunn til å tro at dette blir resultatet, og du setter fortrøstningsfullt i gang i rollen som saksøker.

Det kan også være at du får et brev i posten med et varsel om stevning. Løser ikke konflikten seg gjennom forhandlinger, må du (dvs. din advokat, red anm) skrive et tilsvar innen tre uker. Du er nå tildelt rollen som saksøkt. Rettssakene kan strekke seg over flere år når de går i to rettsinstanser, og verste scenario: du taper saken og må betale motpartens sakskostnader i tillegg til dine egne, sier Anker Høyér som mener et stort ansvar påhviler advokatstanden i disse sakene.

– Undersøkelsen viser at mange av sakene som kommer til lagmannsret-

**|| Som dommer opplever jeg
altfor ofte at omkostningene
ikke står i rimelig forhold til
selve tvistesummen**

BORGARTING

LAGMANNSRET

ten ikke burde vært brakt inn for domstolen. Jeg håper at både advokatene og partene kan få nytte av min undersøkelse som kan gi en indikasjon på hvor stor økonomisk risiko man løper ved å bruke domstolene i mindre tvistesaker. Det er både et økonomisk og menneskelig høyrisikoprojekt å gå til domstolen med en tvist, sier Anker Høyer som imidlertid peker på at det finnes alternative tvisteløsningsmuligheter.

Alternative tvisteløsninger

– Det finnes en rekke bransjenemnder med like antall representanter fra nærings- og forbrukerinteresser. Disse tvisteløsningene er stort sett kostnadsfrie, og partene trenger ikke bistand fra advokat. Forliksrådet megler i alle slags tvister og avsier også dommer i noen saker. Forliksrådet er obligatorisk startsted hvis tvistesummen er under 125.000 kroner og ikke begge parter har advokat, sier Anker Høyer som kan fortelle at nye muligheter er på trappene.

– Etter pålegg fra EU er det nå fremmet et lovforslag (Prop. 32 L (2015-2016, red. anm.) om å etablere et rimelig utenrettslig klagebehandlingstilbud for tvister om salgs- eller tjenesteaftaler mellom forbruker og næringsdrivende. I den forbindelse foreslås også en ny lov om klageorganer for forbrukersaker, hvor det åpnes for at også næringsdrivende får klageadgang.

I tillegg fremmet Advokatlovutvalget i mars 2015 et forslag (NOU 2015:3, red. anm.) om å oppheve advokaters/juristers rettsrådsmonopol, med den begrunnelse at dette kan åpne for nye tilbud innen forliksløsninger og meglingsordninger, skape økt konkurranse og gi større muligheter for lavterskel tvisteløsningstilbud, sier Anker Høyer som konkluderer på følgende måte:

– Å la domstolene løse en konflikt, innebærer altså en stor, økonomisk risiko. Etter min mening må det derfor i mindre sivile tvister satses ytterligere på kvalifiserte, lett tilgjengelige og

Ruth Anker Høyer bygger sine erfaringer på over tjue års arbeid som dommer i tingrett og lagmannsrett.

rimelige tvisteløsninger. Arbeidsmetoden bør være megling, med muligheter for å avgjøre tvisten med rettskraftig virkning, hvis meglingen ikke fører frem. Et godt utgangspunkt for pragmatiske forliksløsninger er at partene slipper mesteparten av de kostnader de blir påført ved dagens rettssaker, sier Anker Høyer.

Ingen av sakene i undersøkelsen ble innledningsvis behandlet etter småkravprosess-sporet og tvistesummen i sakene beløp seg derfor til verdier på over 125.000 kroner. Tvistesaker i saker med verdi på opp til 125.000 kroner behandles i første «instans» i forliksrådene, med «anke-mulighet» til tingretten.

– Det er imidlertid svært få – og skal være svært få – som tillates anket til lagmannsretten, sier Anker Høyer.

Hun mener at forliksrådene kan bli et godt tvisteløsningsorgan hvis de tre lekdommere erstattes med én person med erfaring som jurist og mekler, ansatt av offentlig myndighet.

– Dette vil nok forutsette en form for regionalisering av forliksrådene.

Hun og hennes mann Jon Bonnevie Høyer har skrevet artikkel i Lov og Rett, 05-06/2008 om dette, med tittelen «Forliksrådet – fra lekmannsdomstol til kvalifisert tvisteløsningsorgan?».

Etterlyser lavpriskonsept

Anker Høyer mener det ville være nyttig, ikke bare for de som trenger retts hjelp, men også et profitabelt forretningskonsept for advokater, å etablere et lavpriskonsept etter Kiwi/Rema1000-prinsippet.

– Det går på rettssikkerheten løs hvis man må være rik eller spesielt vågal for å engasjere advokat i saker, hvor man mener man har rettigheter. Jeg tror det kan være en stor del av befolkningen som kan ha behov for hjelp fra advokat, uten at de føler at de har råd til å betale advokathonorarer på opptil flere tusen kroner timen. Jeg er overbevist om at det vil være et økonomisk grunnlag for advokater som vil tilby bistand til en billigere penge i et annet, rimeligere konsept enn i dag. Ved å redusere utgifter til fysiske møter med partene ved å erstatte disse med kommunikasjon pr epost, Skypesamtaler eller andre løsninger via internett, bygge opp arkiver med maler og standarder, vil det være mulig å gjøre ting raskere og rimeligere. Da ville flere kunne få relevant bistand til å få løst sine tvister, gjerne gjennom megling. Slike konsepter ville kunne hjelpe flere som i dag ikke har råd til å kreve sin rett, sier Anker Høyer.

Ny bok tolker PFU-avgjørelsene

Hvordan praktiseres presseetikken i dag? Dette spørsmålet forsøker advokatene Halvard Helle og Vidar Strømme å gi svar på som redaktører av en ny, omfattende kommentarutgave til pressens kjørebok «Vær varsom plakaten».

Tekst og foto: Tore Letvik

– Vi mener dette er en kommentarutgave som passer for alle som er opptatt av presseetikk. Dette er den mest omfattende og systematiske gjennomgangen av presseetikk, knyttet til Vær Varsom-plakaten, og praksis fra PFU som er utgitt. Vi er svært stolte over resultatet, sa Strømme og Helle da de inviterte til lansering av boken i advokatfirmaet Schjødt lokaler i Vika i Oslo i begynnelsen av juni måned.

– Schjødts advokater har lenge representert norske medier i medierettslige tvister - dette danner grunnlaget for Kommentarutgave til Vær Varsom-plakaten. Men det er et skille mellom medierett og presseetikk som ikke er rettslig bindende. Hvordan praktiserer Pressens Faglige Utvalg det presseetiske regelverket? PFUs avgjørelser kan samlet gi en pekepinn om hvordan presseetikken utvikler seg. Summen av enkeltavgjørelser gjør det mulig å finne bærende prinsipper, selv om avgjørelsene ikke er entydige, sier de to redaktørene av boken.

At pressens makt til tider kan være stor, og ha stor påvirkning på alt fra enkeltmennesker til mektige bedrifter og politikere, er ubestridt. Betydningen av etiske retningslinjer for pressen og håndhevelsen av brudd på disse reglene har derfor lenge stått i fokus og er til stadighet gjenstand for offentlig debatt.

– Dette er en kommentarutgave som passer for alle som er opptatt av presseetikk, sier advokatene Vidar Strømme (t.v.) og Halvard Helle.

Norsk Presseforbund opprettet i 1928 utvalget som i dag heter Pressens faglige utvalg (PFU). Det skulle imidlertid gå åtte år før pressens etiske kokebok ble formelt opprettet. I 1936 vedtok Norsk Presseforbund den første Vær Varsom-plakaten (VVP), og siden har plakaten, eller regelverket, blitt revidert flere ganger, sist i fjor sommer.

Brudd, eller påstand om brudd, på VVP kan klages til PFU, som er et utvalg oppnevnt av Norsk Presseforbund for å overvåke og fremme den etiske og faglige standard i norsk presse, uavhengig av om publisering skjer på papir, nett, radio, fjernsyn, mobil eller andre plattformer. Utvalget behandler klager over pressens atferd og kan også vurdere pressens klager over institusjoner, organisasjoners og personers behandling av pressens representanter.

Medfører kritikk

PFU består av syv medlemmer, hvor to er representanter for Norsk Journalist-

lag, to for Norsk Redaktørforening og tre representerer allmenheten.

– Både utvalgets sammensetning og mandat innebærer at det er tale om en utpreget selvdømmeordning, noe som jevnlig medfører kritikk om at det er bukken som passer på havresekken. Med jevne mellomrom reises det krav om at spørsmål om brudd på god presseskikk behandles av organer der pressen ikke er i flertall – gjerne i form av utvalg oppnevnt av det offentlige, skriver Helle og Strømme i forordet til kommentarutgaven og understreker at de i boken verken går inn i denne debatten eller diskusjonen om utvalgets arbeidsform skal eller bør reformeres.

– Vår interesse ligger i utvalgets konkrete avgjørelser i presseetiske spørsmål, understreker de to, som også legger vekt på at boken er et fellesprosjekt i medierettsmiljøet i Advokatfirmaet Schjødt AS, og at følgende har bidratt som forfattere i tillegg til redaktørene: Ingvald Falch, Emanuel Feinberg, Øivind K. Foss, Therese Karlsson Hauger, Magnus Lütken, Sigurd Holter Torp og Anne-Marit Wang.

Halvard Helle arbeider blant annet med medierett og presseetikk. Han har tidligere arbeidet i mange år som nyhetsreporter og utenriksredaktør i Dagbladet. Han har siden 2012 vært fast forsvarer i Høyesterett.

Som Helle er også Vidar Strømme advokat i Advokatfirmaet Schjødt hvor han har arbeidet siden 1993. Han har blant annet medierett som arbeidsområde, og har ført en rekke saker for forskjellige mediebedrifter. Han har tidligere vært advokat hos Regjeringsadvokaten og i påtalemyndigheten. Han har også arbeidet som dommerfullmektig. Kommentarutgaven er gitt ut på Cappelen Damm, og boken har fått støtte fra Pressens Faglitteraturfond (PFF).

Dommer leder bevæpningsutvalget

Regjeringen har nedsatt et utvalg som skal evaluere praksisen med et ubevæpnet norsk politi og vurdere om den skal endres. Lagmann Kari Lynne ved Frostating lagmannsrett skal lede utvalget.

Tekst og foto: Tore Letvik

I forrige utgave av Juristkontakt understreket Juristforbundets president Curt A. Lier og leder av Politijuristene, Sverre Bromander betydningen av at regjeringen oppnevner et bredt sammensatt utvalg til å se på fremtidens bevæpning av politiet. I slutten av mai presenterte justisminister Anders Anundsen medlemmene i det nyutnevnte utvalget som består av medlemmer med årelang erfaring, både juridisk og politifaglig.

Utvalgets leder, Kari Lynne, ble i 2010 utnevnt til lagmann i Frostating, etter å ha vært lagdommer samme sted siden 2002. Hun har tidligere vært politiinspektør og påtaleleder ved Trondheim politidistrikt, dommerfullmektig hos byfogden i Trondheim, statsadvokat i Trondheim, konstituert sorenskriver i Orkdal, tingrettsdommer i Sør-Trøndelag tingrett og konsulent i Handels- og skipsfartsdepartementet.

Lynne peker på betydningen av å gjennomføre en utredning som vil gi en basis for eventuelle politiske beslut-

Kari Lynne og utvalget skal levere sin utredning i mars neste år.

ninger, blant annet om hvorvidt norsk politi bør være permanent bevæpnet i fremtiden eller ikke.

– Slik jeg ser det, vil utvalget for å besvare mandatet kartlegge eksisterende utredninger, innhente informasjon og erfaringsmateriale fra politidistrikter, POD, Kripas, PST, PHS og fra andre

land det er naturlig å sammenligne med. Jeg har som mål å gi et best mulig grunnlag for den videre politiske behandlingen av de spørsmål som er reist, i tillegg til utvalgets synspunkter og anbefalinger, sier Lynne til Juristkontakt.

Med virkning fra 1. oktober 2013 endret Justis- og beredskapsdeparte-

I forrige utgave av Juristkontakt presenterte vi ulike syn i bevæpningsdebatten.

mentet våpeninstruks for politiet slik at det ble obligatorisk at bilpatruljer som styres av eller rapporterer til distriktets operasjonssentral skal ha fremskutt lagring av våpen i kjøretøy. Praktiseringen av denne ordningen er foreløpig ikke evaluert.

Midlertidig bevæpnet i 14 måneder

Politiet var midlertidig bevæpnet fra 25.november 2014 til 3.februar 2016. Bakgrunnen for bevæpningen var et skjerpet trusselbilde. I pressemeldingen fra Justis- og beredskapsdepartementet i anledning utnevnelse av det nye utvalget heter det blant annet følgende:

«Bevæpning av norsk politi over et lengre tidsrom innebærer et avvik fra normalordningen med et ubevæpnet politi. Utviklingen i kriminalitetsbildet og samfunnsutviklingen for øvrig, herunder endret trusselbilde, gjør det nødvendig å utrede behovet for om politiet skal være bevæpnet på mer permanent basis.»

I tillegg til å evaluere praksisen med et ubevæpnet norsk politi og vurdere om den skal endres skal utvalget også se på erfaringene med midlertidig bevæpning og praktiseringen av ordningen med fremskutt lagring av våpen i bil.

– Det er viktig at vi får et faglig godt grunnlag for fremtidige valg når det gjelder bevæpning av norsk politi, sa justis- og beredskapsminister Anders Anundsen (FrP) da han kunne offentliggjøre navnet på utvalgets medlemmer.

Utvalget skal se hen til den generelle kriminalitetsutviklingen, redegjøre for andre lands praksis og erfaring, samt ta i bruk relevant forskning. Det skal i tillegg vurdere hvordan bevæpningen påvirker politiets oppgaveløsning.

Politiets bevæpning under lupen

Juristkontakt har fått innsyn i politiets bevæpningsrapporter, fra perioden med midlertidig bevæpning. De viser en dramatisk politihverdag. Nå skal et regeringsoppnevnt utvalg vurdere behovet for permanent bevæpning. Både politijurister og polititjenestemenn ønsker et bredt sammensatt utvalg, og har krav til hva utvalget bør vurdere.

Stein Stenseth

Utvalgets sammensetning

- Lagmann Kari Lynne, Trondheim (leder)
- Politiinspektør Kenneth Berg, Tønsberg
- Tidligere leder av Beredskapstroppen, Anders Snortheimsmoen, Asker
- Professor Liv Finstad, Oslo
- Politimester Arne Jørgen Olafsen, Oppgård
- Advokat Anette Vangsnes Askevold, Bergen
- Tidligere departementsråd Anne Kari Lande Hasle, Oslo

Utvalgets mandat

Evaluere og vurdere gjeldende bevæpningsmodell og perioden med midlertidig bevæpning

- evaluere og vurdere ordningen med fremskutt lagring av enhånds- og tohåndsvåpen i politiets kjøretøy.
- evaluere og vurdere erfaringer fra perioden med midlertidig bevæpning.

Vurdere og anbefale fremtidige modeller for bevæpning av politiet

- Vurdere om politiet bør være permanent generelt bevæpnet.
- Vurdere om bevæpningen eventuelt bør differensieres etter tjenestens art, ved tjeneste på bestemte steder, eller for bestemte tjenestepersoner basert på innsatskategori.
- Vurdere fordeler og ulemper ved de ulike modellene og gi en anbefaling om fremtidig bevæpningsmodell.

Øvrige vurderinger

- Se hen til bevæpningspraksis og erfaring i andre relevante land.
- Skal i sine vurderinger av fremtidige bevæpningsmodeller se hen til kriminalitets- og samfunnsutviklingen, herunder endringer i trusselbildet.
- Må vurdere hvordan bevæpning påvirker politiets oppgaveløsning.
- Må se hen til relevant pågående utredningsarbeid i Politidirektoratet og på Politihøyskolen.

Generelt

- Skal klargjøre de økonomiske, administrative og andre vesentlige konsekvenser av sine forslag.
- Skal avholde minst to møter i løpet av utvalgsperioden med fagforeningene i politietaten, slik at disse kan komme med sine synspunkter.
- Utvalgets arbeid støttes av et sekretariat på to personer. Utvalget skal avgi sin utredning innen 15. mars 2017.

JUSSHUSET

**JURK, Juss-Buss og Gatejuristen
samlet under ett tak**

Jusshuset åpnet dørene

– For ti år siden begynte man å utforske ideen om å samlokalisere seg. I dag er vi stolte av å kunne tilby et bredt retts-
hjelpstilbud til de som trenger det aller mest i samfunnet, sa JURK-leder Sara Eline Grønvold da justisminister Anders Anundsen foretok den offisielle åpningen av det nye Jusshuset i Oslo.

Tekst: Ole-Martin Gangnes

Jusshuset holder til i Skippergata i Oslo sentrum og for første gang er retts-
hjelpstiltakene Gatejuristen, Juss-Buss og Juridisk rådgivning for kvinner (JURK) samlet på ett sted. Sam-

lokalisering av tiltakene skal innebære et bedre retts-
hjelpstilbud til klientene og betydelige stordriftsfordeler. Det legges også vekt på større muligheter for erfaringsutveksling.

Gatejuristen tilbyr retts-
hjelp til dem som har eller har hatt en rusavhengighet. Det jobbes dessuten med planer om å utvide driften til å også bistå barn, og å kunne tilby økonomisk rådgivning via «Gatas økonomi».

JURK er et retts-
hjelpstiltak som er rettet mot kvinner – bistår innen en rekke rettsområder og har som mål å styrke kvinners rettsstilling i Norge.

Juss-Buss er et studentdrevet retts-
hjelpstiltak som arbeider med rettsområder hvor det udekkede behovet for retts-
hjelp er stort: fengselsrett, husleierett, gjeldsrett, trygd,- og sosialrett, arbeidsrett, miljørett og utlendingsrett.

Det var tre stolte ledere for retts-
hjelpstiltakene som tok imot justisminister Anders Anundsen og en rekke

inviterte gjester til det nye romslige huset. På Jusshuset har ulike klient-
grupper en felles inngangsport og kan raskt sluses til det retts-
hjelpstiltaket som gir den mest effektive hjelpen.

– Felles for tiltakene er at vi er rettet mot svakerestilte grupper, enten man er svakerestilt på grunn av inntekt, livssituasjon, kjønn, forsørgerbyrde, gjeldsbyrde eller annet. Vi hjelper til i saker som ellers ikke ville blitt dekket av den offentlige fri retts-
hjelpsordningen, og vi hjelper derfor klienter som ellers ikke ville ha fått hjelp annetsteds, sa Sara Eline Grønvold, daglig leder i JURK, ved åpningen.

10 000 saker

– En fordel med samlokaliseringen er at vi enkelt kan følge klientene oppover i etasjene til det retts-
hjelpstiltaket som er best rustet til å løse klientens rettslige problem. Tidligere var vi bekymret for at klienter, som ofte hadde opplevd å

bli avvist flere steder før, «ble borte på veien», for eksempel fra JURK til Gatejuristen. Samlokaliseringen er derfor til det aller beste for våre klienter, sa Grønvold.

Daglig leder i Juss-Buss, Hanne Hareide Skårberg, sa at tiltakene samlet i Jusshuset er kostnadseffektive og gir mye rettshjelp per krone.

– Derfor håper vi at oppstarten av Jusshuset kan inspirere rettshjelptiltak i andre byer til å starte opp liknende modeller som Jusshuset.

Ifølge de tre lederne kommer de til å behandle så mye som 10 000 saker i år.

– Jeg kan garantere at det jobbes hardt for å dekke det udekkede rettshjelpsbehovet. For bak de 10 000 sakene skjuler det seg enda flere titalls tusen arbeidstimer som er nedlagt av de fantastiske menneskene som arbeider frivillig her, sa Hanne Hareide Skårberg.

Samlokaliseringen har også sin bakgrunn i at alle de tre tiltakene hadde

Cathrine Moksness, Sara Eline Grønvold og Hanne Hareide Skårberg er nå samlet under felles tak.

sterkt behov for nye lokaler. JURK og Juss-Buss holdt til i Arbinsgate og Gatejuristen i Rådhusgata i Oslo. De gamle lokalene i Arbins gate hadde gått ut på dato og Gatejuristens lokaler hadde plassmangel og kapasitetsproblemer. De nye lokalene gir mulighet for økt frivillig innsats.

Cathrine Moksness i Gatejuristen overrakte justisminister Anders Anundsen en nøkkel til Jusshuset.

– Du er velkommen hit når som helst. Det er også du som sitter med nøkkelen til et godt rettshjelpstilbud, sa hun før justisministeren erklærte det nye Jusshuset for åpnet.

Rapport med sterk kritikk av Afghanistan-bistand

Afghanske politifolk på jobb i Kabul.
Foto: Heiko Junge / SCANPIX

Norske polititjenestemenn
og jurister dro til Afghanistan
for å bygge opp justissektoren
i det krigsherjede landet. En
mislykket satsing, konkluderer
Godal-utvalgets rapport.

Tekst: Aina Johnsen Rønning

Tyskland, og deretter Storbritannia, ba i 2003 og 2004 Norge om å bidra til politi- og justissektoren i Afghanistan. En forespørsel man ikke kunne takke nei til, mente regjeringen. Satsingen med navnet «styrkebrønner» hadde tidligere lyktes i blant annet Georgia, men utgangspunktet i Afghanistan var betydelig svakere, understrekes det i NOU 2016:8.

«Der var arbeidet basert på lokal vilje til omstilling, og forskjellige givere trakk i stor grad i samme retning. Disse forutsetningene var ikke til stede i Afghanistan, og arbeidet i Kabul ble derfor langt mer utfordrende», heter det i utredningen.

Man besluttet også å bidra til oppbyggingen av en afghansk spesialdomstol som skulle håndtere narkotikaforbrytelser. Verken styrkebrønner eller arbeidet med narkotikadomstolen var særlig vellykket, konkluderer utvalget:

«Etter to års innsats rapporterte personellet i den norske styrkebrønner i Kabul om omfattende korrupsjon og motarbeidelse av prosjektet både fra enkelte allierte og fra afghanske myndighetspersoner. De stilte spørsmål ved hvorvidt det var etisk forsvarlig å fortsette med rådgivning til en domstol som satte grunnleggende rettsprinsipper til side. Arbeidet i narkotikadomstolen illustrerte hvordan det internasjonale samfunnet kunne bli involvert i kriminelle nettverks maktstrukturer som motarbeidet statsbyggingsprosjektet.»

I 2008 la UD ned styrkebrønnprosjektet i Kabul. Norske polititjenestemenn og jurister som reiste til Afghanistan, hadde med seg et uklart mandat hjemmefra og ofte liten kjennskap til forholdene i landet. De ble gitt vanskelige oppgaver med å bygge et politi- og justisvesen i et samfunn der politi og rettsinstanser var del av kompliserte maktallianser og preget av korrupsjon. Gitt at både den internasjonale og norske politi- og justisnnsatsen var fragmentert, var muligheten for å oppnå gode resultater begrenset, er erfaringen etter innsatsen.

// Etter to års innsats rapporterte personellet i den norske styrkebrønner i Kabul om omfattende korrupsjon og motarbeidelse av prosjektet

Optimistiske før utreise

I juli 2006 fikk vi være med på briefingen av fire jurister – deriblant advokat Kjell Bryggfjeld. En lagmann hadde allerede vært i Afghanistan, men de andre var spente på å bli sendt ut til et av verdens farligste land. De vestlige landene hadde i 2006 delt oppgavene mellom seg slik at Norge skulle bygge opp politistyrken, mens lovarbeidet i stor grad skulle gjøres av Italia.

Da var 90% av heroinen som ble solgt på gata i Europa fra Afghanistan, noe som utgjorde 70% av BNP i landet, og det var vanlige småbønder som stod for produksjonen.

– Bøndene i Afghanistan ser ikke på seg selv som narkotikadyrkere. De lagrer opium i kjellerne sine som en sikkerhet for alderdommen, og forstår ikke at det skal være galt. Selv om Koranen klart sier at narkotika er haram, mener bøndene at de bare dyrker valmuer. Hva de vantro (kafur) bruker det til, er ikke deres problem, sa Trine Holo som var hentet inn for å holde foredrag for styrkebrønnndeltakerne. Hun understreket at det ville ta tid for å forstå de underliggende maktstrukturene i landet.

– Lojalitetskonflikter ligger i bunnen av nesten alle konflikter i Afghanistan. Afghanerne er lojale til den slekta der de opprinnelige kom fra. Alle i slekta har forskjellige roller og plikter, og slekta styrer æren, sa Holo den gang.

I ettertid er ikke Holo enig i at styrkebrønnprosjektet var feilslått.

– Prosjektet stod for mye godt arbeid og for en bevist kultur på god rekruttering av personell til prosjektene, sier Holo, som er utdannet jurist og har et eget firma som tilbyr tolketjenester.

Afghanistanutvalgets rapport

- Afghanistanutvalget, ledet av Bjørn Tore Godal, la i juni fram NOU 2016:8. Utvalget har gransket effektene av norsk bistand, norsk militærinnsats og andre deler av milliardengasjementet gjennom 15 år i Afghanistan.
- Norge har siden 2001 brukt over 20 milliarder kroner på bistand og militær innsats i landet. 11,5 milliarder har vært brukt til militære formål og 8,4 milliarder til sivile. Hovedinnsatsområdene har vært utdanning, godt styresett og landsbygdet utvikling.
- Ifølge rapporten har Norge bare lyktes i ett av tre hovedmål som ble satt for innsatsen i Afghanistan: Norges lyktes i å vise seg som en god alliert til USA og NATO i kampen mot internasjonal terror. Norge mislyktes med bidraget til å bygge en stabil og demokratisk afghansk stat gjennom langsiktig bistand og fredsdiplomati.
- Rapporten kritiserer blant annet at den internasjonale innsatsen i liten grad har vært basert på kunnskap om Afghanistan og lokale forhold, kultur og konfliktlinjer. «Etter mange års internasjonal innsats er situasjonen i Afghanistan nedslående», er konklusjonen i rapporten.

Domssystemet i Afghanistan

- Domssystemet i Afghanistan er komplisert, mye blir avgjort via lokal sedvanerett eller shari'atlovgivning. Den juridiske tankegangen er kollektiv juridisk og individuelle rettigheter vektlegges ikke. Menneskerettigheter og reformer blir av noen sett på som en trussel.

Arbeidsrett stadig mer utfordrende for ledere

Antall arbeidsrettssaker har økt fra 918 til 1370 på fem år

Mange norske ledere synes arbeidsrett er blitt mer komplisert. Nesten hver tredje sjef har vært i situasjoner hvor egne ansatte har hatt mer kunnskap om sine juridiske rettigheter enn dem selv. Dette viser en ny undersøkelse utført av analyse-selskapet YouGov.

Tekst: Tore Letvik

2015 var et rekordår i antall arbeidsrettssaker og det er lett å gjøre relativt kostbare feil.

– Det vi sannsynligvis ser, er et arbeidsliv der ansatte fokuserer stadig mer på sine rettigheter, og der terskelen ikke lenger er så høy for å gå i konflikt med sin egen arbeidsgiver for å kreve sin rett, sier assosiert partner og arbeidsrettsekspert Gunn Kristin Olimstad i advokatselskapet DLA Piper til Dagens Næringsliv (DN).

Hun er medforfatter av den ferske boken «Praktisk og enkelt om arbeidsrett», som tar sikte på å gi ledere et bedre grunnlag for å håndtere hverdagsjusen på egen arbeidsplass.

– Når YouGavs undersøkelse indikerer at hver tredje leder har vært i situasjoner hvor ansatte har kunnet mer om sine juridiske rettigheter enn sje-

fen, er det klart at dette påvirker mulighetene man har til å få gjennomslag som leder, sier Olimstad til DN.

Funnene viser også at fler enn fire av ti ledere er enig eller svært enig i at det er flere utfordringer knyttet til ansattes rettigheter og plikter enn det var før, og én av tre er enig eller svært enig i at arbeidsrett er komplisert og vanskelig å forholde seg til.

Sterk økning i vest

I perioden 2011-2015 var det en sterk økning i antall innkomne arbeidsrettssaker til tingrettene i Norge. Statistikk som Juristkontakt har hentet fra Domstoladministrasjonen (DA) viser at det i 2011 kom 918 arbeidsrettssaker inn til tingrettene, mens antall slike saker økte til 1370 i 2015.

DAs tall bekrefter også langt på vei de problemene som har oppstått i Stavanger-distriktet som følge av nedgangstidene i oljebransjen. Mens det i 2013 kom inn 50 arbeidsrettssaker til Stavanger tingrett økte antall slike saker til 102 i 2014 og til hele 138 saker i 2015. Bergen tingrett fikk inn 60 arbeidsrettssaker i 2013, 51 i 2014 og 69 i 2015.

Jæren tingrett hadde 14 innkomne arbeidsrettssaker i 2013, 30 i 2014 og hele 52 i 2015.

Til sammenligning fikk landets største domstol, Oslo tingrett, inn 271 arbeidsrettssaker i 2013, 312 i 2014 og 299 i 2015.

I YouGavs undersøkelse svarte nesten halvparten av de spurte svarer

at de hadde lite eller ingen kunnskap om arbeidsrett da de fikk sin første lederjobb. Rundt hver fjerde leder meddeler at de har lært arbeidsrett ved å gjøre noen feil.

– Dette er noe jeg kjenner meg godt igjen i, og som jeg tror er typisk for mange. Kunnskap om arbeidsrett er noe svært få ledere har med seg fra starten av karrieren, og det er lett å gjøre relativt kostbare feil, sier Olimstads medforfatter Øystein Bonvik til DN.

Bonvik er kanskje mest kjent for lederboken «Frist meg ikke inn i ledelse», hvor han blant annet tydeliggjorde alt som kunne gå galt for en nybakt sjef.

– Er ikke tydelig nok

Overfor DN gir forfatterne uttrykk for at arbeidsrettssakene kunne ha vært unngått hvis man ikke bare hadde fokusert på det juridiske, men også ble bedre på dokumentasjon og kommunikasjon.

– Det er ikke uvanlig at slike saker havner i retten fordi en arbeidsgiver ikke har vært tydelig nok overfor en ansatt og samtidig ofte ikke har vært flink nok til å dokumentere prosessen, sier Gunn Kristin Olimstad til avisen.

– Mange av disse utfordringene er komplekse nok i utgangspunktet, og da er det dumt å måtte ta kostbare straffer under fordi man ikke har vært tydelig og ryddig nok, legger hun til.

Undersøkelsen viser at helse-, miljø- og sikkerhetsmessige forhold

Foto: Olav Olsen

samt oppfølging av sykefravær er de to oppgavene som de fleste sjefene har vært nødt til å håndtere. Oppgaven som oppleves som mest krevende, er oppsigelse eller avskjed av ansatte som følge av at de har opptrådt i strid med ansettelsesavtalen eller ikke har funnet i jobben sin.

Dette er de fem vanligste arbeidsrettslige feilene du som arbeidsgiver kan gjøre, ifølge forfatterne:

- Å nedbemanne uten å kunne dokumentere utvelgelsen av hvem som skal sies opp, er å be om trøbbel.
- Å ikke ta prøvetiden på alvor, kan fort bli til en krevende oppsigelsessak.
- Å gjennomføre en oppsigelse uten grundig papirarbeid, kan bli en lang og dyr prosess.
- Å avtale om overtid er inkludert i lønnen, kan koste deg dyrt.
- Å blande sammen lovbestemt ferie, avtalebestemt ferie og avspasering kan skape fraværskaos.

Frykter mest for jobben

Samtidig viser en annen årlig undersøkelse som YouGov gjør om nordmenns privatøkonomi at mange har store bekymringer relatert til jobben. Mens nordmenn i tidligere år har oppgitt sykdom og uførhet som sin største

økonomiske bekymring, er det nå jobben vi er mest bekymret for å miste.

Mer enn hver fjerde nordmann innrømmer at redselen for å bli arbeidsledig er den største hverdagsbekymringen når det kommer til økonomi, ifølge undersøkelsen.

– Bekymringen er forståelig, og den er nødvendig. Med tanke på den økte arbeidsledigheten som rammer store deler av landet vårt, er det helt avgjørende at forbrukerne tar grep om egen økonomi og ruster seg for en ny hverdag, sier administrerende direktør Rolf Stub i BlueStep Norge til nyhetsbyrået ANB.

– Situasjonen i dag er at overraskende mange lever fra hånd til munn. Vår undersøkelse viser at hver tredje nordmann er usikker på om de klarer å betjene regningene sine hver eneste måned, føyer han til.

Mens nær én av tre menn oppgir frykt for å miste jobben som sin største økonomiske bekymring, svarer to av ti kvinner det samme. Til gjengjeld er det regningsbunken som skaper aller størst bekymring blant kvinnene.

Stub tror dette har sammenheng med at det er de tradisjonelle mannsdominerte yrkene som har vært hardest rammet av nedbemanning.

– Funnene viser at både kvinner og menn bekymrer seg mer. Samtidig er vår

erfaring at svært få legger om forbruket før de må. Mennesker som allerede er i en økonomisk knipe, vil oppleve en kraftig forverring i situasjonen dersom de skulle bli rammet av nedbemanning og miste jobben, understreker han.

Optimisme i Troms

Innbyggerne i Møre og Romsdal bekymrer seg aller mest for sin privatøkonomi. Hele 35 prosent av befolkningen her oppgir at de er mer bekymret i 2016 sammenlignet med fjoråret.

Uroen er også høy i Østfold og Nord-Trøndelag. Henholdsvis 31 og 29 prosent innrømmer at de føler seg mer bekymret nå enn før. Rogaland, Hordaland og Agder-fylkene som er hardest rammet av arbeidsledighet, er lengre ned på lista.

Den høyeste optimisme er å spore i Troms. Til tross for økt arbeidsledighet og mørke prognoser for økonomisk vekst i Norge, sier hele 31 prosent av tromsvingene at de er mindre bekymret for sin egen økonomi år sammenlignet med i 2015.

– Troms er blant noen få fylker som har en positiv utvikling i arbeidsmarkedet, og inntil nå har de ikke hatt grunn til å bekymre seg, sier Rolf Stub i følge ANB.

Regjeringen vil ha mindre politisk detaljstyring

Arbeidsgiverne i staten kan få større innflytelse gjennom et nytt arbeidsgiverfellesskap

Et råd av topledere i staten skal komme med forslag til hvordan de enkelte virksomhetene kan få større innflytelse over den statlige arbeidsgiverpolitikken. Forhandlinger av sentrale tariffavtaler og utforming av regelverk som påvirker virksomhetenes arbeidsgiverpolitikk er blant temaene. Kommunal og moderniseringsminister Jan Tore Sanner ønsker mindre politisk styring av arbeidsgiverfunksjonen i staten.

Tekst: Ole-Martin Gangnes

Akademikerne, der Juristforbundet inngår, har lenge kjempet for både lokale forhandlinger og mindre politisk styring av arbeidsgiverfunksjonen i staten. Akademikernes nylig fremforhandlede hovedtariffavtale i staten åpner for at lønnsdannelsen flyttes fra sentralt nivå og ut til det lokale virksomhetsnivået – og beskrives av Akademikerne som et «gjennomslag for en moderne lønnspolitikk».

Kommunal og moderniseringsminister Jan Tore Sanner ønsker at virksomhetene fremmer forslag til hvordan de bør samordne seg. Interimsrådet skal sende over sine forslag til departementet innen 1. oktober 2016. (Torbjørn Tandberg/ KMD)

Nå kan det også bli et gjennomslag for mindre politisk styring. Kommunal- og moderniseringsdepartementet oppretter nemlig et interimsråd av topledere som skal foreslå hvordan virksomhetene i staten kan samordne seg for å få større innflytelse over den statlige arbeidsgiverpolitikken.

– Jeg mener at det er riktig at virksomhetene selv fremmer forslag til hvordan de bør samordne seg for å kunne styrke sin rolle og sitt ansvar i utvikling av den felles statlige arbeidsgiverstrategien, i

forhandlinger om lønns- og arbeidsvilkår, utforming av regelverk og utviklingsoppgaver, sier kommunal og moderniseringsminister Jan Tore Sanner.

Interimsrådet skal sende over sine forslag til departementet innen 1. oktober 2016. I mandatet for rådet heter det at forslagene skal styrke virksomhetenes rolle og ansvar i utviklingen av den statlige arbeidsgiverpolitikken, men at en viktig forutsetning er at Kommunal- og moderniseringsdepartementet ikke skal gi fra seg sine

fullmakter som sentral arbeidsgivermyndighet i staten.

Direktør Ingrid Finboe Svendsen i Arbeidstilsynet skal lede interimrådet. I tillegg til Arbeidstilsynet, er ledere fra følgende virksomheter representert: Lotteri- og stiftelsestilsynet, Kystverket, Kriminalomsorgsdirektoratet, Fylkesmannen i Aust og Vest-Agder, Miljødirektoratet, Universitetet i Tromsø, Mattilsynet, Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet, Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE), Forsvaret, Statistisk sentralbyrå, NORAD og Helse- og omsorgsdepartementet.

Interimrådet skal vurdere om det skal opprettes et fast arbeidsgiverfelleskap og hvordan de evt. skal organiseres og arbeide.

Tariffavtaler

I mandatet heter det at interimrådets forslag skal være egnet til å fremme de statlige virksomhetenes interesser og prioriterte posisjoner knyttet til:

- forhandlinger av statens sentrale tariffavtaler,
- utforming av regelverk som påvirker de statlige virksomhetenes arbeidsgiverpolitikk
- etablering og fornying av administrative bestemmelser og retningslinjer rettet mot de statlige virksomhetene,
- utviklingen av statens strategiske arbeidspolitiske arbeid, her-

under lederutvikling og kompetanseutvikling i staten

- den sentrale arbeidsgiverfunksjonens øvrige arbeidsgiverpolitiske arbeid, herunder utvikling av en styrket arbeidsgiverstøtte for virksomhetene. Forslagene skal samtidig bidra til å
- styrke den sentrale arbeidsgiverfunksjonens kunnskapsgrunnlag om virksomhetene
- styrke dialogen mellom virksomhetene om arbeidsgiverpolitikken
- formidle sentrale arbeidsgiverpolitiske føringer til virksomhetene
- bistå den sentrale arbeidsgiverfunksjonen med informasjon, råd og avklaringer knyttet til utøvelsen av statens arbeidsgiverpolitikk
- og til at de statlige virksomhetene opptre samlet for å oppnå felles arbeidsgiverpolitiske mål

Får eget sekretariat

Opprettelsen av rådet kommer som en følge av at Kommunal- og moderniseringsdepartementet har vedtatt en ny overordnet statlig arbeidsgiverstrategi. Strategien gjelder for alle arbeidsgivere i staten, lokalt og sentralt.

”Staten har ca. 160 000 medarbeidere rundt om i hele Norge. Staten er små og store virksomheter som kjennetegnes av medarbeidere med høy kompetanse og store forventninger til

sin arbeidsgiver. Målsettingen er at staten skal være en moderne og attraktiv arbeidsgiver som klarer å rekruttere, utvikle og beholde kompetente medarbeidere som hver dag går på jobb for samfunnet», skriver departementet.

I mandatet for interimrådet heter det at departementet oppfatter at det er stor tilslutning om strategien blant de statlige virksomhetene, men at en rekke avklaringer som må gjøres:

”Da utkastet til strategien for den statlige arbeidsgiverpolitikken var på høring, registrerte departementet samtidig at virksomhetene har ulike syn på, og gitt uttrykk for usikkerhet med hensyn til hvordan dette bør gjøres. Usikkerheten er dels knyttet til mulige konsekvenser av et formelt organ (Arbeidsgiverfelleskapet i staten) for statlige arbeidsgivere. Virksomhetene advarte herunder mot å etablere unødig byråkratiske ordninger. Høringsinstansene påpekte videre at det er viktig å sikre en representasjon som kan bidra til å avveie varierende interesser og behov for ulike typer virksomheter».

Difi skal etablere et sekretariat for å utføre nødvendige sekretariatsoppgaver for interimrådet, og for et eventuelt etterfølgende arbeidsgiverfelleskap.

– Skulle gjerne sett en ytterligere utvikling av virksomhetenes innflytelse

”Akademikerne skulle gjerne sett at forslaget innebar en ytterligere utvikling av virksomhetenes innflytelse på statens arbeidsgiverpolitikk, og at den sentrale partsrollen ble flyttet til en frittstående enhet styrt av virksomhetene. Så lenge den formelle partsrollen ligger i departementet (KMD)

vil arbeidsgiverpolitikken i mindre grad kunne stå seg mot politiske skifter i regjeringsskontorene. Forslaget som foreligger per i dag, er imidlertid et godt stykke i riktig retning», skrev Akademikerne da utkast til ny statlig arbeidsgiverstrategi var ute på høring i fjor.

”Akademikerne forventer at et slikt arbeidsgiverfelleskap blir et aktivt organ som får en tydelig rolle og en reell innflytelse både på utformingen av statens arbeidsgiverpolitikk generelt, og også ved utformingen av statens posisjoner i tariff-forhandlinger», skrev organisasjonen i forbindelse med høringen.

482 barn satt i politiarrest i fjor – Urovekkende store forskjeller fra politidistrikt til politidistrikt

Antall barn som i et begrenset tidsrom plasseres i politiarrest i Norge sank i fjor til 482, fra 632 året før. Barneombudet er svært bekymret, tross nedgangen. – Fortsatt er det for mange barn som sitter på glattcelle. Det er også urovekkende store forskjeller fra politidistrikt til politidistrikt, sier barneombud Anne Lindboe til Juristkontakt.

Tekst: Tore Letvik

Det er ferske tall fra Politidirektoratet som viser den tross alt positive tendensen – en nedgang i antall barn under 18 år som plasseres i politiarrest. Og ser man lenger tilbake i tid, er nedgangen signifikant. En undersøkelse som Barneombudet og Advokatforeningen gjorde i 2010 viste at over 2000 mindreårige hadde vært satt inn i politiarrest eller glattcelle året før – i 2009.

Barneombudet og Advokatforeningen er blant de som har presset hardt på for å få en nedgang i bruk av arrest og glattcelle som av de aller fleste barn oppleves som svært traumatisk. Advokatforeningen har beskrevet bruk av glattcelle overfor barn som "uverdig".

Politidirektoratets statistikk viser også at det er svært store forskjeller mellom de ulike distriktenes bruk av glattcelle overfor barn. I 2015 satt 166 barn i politiarrest i Oslo. I Hordaland måtte 70 barn finne seg i å bli satt i politiarresten, mens det i et såpass tett befolket distrikt som Vestfold hadde klart å håndtere mindreårige lovbrøyttere på en måte som gjorde at bare tre barn måtte tilbringe tid i politiarrest.

Det var distriktene Vest-Finnmark og Øst-Finnmark som kunne skilte med null barn i politiarrest i 2015.

– Politiarrest er ikke et egnet sted for barn. Selv om tallene de siste årene har gått ned, er det fortsatt for mange barn som sitter på glattcelle. Det er også urovekkende store forskjeller fra politidistrikt til politidistrikt. Dette viser at det er store rom for forbedringer mange steder, sier barneombud Anne Lindboe til Juristkontakt.

Hun peker på Norges forpliktelser i forhold til yngre personer som må håndteres av politiet.

– Barnekonvensjonen forplikter oss til hele tiden å lete etter alternativer til å frihetsberøve barn. Det er derfor viktig å jobbe med forebygging og oppsøkende arbeid for å hindre situasjoner der barn faktisk må pågripes eller innbringes.

Politiet må finne alternativer til glattcelle når barn må inn på politistasjonen.

– Alternativer kan være å sitte på et kontor eller i et møterom med voksne

i umiddelbar nærhet. Akuttberedskapen i barnevernet og sosial vaktjeneste bør styrkes flere steder for å ta hånd om barn som er mistenkt for straffbare handlinger eller som er overstadig beruset, sier Lindboe.

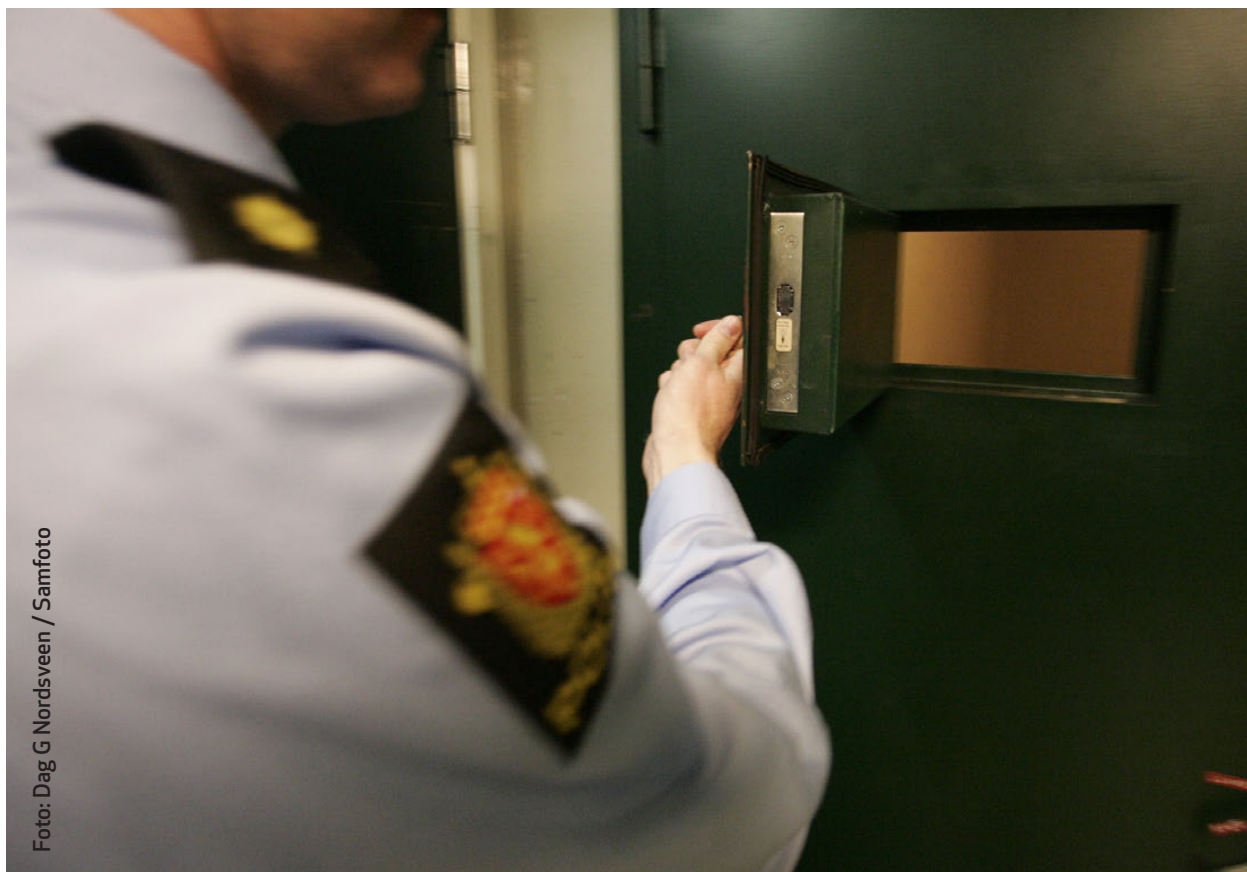
Noen har "bekvemmelige celler"

Noen politidistrikter opplyser at de plasserer barn i celler med TV, vask og toalett og som anses mindre belastende enn andre celler, men Politidirektoratet er ikke kjent med at det er noen distrikter som bruker slike celler utelukkende til barn.

"Vi mener at det vil være uheldig å operere med særskilte "barneceller", det vil kunne underminere utgangspunktet om at barn ikke skal på celle. Vi ønsker ikke å normalisere det. Vår tilnærming er at barn ivaretas ved å ha strenge krav til å uttømme alternativer før personer under 18 år settes på celle og sørge for rutiner som sikrer at det tas særlig hensyn til den mindreårige slik at belastningen ved oppholdet i arresten blir minst mulig", skriver Politidirektoratet i en epost til Barneombudet.

Juristkontakt spør Lindboe om hun frykter at etablering av slike myke celler kan bidra til å senke politiets terskel for å plassere barn i politiarrest. Hun mener imidlertid at det å ha slike celler heller kan være en fordel, enn en ulempe.

– Jeg tror ikke økt "bekvemmelighet" i arresten i seg selv vil føre til at

flere barn blir satt i arrest. Vestfold politidistrikt har gjort dette. (etablert tilrettelagte celler, red.anm.) De har lavere tall på barn i arrest enn mange sammenliknbare distrikt. Politiet vil enkelte ganger måtte bringe inn eller pågripe ungdommer. Da mener jeg det er en fordel at de legger forholdene til rette slik at det barna opplever blir minst mulig belastende, sier Lindboe som har en sterk historie å fortelle om faren for at barn kan bli herdet ved gjentatt plassering på glattcelle.

– Vi hos Barneombudet gjennomfører møter med barn i fengsel, og mange av dem har erfaring fra politiarrest. Alle forteller at politiarrest er noe av det verste de opplever. En gutt vi møtte i fengsel uttrykte det slik: «Første gang jeg var på glattcelle, var jeg livredd. Andre gang var også helt jævlig. Tredje gang tenkte jeg: OK –

Alle forteller at politiarrest er noe av det verste de opplever

hvis dette er det verste de kan gjøre mot meg, så tåler jeg faktisk alt – nå bryr jeg meg ikke lenger».

Mer bevisst forhold

Nettavisen ABC Nyheter meldte tidligere denne måneden om Politidirektoratets tall som viser nedgangen i antall barn i politiarrest og glattcelle, og spurte justis- og beredskapsministeren om hans syn.

– Det er bra det går nedover. Jeg har et bestemt inntrykk av at politiet har et bevisst forhold til det enn før. De har jobbet målbevisst for å få

antallet ned. Men det vil nok aldri komme en situasjon at man får bort denne type tall helt. Men en forbedring er bra sier Anders Anundsen til ABC Nyheter.

Anundsen peker på at regjeringen har vært veldig opptatt av at barn som følges av politiet skal få et så godt tilrettelagt tilbud som mulig, også dem som blir satt i varetekt. I fjor ble det opprettet eget barneanstalt på Østlandet.

– Det er sånn at barn under 18 år ikke skal i fengsel. Men det er noen unntak fra det når det er særlig alvorlige forbrytelser. Hva angår politiarrest så er det av og til barn som er svært utagerende, det er en unntakssituasjon. Slike barn må følges opp grundig og nøye slik de ikke får den negative opplevelsen av å være i politiarrest. Politiet prøver å la de være på kontor i ►

– Selv om tallene de siste årene har gått ned, er det fortsatt for mange barn som sitter på glattcelle, sier barneombud Anne Lindboe (Foto: Marius Hauge)

stedet. Men i enkelte tilfeller lar det seg ikke gjøre, sier Anundsen til ABC Nyheter.

Han peker på at det er en vesentlig forbedring.

– Det går viktig vei. Men det er vanskelig å sette normtall. Politiet skal sørge for at barn ikke lider og sikre dem mot mest mulig overlast. Men man kan ikke si at 200 eller 400 eller 500 er riktig. Det er avhengig av hva slags saker det er. Hvordan barn opplever og oppfører seg, sier Anundsen som også minner om at enkelte av barna som ble satt i arrest har begått alvorlige forbrytelser, som drap.

10 barn under 14 år

Den kriminelle lavalder i Norge er 15 år og personer som er under 15 år skal ikke straffes. Politidirektoratets statistikk viser likevel at 10 barn som var 14 år eller yngre satt i politiarrest i 2015. På spørsmål fra ABC Nyheter på om dette er akseptabelt svarer justisminister Anundsen:

– Spørsmålet er: Hva hadde alternativet vært? Statistikken har vært litt misvisende. Noen har utgitt seg for å

være yngre enn de er. I andre tilfeller bistår politiet barnevernet, og henter inn barn i påvente av barnevernet. Det er ikke for pågrepelse, men for å beskytte barnet. Det er også situasjoner der 14-åringer kan være store og utagerende. Men i utgangspunktet skal man ikke bruke politiarrest, slår justisministeren fast.

I følge Politidirektoratet fordelte tallene på de 10 barna seg på følgende måte:

- Tre av 14-åringene har vært på celle grunnet svært utagerende oppførsel i påvente av advokat og verge, helsevesen og en for å bli hentet av omsorgspersoner.
- To av de i kategorien yngre eller 14 år oppga å være 12 år ved inkviring i arrest. Opplysninger fra PU viste at de etter alderstest ble vurdert å være mellom 16 og 18 år. Dette gjaldt de i denne kategorien som har sittet lengst på celle.
- To av 14-åringene ble registrert med oppgitt alder da de søkte asyl etter å ha motsatt seg kontroll ved grensepassering. Barnevernvakten svarte ikke. Politidistriktet ringte

Antall barn i arrest 2015

Oslo	166
Hordaland	70
Østfold	29
Agder	26
Sør-Trøndelag	20
Romerike	19
Asker og Bærum	15
Telemark	14
Vestoppland	13
Nordmøre og Romsdal	10
Søndre Buskerud	9
Haugaland og Sunnhordland	9
Nord-Trøndelag	9
Rogaland	8
Helgeland	9
Hedmark	7
Nordre Buskerud	7
Salten	7
Follo	6
Sunnmøre	6
Midtre Hålogaland	6
Troms	6
Sogn og Fjordane	5
Gudbrandsdal	3
Vestfold	3
Vestfinnmark	0
Østfinnmark	0
Totalt	482

da både rådmann og ordfører. De ble plassert på celle for å sove med vakt utenfor cella til barnevernvakten kom.

- En 14-åring var på rømmen fra barnevernet, som anmodet politiet om bistand til å finne henne. Hun ble plassert på celle med åpen dør og to voksne til stede inntil barnevernet kom etter ca. 1 time.

Barneombudet er resolutt i sin reaksjon på bruk av politiarrest overfor så unge barn og slår fast at barn under 15 år ikke skal være i arrest overhodet, og at alternativet er institusjoner i barnevernet som kan håndtere utagerende barn. Barneombudet har flere ganger rapportert bruk av politiarrest overfor barn under 15 til FN, som brudd på torturkonvensjonen, konvensjonen for sivile og politiske rettigheter og Barnekonvensjonen, og understreker at dette arbeidet vil fortsette.

Politireformen under lupen

Direktoratet for forvaltning og IKT får i oppdrag å evaluere om færre politidistrikter gir et bedre nærpolti.

Tekst: Tore Letvik

Direktoratet for
forvaltning og IKT

Vil færre og mer robuste politidistrikter føre til at politiet er tilstede i lokalsamfunnene, eller vil Norge få et aksjonspoliti som rykker ut når krisen oppstår?

Dette er blant spørsmålene Direktoratet for forvaltning og IKT (DIFI) får i oppdrag å finne ut av, etter at Stortinget i juni i fjor vedtok endringer i politiloven, noe som førte til at 27 politidistrikter ble redusert til 12 fra nyttår. Omstillingsprosessen er tenkt å gå over flere år. Mange av de største og viktigste endringene skal være gjennomført innen 2020.

Lovendringen har fått navnet Nærpolitireformen. I innstillingen som Stortinget heter det blant annet:

«Det skal utvikles et kompetent og effektivt lokalt nærpolti der befolkningen bor. Samtidig skal det utvikles robuste fagmiljøer som er rustet til å møte dagens og morgendagens kriminalitetsutfordringer. Formålet med proposisjonen er å sikre politiet en organisering som legger til rette for å nå disse målene. Målene innebærer blant annet å gå fra tomme lensmannskontorer til et tilstedeværende politi som befinner seg i lokalsamfunnet, er synlig og tilgjengelig, og som sikrer borgernes trygghet».

3 millioner for tilrettelegging

I et brev fra Justisdepartementet til Direktoratet for forvaltning og IKT går

det frem at DIFI for inneværende år får tre millioner kroner for å forberede og å tilrettelegge for en evaluering som Stortinget har bestilt for å forsikre seg om at det rent faktisk blir en nærpolitireform.

I brevet fra Justisdepartementet til DIFI heter det følgende:

«Det overordnede målet med reformen er et nærpolti som er operativt, synlig og tilgjengelig, og som har kapasitet og kompetanse til å forebygge, etterforske og påtale kriminelle handlinger, og sikre innbyggernes trygghet».

I tillegg til en mer enn halvering av antall politidistrikter skal lensmannskontorer slås sammen.

«Hensikten er å legge til rette for sterkere fagmiljøer, bedre ressursutnyttelse og enklere styring», skriver departementet i sitt oppdragsdokument til DIFI. I brevet går det med all tydelighet fram at det er satt ambisiøse mål for reformen; Justis- og beredskapsdepartementet og Politidirektoratet har i samarbeid fastsatt følgende effektmål:

- Et mer tilgjengelig og tilstedeværende politi med god lokal forankring og samhandling.
- Et mer enhetlig politi som leverer likere polititjenester med bedre kvalitet i hele landet.

- Et politi med mer målrettet innsats på forebygging, etterforskning og beredskap.
- Et politi med bedre kompetanse og kapasitet, som deler kunnskap og lærer av erfaringer.
- Et politi som skaper bedre resultater i en kultur preget av åpenhet og tillit, gjennom god leiing og aktivt medarbeiderskap.
- Et politi som arbeider mer effektivt ved å ta i bruk bedre metoder og nye teknologi.

Stor oppgave

Stortingets avgjørelse om å evaluere nærpolitireformen representerer en kjempeoppgave for DIFI. Stortinget har føringer på flere områder:

Effekten av politireformen bør evalueres en tid etter gjennomføring.

Regjeringen skal foreta en foreløpig evaluering av arbeidet med ledelse, kultur og holdninger i politiet i 2017, og komme tilbake til Stortinget på egnet måte.

Det skal foretas en evaluering av tjenestestedsstrukturen fire år etter at denne er gjort gjeldende.

Det må legges til rette for forskning på gjennomføring og effekter av nærpolitireformen.

Skatteetaten i endring

Halvparten av kontorene kan bli nedlagt

Skatteetatens 107 kontorer foreslås halvert til 53 i en utredning om ny kontorstruktur i etaten. – Jeg forventer at en omstilling av Skatteetaten gjør at vi ender opp med å beholde flere av de dyktige juristene som vi tidligere ville ha mistet, sier Vibeke Aasen Eiksrud, leder for Skatteetatens Juristforening.

Tekst: Ole-Martin Gangnes

I juni overleverte Skatteetaten en utredning til finansminister Siv Jensen om ny kontorstruktur i etaten. Forslaget innebærer at halvparten av dagens kontor forsvinner. Det var finansministeren selv som ba Skatteetaten om foreslå kuttene – i et brev til etaten skriver hun at det er «vesentlig større» stordriftsfordeler å hente ut i etaten enn man gjør i dag og ba om «en systematisk oversikt over hvilke kontorer som foreslås henholdsvis nedlagt, videreført og eventuelt nyetablert i ny kontorstruktur.» Nå er altså bestillingen levert. Dersom Finansdepartementet godkjenner forslaget i år, vil trolig de

første kontorene forsvinne i løpet av første halvår 2018, ifølge NRK. 107 skattekontorer vil da bli til 53 og flere hundre må skifte arbeidssted.

– De endringene finansministeren nå har varslet, med nedleggelse av en rekke kontorer, vil også berøre noen av våre medlemmer. Vi vet at en omstilling også vil få negative konsekvenser for noen. Det vi kan garantere er at vi skal stå opp for våre medlemmer. Og jeg skal fronte våre medlemmers sak i den perioden vi nå går inn i. En omstilling vil alltid være smertefullt for noen, selv om resultatet i den andre enden er en bedre skatteetat. Vi kommer ikke til å vinne hver eneste kamp, men vi skal vinne de fleste, sier Vibeke Aasen Eiksrud, leder for Skatteetatens Juristforening i Juristforbundet

Hun ser på endringene som kommer med spenning.

– Vi har satt oss grundig inn i rapporten om kontorstruktur, og vi synes i all hovedsak at dette er en god rapport. Vi har allikevel hatt en del innspill. Jeg forutsetter at de grep som gjøres nå styrker fagmiljøene i etaten. Og da er det særlig viktig å styrke det juridiske fagmiljøet, etter min mening. Det er positivt at våre medlemmer er så ettertraktet i privat sektor, men vi har mistet litt for mange. Skal skatteetaten være en god statlig etat, må vi strekke oss mye lenger for å beholde de vi ellers ville mistet og som i dag går over i stillinger i det private. Jeg forventer at en omstilling av skatteetaten gjør at vi ender opp med å beholde flere av de dyktige juristene som vi

tidligere ville ha mistet, sier Vibeke Aasen Eriksrud.

Arbeidsgiveransvar

– Samtidig som vi arbeider med kontorstrukturen, har vi minst ett øye på arbeidet med ny overordnet organisering. Det arbeidet vil nok ha enda større betydning for våre medlemmer, og det er et arbeid vi har høye forventninger til. Jeg legger til grunn at våre krav blir innfridd og imøtekommet, sier hun.

Aasen Eriksrud peker på at det er et arbeidsgiveransvar å sørge for sine arbeidstakere, ikke minst i en omstilling.

– Jeg har høye forventninger til at Skattedirektøren og hans ledere skal håndtere dette på en god måte. Og jeg forutsetter, selv om vi opplever at det tas politiske beslutninger over hodene våre, at skattedirektøren vil sørge for god medbestemmelse. Å involvere de ansatte ved deres fagforeninger er den beste måten å få til en positiv endring av skatte-

etaten. Vi vil veldig gjerne være med på å bidra til en omstilling til en enda bedre skatteetat i fremtiden, sier hun.

For 15 år siden gjorde Skatteetaten en lignende endring som nå foreslås. Da gikk de fra 436 ligningskontor til dagens 107 skattekontor.

Fungerende regiondirektør i Skatteetaten Midt-Norge, Rune Langsø Johansen, sier til NRK at etaten har behov for å slå sammen de minste kontorene for å bygge større fagmiljøer og samle kompetansen.

– Vi må være tettere på næringslivet for blant annet å jobbe mot arbeidsmarkeds kriminalitet, sier han.

Den foreslåtte strukturen innebærer at 564 ansatte må skifte arbeidssted.

– Vi håper så mange som mulig følger med. Dette er ikke en nedbemmanningsprosjekt. Enkelte ansatte får dessverre vesentlig økt pendletid. Reaksjonene blant de ansatte er svært varierte, sier Langsø Johansen til NRK.

– De endringene finansministeren nå har varslet vil også berøre noen av våre medlemmer, sier Vibeke Aasen Eriksrud, leder for Skatteetatens Juristforening. Hun forutsetter at de grepene som gjøres styrker fagmiljøene i etaten – det er særlig viktig å styrke det juridiske fagmiljøet, mener hun.

 juristkongress.no	Fagspor PERSONVERN & TEKNOLOGI Målgruppe: Alle jurister som bruker PC eller smarttelefon		
<i>Mitt nachspiel, ditt ansvar?</i> Advokat, Bing Hodneland advokatselskap DA, Oslo Stine Helén Pettersen		12 etterutdanningstimer	
	MELD DEG PÅ NÅ! 24. – 25. november Thon Hotel Arena, Lillestrøm		 Identitetstyveri og måter å gjøre det på Rådgiver, Norsk senter for informasjonssikring Ole Anders Ulsrud

Norgeshistoriens strengeste straff for dyremishandling

Frostating lagmannsrett avsa nylig det som til nå er norsk rettshistories strengeste straff for dyremishandling. En bonde fikk ett år og to måneders fengsel for å ha sultet 92 husdyr til døde. Strafferammen for grov dyremishandling er tre års fengsel. Dyrevernernes egen jurist mener domstolene må bruke strafferammene fullt ut i de groveste sakene.

Tekst: Tore Letvik

– Gjennom mitt arbeid med dyretragedier i nesten 20 år er dette en av de aller verste sakene jeg har sett, sier jurist i Dyrevernalliansen, Live Kleveland til Juristkontakt.

Bonden sluttet brått å gi kyrne vann og fôr og ble i tingretten dømt til 120 dagers fengsel for å ha påført de 92 dyrene en grusom død. Etter ankebehandling skjerpet Frostating lagmannsrett straffen til ett år og to måneders fengsel.

Bonden har varslet anke til Høyesterett. Dermed kan straffenivået i en dyrevelferdssak nok en gang

bli tema i landets øverste domstol, bare måneder etter at Høyesterett reduserte straffen kraftig i den såkalte Lucas-saken. Hvor en mann druknet en hund ved å binde et betongelement rundt hundens hals for så å kaste den i elva under Krapfosbrua i Moss. Tingretten dømte ham til seks måneders fengsel. Til slutt endte saken i Høyesterett, som satte straffen til 90 dagers fengsel. Påtalemyndighetens påstand var 10 måneders fengsel.

Mens Lucas-saken handlet om kjæredyr handler saken som nå er behandlet i Frostating lagmannsrett om næringsdrift, bufé og et langt større antall dyr. Bonden (38) fra Nord-Trøndelag hadde 92 storfe, okser, kyr og kalver. Han vedgikk at han, i midten av desember 2014, sluttet å gi dem vann og fôr. Han forklarte dette med at han fikk en psykisk knekk og depresjon etter melding om at hans far var blitt syk. I retten sa bonden at han hver morgen hadde ønsket å gå i fjøset og gi dyrene mat og vann, men at det bare ikke ble noe av. Domstolene la til grunn at mannen ikke hadde hatt noe ønske om å skade dyrene og i dommen etter ankesaken står følgende: "Lagmannsretten kan ikke se det slik at tragedien skyldes "ond vilje".

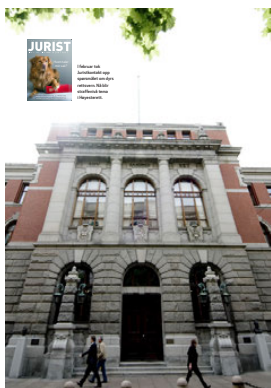
– Ubeskrivelig syn

Tre måneder etter at han sluttet å gi dyrene mat og vann - den 20. mars

2015 - dro en kvinnelig veterinær og hennes kollega, til 38-åringens gårdsbruk, etter at Mattilsynet hadde mottatt en bekymringsmelding. De møtte bonden på gården. Frostating lagmannsrett gjengir hendelsesforløpet i sin dom på følgende måte:

"Han ba dem komme tilbake senere, og han forlot deretter gården. Mattilsynet tok seg inn i fjøset senere samme dag med bistand fra politiet. De ble møtt av et nærmest ubeskrivelig syn. Besetningen på 92 dyr lå døde inne i fjøset. Videoopptaket fra gården gjort samme dag, viser avmagrede og møkkete dyr liggende døde over alt, noen i grupper, dels oppå hverandre. Innredningen var delvis ramponert. Et omfattende oppryddings- og destruksjonsarbeid ble iverksatt. Fjøset ble luftet og tømt for kadaver, som ble kalket og nedgravd på eiendommen". (...) "Veterinær Cecilie Mejdell ved Veterinærinstituttet avga en sakkyndig erklæring i forbindelse med straffesaken mot tiltalte. Fra hennes rapport av 25. august 2015 gjengis konklusjonen:

Det er utvilsomt at dyrene har dødd som en direkte følge av mangel på fôr og vann, og at dette samt manglende annet stell har påført dem mye lidelse. Ut fra litteraturen er det ikke utenkelig at enkeltdyr blant de større storfeene har levd i 2-3 måneder, herunder inntil flere uker etter at vann-

D-dag for dyrenes rettsvern Høyesterett klargjør straffenivå etter drukning av hund

Et hundedrap i Moss i juli i fjor kan komme til å få stor betydning for straffenivået i saker hvor dyr i Norge utsettes for vold og drap. Nå skal landets øverste domstol avgjøre hvor streng straff som skal idømmes for drapet på hunden Lucas. Dyrevenerne håper dommen skal føre til at dyr får reelt rettsvern mot vold, mishandling og overgrep gjennom strengere reaksjoner mot lovbrøyterne.

Per Arne Skjerve

I fjor behandlet Høyesterett saken om hunden Lucas. Nå kan straffenivået i en dyrevelferdssak nok en gang bli tema i landets øverste domstol. Faksimile fra Juristkontakt nr 9/2015.

forsyningen ble borte. De fleste kriterier for god dyrevelferd i henhold til Welfare Quality-protokollen har vært brutt. Dette er et grovt brudd på dyrevelferdslovens bestemmelser.”

– Utvist forsett

Både tingretten og lagmannsretten fant det tilstrekkelig bevist at tiltalte var klar over at han ikke føret dyrene og at han forsto at han ikke ga dyrene før som dekket dyrenes behov for næring fra midten av desember 2014, helt til alle dyr var døde rundt midten av februar 2015. Begge domstolene var også enstemmige i at bonden var klar over at han ikke holdt tilsyn med dyrene og at han forsto at han ikke beskyttet dem mot skade, sykdom og andre farer.

I lagmannsrettens dom heter det følgende:

”For å dømmes for forsettlig overtreddelse kreves det ikke at tiltalte forsto eller regnet det som sikkert eller mest sannsynlig at det befant seg syke og skadde dyr inne i fjøset. Dette er ikke et element i lovbruddet. Og det kreves heller ikke at han forsto eller regnet det som sikkert eller mest sannsynlig at dyr ville bli utsatt for lidelse og død som følge av mangel på før. På dette grunnlag har retten kommet til at tiltalte har utvist forsett. Lagmannsretten legger også dette til

Live Kleveland (Foto: Ihne Pedersen)

grunn ved straffutmålingen heter det i dommen som ble avsagt 23 mai i år.

– Det er en klar økning i straffenivået. En tredobling av straffen er veldig mye. Min klient er både overrasket og skuffet. Han ønsker å ta saken videre for å overprøve straffutmålingen, sier bondens forsvarer Bertil Smalås til Nationen.

I sin dom gjør Frostating lagmannsrett det klart at straffutmålingen i tingretten ble for puslete:

«Tingrettens utmålte straff, fengsel i 120 dager, anses vesentlig for mild» heter det i dommen. I tillegg til fengselstraffen, mistet mannen retten til å holde dyr de neste ti årene. Påtalemyndigheten la i lagmannsretten ned påstand om at bonden skulle dømmes til tap av retten til å «...eie, ha ansvar for, tilsyn og stell av alle dyrearter inntil videre og frem til Mattilsynet bestemmer noe annet», men ble altså ikke hørt. ►

I motsetning til tingretten, som ga 60 dagers tilståelsesrabatt, eller reduserte den totale straffutmålingen med en tredel - ga lagmannsretten én måneds tilståelsesrabatt, og begrunner det med at «tilståelsen ikke har hatt noen særlig betydning verken for oppklaringen, etterforskningen eller retteføringen av saken».

Den strengeste dommen

– Det er den desidert strengeste dommen som er avsagt i en dyrevelferdssak, selv om det ikke er blant de aller groveste sakene, sier advokat Smalås til Nationen. Smalås viser til grisebonde-saken i Tønsberg. I februar i 2013 hadde mer enn 400 griser sultet i hjel på mannens gård i Stokke. Grisebonden ble dømt til ett års fengsel.

Smalås mener også det faktum at mannen drev næringsvirksomhet må tas med i betraktningen og gjør saken annerledes enn Lucas-saken. Lucas-saken-saken var første gang Høyesterett behandlet en straffutmåling etter den nye dyrevelferdsloven fra 2010, som åpner for strengere straffer for dyremishandling.

– Ettersom bonden drev næring, bør ikke straffenivået ligge like høyt som i Lucas-saken. Det er stor forskjell på storfehold og det å ha et dyr, for eksempel en hund, som hobby. Min klient må forholde seg til at han ikke får drive med dyr i 10 år. En hundeeier som blir dømt, merker ikke noe til tapt inntekt og får ikke rasert arbeidsplassen sin. Det er et argument jeg mener er veldig relevant i slike saker, sier Smalås til avisen.

Jurist Live Kleveland i Dyrevernalliansen, sier til Juristkontakt at hun er svært uenig med forsvareren og at denne saken er blant de verste hun har sett.

– Den såkalte «400 griser-dommen» var kanskje enda verre, men det var en dom som kom før Riksadvokatens fokus på straffenivået etter dyrevelferdsloven, og kan følgelig ikke være førende for rettspraksis fremover, sier hun.

// Gjenom mitt arbeid med dyretragedier i nesten 20 år er dette en av de aller verste sakene jeg har sett

Hun peker på at det ikke står noe i lovteksten som tilsier at en næringsutøver skal få midlere dom enn en privatperson.

– Jeg kan heller ikke finne holdepunkter i forarbeidene for å se at dette skulle være tilfelle. Jeg mener det faktum at bonden er en profesjonell næringsutøver, tilsier en aktsomhetsplikt som må være minst like streng som for privatpersoner, sier Kleveland som understreker at Dyrevernalliansen er lettet over at saken endte med vesentlig straffskjerpelse i forhold til tingrettens dom.

– Men straffutmålingen er likevel ikke i samsvar med strafferammen. Grovere brudd enn dette kan vanskelig tenkes. Med en straff på litt over et år gjenstår to år av strafferammen på maksimalt tre års fengsel. Skal dette være nivået, er det bare i teorien en kan se for seg saker som er så ille at de kvalifiserer til tre år. Jeg mener det er en uting at strafferammene ikke benyttes. Straffutmålingen bør reflektere strafferammene, og i en så grov sak som denne burde straffen ligget nær tre år, sier Kleveland. Hun presiserer at det aller viktigste er å forebygge dyremishandling.

– Like viktig som straffutmålingen er derfor rettens adgang til å ilegge forbud mot aktiviteter etter dyrevelferdsloven – i dette tilfelle forbud mot retten til å holde dyr. Dyrevernalliansen støtter påtalemyndighetens påstand om forbud inntil videre. Et slikt forbud kan oppheves av Mattilsynet, dersom forholdene er vesentlig endret. At lagmannsretten uten noen videre begrunnelse endret dette til ti år, synes tatt ut av løse luften. Retten har ikke støttet

seg til vurderinger som skulle tilsi at domfelte etter akkurat ti år plutselig skulle være skikket til å holde dyr igjen. Skulle rettens vurderinger ha noen vekt, burde de baseres på en psykologisk vurdering av domfelte. Prinsipielt ville det være av stor betydning å få en avklaring rettslig på at aktivitetsforbud kan nedlegges på ubestemt tid i grove saker, sier Kleveland.

Et mysterium

Hvordan kunne så en bonde som, i følge lagmannsretten, hadde drevet et ordentlig og skikkelig dyrehold år plutselig slutte å gi dyrene mat og vann? Dette spørsmålet stilte med all tydelighet også Frostating lagmannsrett seg i denne saken, og drøfter spørsmålet i dommen:

«Lagmannsretten finner det vanskelig å forstå hvorfor tragedien skjedde. (....bondens navn, red.anm.) har forklart at han var i en vanskelig livssituasjon pga farens sykdom og depresjon. Han sluttet å gå i fjøset over natten, og hadde et økende alkoholkonsum. Det er ingen holdepunkter for at tiltalte var psykotisk eller alvorlig psykisk syk på gjerningstiden. Det er ubegripelig at tiltalte, som har vært gårdbruker med ansvar for husdyr det meste av sitt voksne liv, kunne la en slik tragedie utspille seg bare noen titalls meter fra våningshuset. Retten legger til grunn at dyrene, i alle fall i starten av vanrøktperioden, må ha gitt betydelig lyd fra seg i form av rauting og uro, noe det er vanskelig å forstå at (....bondens navn, red.anm.) ignorerte. Lagmannsretten finner ingen annen forklaring enn at tiltalte må ha befunnet seg i en slik mental tilstand at han, til tross for at han forstod hva som skjedde i fjøset, ikke maktet å foreta seg noe som kunne stanse eller avverge katastrofen. Det er ikke holdepunkter for annet enn at dette var situasjonsbestemt. Det fremstår som et stort paradoks at det skulle så lite til for å avverge det hele, en telefon til nødetatene eller noen han kjente, ville vært nok.»

JURIST
FORBUNDET

Rettssikkerhet

Møt Juristforbundet under Arendalsuka

På flukt uten sikkerhetsnett

Millioner på flukt fra katastrofer og klimaendringer mangler rettssikkerhet og grunnleggende rettigheter, særlig kvinner og barn.

Tirsdag 16. august kl. 18.30, Arendal kino

Rundt 60 millioner er på flukt fra hjemmene sine, fra krig og konflikter. Hvor mange som flykter fra klimarelaterte katastrofer og mangel på naturressurser, er usikkert, men det dreier seg om minst 120 millioner. Såkalte klimaflyktninger mangler helt internasjonal juridisk beskyttelse utenom menneskerettighetene. De har ofte mistet sin rettssikkerhet og grunnleggende rettigheter – for mange også dokumentasjonen av sin identitet. De som kommer dårligst ut, er kvinner og barn. Hva kan vi i Norge gjøre for å forebygge nye klimarelaterte flyktningkriser, og hva kan vi gjøre for å styrke rettssikkerheten til disse menneskene?

Medvirkende

- Morten Bøås, forskningsprofessor, Norsk Utenrikspolitisk Institutt
- Nina M. Birkeland, seniorrådgiver, Flyktninghjelpen
- Gro Lindstad, daglig leder, FOKUS – Forum for kvinner og utviklingsspørsmål
- Nils Böhmer, daglig leder, Miljøstiftelsen Bellona
- Siv Mjaaland, Redd Barna
- Hilde Frafjord Johnson (KrF), partisekretær, tidl. visegeneralsekretær i FN
- Jonas Gahr Støre (Ap), partileder (forespurt)
- Tina Bru (H), nestleder Stortingets energi og miljøkomité (forespurt)
- Curt A. Lier, president, Juristforbundet

Arrangører

Arendalsuka, Juristforbundet, Redd barna, Miljøstiftelsen Bellona, FOKUS – Forum for Kvinner og Utviklingsspørsmål, NOAS – Norsk organisasjon for asylsøkere, Røde Kors

Spring til begjær

Hvor skal grensene gå for nye, mer effektive politimetoder – i forhold til rettssikkerhet og personvern?

Torsdag 18. august kl. 09.00, Solsiden Brasserie, Arendal

«Politiets metoder har tapt effekt som følge av den teknologiske utviklingen» sier regjeringen. De åpner for økt romavlytting, hemmelig ransaking og kameraovervåkning, og PST får lov til dataavlesning direkte fra telefoner og PC-er. Hvordan kan politiet henge med i den teknologiske utviklingen, samtidig som man ivaretar hensynet til borgernes rettssikkerhet?

Medvirkende

- Ove Vanebo, statssekretær, Justis- og beredskapsdepartementet
- Jon Wessel Aas, advokat, Bing Hodneland
- Jon Fitje Hofmann, fagdirektør, PST
- Lise L. Randeberg, president, Tekna
- Curt A. Lier, president, Juristforbundet
- Aslak Bonde, debattleder

Arrangører

Juristforbundet og Tekna – Teknisk-naturvitenskapelig forening

Nynorskvegring i POD

Språkpolitiet

refser lovverkene

POD skulle brukt nynorsk i 25 prosent av sine nyhetssaker på nettet. I fjor falt nynorskandelen fra 8,4 til 0 %, i følge Språkrådet. I et brev til Politidirektoratet tar Språkrådet et kraftig oppgjør med det sentrale statsorganets manglende bruk av nynorsk i sin informasjonsformidling og kontakt med publikum. Språkets røktere er tydelig oppgitt over lovens vokters lunke interesse for nynorsk, og loven som POD sliter med å overholde; målloven.

Tekst: Tore Letvik

Mens Politidirektoratet og politiet har ansvar for å sørge for at straffeloven følges, og å stille lovbrøttere til ansvar, har Språkrådet i oppdrag fra Kulturdepartementet – og ansvar for – å føre tilsyn med nettopp – målloven. Loven sier at «Bokmål og nynorsk

er likeverdige målformer og skal være jamstelte skriftspråk i alle organ for stat, fylkeskommune og kommune».

Politidirektoratet er pålagt – som sentralt statsorgan – å skrive minst 25 prosent av sin tekst på nynorsk i såkalt «publikumsrettet» informasjon. POD har også årlig plikt til å rapportere til Språkrådet om sin bruk av de to målformene. Flere år tidligere har Språkrådet sett seg nødt til å kritisere Politidirektoratet for mangelfull bruk av nynorsk, men var i 2014 mer tilfreds med utviklingen. Så kom PODs rapport for 2015...

Etter å ha gått igjennom målbruksrapporten melder Språkrådet i år tilbake til POD, med en tydelig skuffet undertone i sitt brev:

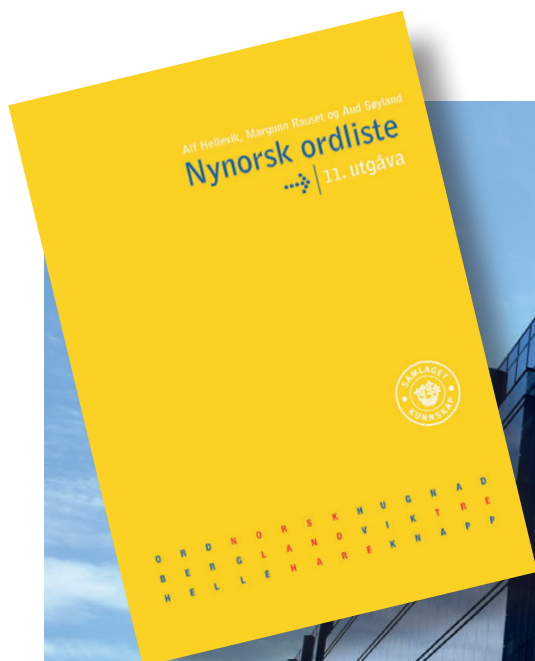
«Språkrådet takker for målbruksrapporten dere har sendt oss. Bruken av nynorsk i Politidirektoratets teksttilfang har gått merkbart ned siden sist dere rapporterte til oss. I 2014 oppfylte dere mållovskravene i kategorien for sosiale medier, men det lykkes dere ikke med i år, til tross for at dere stadig har nokså god målveksling her. På nettsidene deres er bokmål nesten enerådende, og vi må lete for å finne tekster på nynorsk. Ingen av de siste nyhetssakene er

skrevet på nynorsk», heter det i brevet, hvor språkrådet minner POD om at nynorsk skal være på PODs forside på nettet, og også i de øvre lagene av nettstedet.

«Faste tekster bør være lett tilgjengelige også på nynorsk. Rådet vårt fra sist om å skrive hver fjerde, helst hver tredje, nyhetssak på nynorsk, står fremdeles ved lag. Den samme tommelfingerregelen kan dere også bruke når dere planlegger de kortere tekstene deres. Her har bruken av nynorsk falt fra 8,4 % i 2014 til 0 % denne gangen. Det bør være overkommelig for alle ansatte å skrive en slik kort tekst på nynorsk, og det kan hjelpe med forutsigbare rutiner. Hvis dere planlegger allerede nå hvilke tekster som skal skrives på nynorsk, slipper hver enkeltmedarbeider å ta stilling til det språklige spørsmålet fra tekst til tekst. En slik metode gjør det også lettere å holde oversikten over målvekslingen i organisasjonen gjennom året. Vi minner om at det er et lederansvar å sette slikt arbeid i gang», skriver Språkrådet.

Også i politiets magasin

Mens PODs nynorskandel på sosiale medier i 2014 var på over 25 prosent, var andelen falt til 17,1 i 2015.

Politidirektoratet har flyttet inn i nye flotte lokaler – men Språkrådet savner nynorsken.

Politidirektoratet gir også ut et eget magasin: Norsk Politi, som kommer ut fire ganger i året med omfattende reportasjer fra ulike steder og med ulike temaer i Politi-Norge. Også her vil Språkrådet ha inn mer nynorsk.

«Vi råder dere ellers til å skrive annethvert nummer av Norsk politi på nynorsk.»

«Politidirektoratet har et særskilt ansvar for å oppfylle likestillingskravet i målloven, og vi forventer at dere vil ta dette ansvaret på alvor», skrev Språkrådet som også ba om tilbakemelding innen 7. mars på følgende spørsmål:

– Hvordan planlegger dere å gå fram for å øke bruken av nynorsk på nettsidene deres?

– Hvilke tiltak vil dere sette i verk for å få til å veksle mellom målformene i de korte tekstene deres?

Vi må lete for å finne tekster på nynorsk

– Når kan vi vente å se samtlige skjemaer i begge målformer?

Språkrådet minner i brevet Politidirektoratet om at det er hjelp å få dersom det er for vanskelig å håndtere nynorskkravet:

«Husk at Språkrådet gjerne hjelper dere. Vi kan tilby nynorsk kurs og veiledning.»

Til tross for purring hadde Språkrådet ikke mottatt svar på sine spørsmål fra Politidirektoratet per 3. juni.

Juristkontakt ba POD om en kommentar til det sterkt kritiske brevet fra Språkrådet, og fikk følgende tilbakemelding per epost.

«Vi må bare legge oss flate for kritikken fra Språkrådet. Vi er opptatt av at alle skjemaer skal finnes på begge målformer, og det gjør de med et unntak: Forenklet anmeldelse på nett. Begrensninger i den tekniske løsningen på nettsiden vår gjør at vi dessverre ikke kan tilby to skjemaer. Når det gjelder de øvrige kategoriene vi rapporterer på, må vi bare erkjenne at vi ikke oppfyller kravet til målveksling og bestrebe oss på å bli bedre», skriver fungerende kommunikasjonsdirektør i POD, Anne Margrete Alværn til Juristkontakt.

Rettssikkerhet som juristers kjerneverdi

Juristforbundet har vi valgt å nedtone feiringen av årets 50 års jubileet for å sette inn ressursene i prosjektet «Rettssikkerhetens år 2016». Vi ønsker å vise at forbundet og medlemmene våre står for rettssikkerhet som kjerneverdi, at jurister kan og vil ta ansvar som samfunnsbyggere. Nå er vi halvveis i Rettssikkerhetens år. Mye er gjort, og mye mer skal gjøres før året er omme.

Vårt land har vi lett for å ta rettssikkerhet som en selvfølge. Men som forutsetning for demokrati og rettssstat må den stadig styrkes og underbygges, både i vårt land og internasjonalt. Juristforbundet arbeider kontinuerlig for å fremme rettssikkerhet for alle som prinsipp, parallelt med arbeidet for medlemmenes om-dømme og posisjon, lønn og arbeidsvilkår. Dette arbeidet intensiveres i Rettssikkerhetens år.

Rettssikkerheten utfordres stadig. Vi vil derfor bruke Rettssikkerhetens år til å ta tak i en rekke eksempler på dette:

- Varslingsinstituttet på arbeidsplassene må styrkes.
- Vold mot kvinner utgjør en stor rettssikkerhetsutfordring, ikke bare internasjonalt, men også her hjemme.
- Flere påfølgende regjeringer har redusert støtten til frivillige rettshjelpiltak for samfunnets ressursvake grupper.
- Svart økonomi og arbeidslivskriminalitet utfordrer den norske samfunnsmodellen og representerer en utfordring for rettssikkerheten, på en rekke områder.
- Arbeidstidsreglene i arbeidsmiljøloven må opprettholdes og respekteres.
- Manglende lyd- og bildeopptak i domstolene og tilfellig ivaretagelse av bevis gir dårlig rettssikkerhet for ofre, vitner og tiltalte.
- Offentlige granskninger for å finne skyld hos enkeltpersoner gir ikke disse den rettssikkerhet som de ville hatt i en domstol.

Migrasjon, klimakrise og terror utfordrer rettssikkerheten nasjonalt og internasjonalt. Mennesker på flukt har bare i begrenset grad rettigheter etter lover og internasjonale konvensjoner. Juristforbundet har i Rettssikkerhetens år dannet Rettssikkerhetsalliansen sammen med Flyktninghjelpen, FOKUS – Forum for Kvinner og Utviklingsspørsmål, Miljøstiftel-

sen Bellona, Redd Barna, NOAS – Norsk organisasjon for asylsøkere og Røde Kors. Målet for alliansen er å skape større bevissthet om disse rettssikkerhetsutfordringene. Vi vil utfordre våre politikere til å finne løsninger og ta opp disse spørsmålene internasjonalt.

Juristforbundet er partipolitisk nøytralt og vil ha sammenfallende syn med ulike partier fra sak til sak. Eksempelvis tar vi ikke stilling til hvor mange mennesker på flukt som skal slippes inn i Norge eller hvor streng asylpolitikken bør være. Vi er opptatt av at alle som kommer hit, skal ha rettssikkerhet og behandles etter lovverket og at Norge overholder sine internasjonale forpliktelser.

Jeg har i vår, med støtte av flere andre tillitsvalgte, fremmet vår rettssikkerhetspolitiske agenda i media ved flere anledninger og holdt foredrag rundt i landet. Vi har hatt gleden av å besøke en rekke medlemsforeninger og lokale juristmiljøer, videregående skoler og høyskoler, akademikerorganisasjoner og ikke minst politiske miljøer. Reiserundet fortsetter til høsten.

Rett over sommeren drar vi til Arendalsuka, der vi tar opp klimaflyktningenes manglende rettigheter og innbyr til debatt om ny politimetoder og personvern. Kort etter står jurister på stands over hele landet og veileder publikum på Juristdagen. Så kommer den tradisjonelle Rettssikkerhetskonferansen som er åpen for alle, og både Rettssikkerhetens år og jubileumsmarkeringen topper seg på JuristKongress i slutten av november. Du er velkommen til å delta!

Skal du på badestranda eller en tur til Dubai? Reiseforsikringen gjelder uansett!

Uansett om du skal på en kort eller lang reise, er det viktig å ha en god reiseforsikring. Juristforbundets reiseforsikring er en av de beste og rimeligste reiseforsikringene i markedet.

Forsikringen dekker deg og tingene dine på reiser inntil 60 dager over hele verden. Forsikringen gjelder til og med på vei til jobb eller butikken.

Velg Juristforbundets helårs reiseforsikring for deg eller familien din.

Telefon: 23 11 33 11 | forsikring@juristforbundet.no | www.juristforbundet.no/forsikring

Michael Rummelhoff,
advokatfullmektig
MNA/seniorrådgiver

Helene Dorans,
advokat MNA

Ragnhild Bø Raugland,
senioradvokat MNA/
fagsjef juridiske tjenester

Fri telefon – et gode for arbeidstakeren?

Mange arbeidstakere nyter godt av at de via arbeidsforholdet har fri mobil, nettbrett og betalt internett. Hvordan vi bruker telefonen og hva den kan brukes til, utvikles stadig. I dag er det ikke lenger bare samtaler, meldinger, internett og e-poster som telefonen er et redskap for.

Telefonen kan også benyttes til kjøp av en rekke varer og tjenester, som billetter, parkering, apper mm. Vi ser også at stadig flere aktører tilbyr betalingsløsninger via mobil og hvor kjøpet belastes telefonregningen. Som følge av dette bør både arbeidsgiver og arbeidstaker være bevisst på hvordan og hva telefonen brukes til.

Arbeidsrettslige forhold

Hvis arbeidsgiver vil fastsette begrensninger for arbeidstakerens mobilbruk, bør dette fremgå av virksomhetens retningslinjer for mobilbruk. På denne måte unngås uklarheter og uhjemlet kritikk ved påstått overtredelse. Dersom du benytter mobiltelefonen til private kjøp bør slik bruk være forhåndsgodkjent eller regulert i interne retningslinjer før du benytter den til dette.

Højesteret i Danmark har nylig hatt en sak til vurdering hvor en medarbeider, over en fem måneders periode, hadde kjøpt togbilletter for kr. 1.282,40 via sin mobil. Medarbeideren anførte at han trodde at det var akseptert å kjøpe billettene via mobiltelefonen. Han viste til at han ble beskattet for bruken, og at han derfor måtte kunne gjøre private kjøp tilsvarende det skattepliktige beløp. Arbeidsgiver «bortviste» arbeidstakeren. Dansk Højesteret fastslo at «bortvisningen» var rettmessig, da telefonen er et arbeidsredskap som ikke uten uttrykkelig aksept kan benyttes til betaling av private

utgifter. Vi må vel anta at noe tilsvarende vil gjelde for norsk arbeidsliv.

Skattemessig forhold

Frynsegoder som bla. telefon og nettbrett medfører et inntektstillegg for arbeidstakeren på kroner 4 392. Inntektstillegget tar ikke hensyn til faktisk bruk og om arbeidstakeren har dekket en eller flere elektronisk kommunikasjons tjenester. Forutsetningen er at arbeidstakeren faktisk har bruk for ett eller flere slike kommunikasjonsverktøy i jobben. Hvis ikke, vil hele beløpet arbeidsgiver dekker bli skattepliktig. For å unngå å bli skattlagt for mobil stilt til rådighet av arbeidsgiver må denne legges igjen på arbeidsplassen ved arbeidsdagens slutt. Eventuelt kan arbeidstaker levere spesifisert regning til arbeidsgiver for dekning av bruk som er relatert til arbeidsforholdet.

Dersom arbeidsgiver aksepterer at private kjøp blir belastet mobilabonnementet (apper, parkering, billetter, teletorg mm), gjelder det et skattefritt beløp på kr. 1.000 uten at dette anses som en skattepliktig fordel. Arbeidsgiver kan la all dekning av slike varer tjenester inngå i det skattefrie beløpet uten å ta stilling til hva som er tjenstlig og privat bruk. Dersom arbeidsgiver dekker kostnader til slike varer og tjenester med mer enn den fastsatte beløpsgrensen, må arbeidsgiver vurdere det overskytende og fastslå hva som utgjør tjenstlig og privat bruk. Den delen av det overskytende beløpet som utgjør privat bruk, skal skattlegges som lønn.

Får du beholde nummeret ved arbeidsforholdets opphør?

Mange arbeidstakere overfører sitt eget mobilnummer til arbeidsgiver ved tiltredelse i stilling. I enkelte tilfeller ser vi at arbeidsgiver har kjøpt opp en nummerserie som de ansatte skal bruke. Spørsmålet blir da om arbeidstakeren har rett til å få med seg mobilnummeret ved arbeidsforholdets opphør.

Det er i utgangspunktet den som er avtalepart med teletilbyderen som disponerer num-

meret. Når abonnementet står på arbeidsgiver, er det arbeidsgiver som står som juridisk ansvarlig for betalingsforpliktelser samt med rettighetene til nummeret. Det er likevel vanlig praksis at arbeidstakeren får beholde telefonnummeret ved arbeidsforholdets opphør hvis vedkommende hadde dette forut for tiltrædelse. Der hvor arbeidsgiveren benytter seg av en bestemt nummerrekke for sine ansatte, er

arbeidsgiver mer restriktiv med å la en tidligere ansatt få beholde dette. Dersom arbeidstakeren vil være sikker på å få beholde sitt telefonnummer bør dette avtales på forhånd. Alternativt kan man sørge for at telefonabonnementet står i eget navn og i stedet få fakturaen dekket av arbeidsgiver.

Hvis arbeidsgiver krever både telefon og SIM-kort tilbake fra arbeidstakeren ved arbeidsforholdets

opphør, må arbeidstakeren sørge for at all informasjon og bilder blir fjernet fra mobiltelefonen før overlevering.

Sett i lys av den raske utviklingen, kan det uansett være fornuftig å tenke igjennom hva mobilen benyttes til. Dette gjelder hvert fall for det tilfellet at arbeidsgiver dekker mobilbruken. Er man i tvil, vil vi anbefale å avklare bruken med arbeidsgiver før man handler.

Rett til fri ved barnehageinnkjøring og skolestart?

August er måneden for barnehageinnkjøring og skolestart. I barnehagen forventes det at en av foreldrene er med hele eller deler av de tre første dagene for å tilvenne barnet til overgangen med å starte i barnehagen. Også ved skolestart er det normalt at en eller begge foreldrene er med første skoledag. Har arbeidstakeren rett til fri fra arbeidet for oppstart i barnehage eller første skoledag?

Retten til permisjon etter arbeidsmiljøloven kapittel 12, er knyttet til svangerskaps- og fødselspermisjon, barns sykdom, omsorg for og pleie av nærstående, utdanningspermisjon med mer. Disse bestemmelsene omfatter derimot ikke rett til kortvarig fri ved oppstart i skole eller barnehage.

Det er imidlertid vanlig i norsk arbeidsliv at en arbeidstaker får fri, med eller uten lønn, for å følge barnet i barnehagen eller skolestart. Hjemmel for fri avhenger av sektor og arbeidsplass.

I statlig sektor reguleres rett til fri av Hovedtariffavtalen i staten § 22. Det følger her at når viktige velferds- og omsorgsgrunner foreligger, kan arbeidstaker tilstås velferdspermisjon med lønn inntil 12 arbeidsdager. I personalreglementet kan partene lokalt avtale og definere bruken av velferdspermisjon for å sikre forutsigbarhet og likebehandling. Tilvenning til barnehage og skolestart er i Statens personalhåndbok nevnt som eksempler på ordninger som vil gi den ansatte rett til velferdspermisjon.

I kommunal sektor finnes tilsvarende regulering. Også her utformes og håndheves velferdspermisjoner lokalt ved at arbeidstakere normalt gis rett til én dag fri ved barnets første skoledag, og tre dager fri ved tilvenning til barnehage.

I privat sektor vil arbeidstakers rett til fri avhengig av eventuell lokal tariffavtale, personalreglement eller praksis i virksomheten. Også her bør likebehandlingsprinsippet veie tungt. Dette gir ensartet praksis i virksomheten og forutberegnelighet for de ansatte. Alternativt kan det inngås individuell avtale mellom arbeidstaker og arbeidsgiver om fri i det konkrete tilfellet. Dersom avtale om fri ikke inngås må arbeidstakeren be om å ta ut en ferie-

dag, eventuelt avspasere dersom der det er slike ordninger i virksomheten.

Selv om mange virksomheter i privat sektor velger å legge seg på lik linje med offentlig sektor er det i utgangspunktet opp til arbeidsgiver å bestemme hvorvidt arbeidstaker skal få fri – med eller uten lønn. Tilsvarende gjelder ved planleggingsdager. Vi ser ofte at arbeidsgiver tar hensyn til både barnets og foreldrenes behov for fri ved slike anledninger. Fleksible lønninger gir også tilfredse medarbeidere.

Råd og bistand fra Juristforbundet

Juristforbundet tilbyr sine medlemmer juridisk rådgivning og bistand innenfor arbeidsrettslige spørsmål. Kommer du som medlem i en vanskelig situasjon på arbeidsplassen, er det bare å kontakte Juristforbundets advokater.

Kontakt

Sentraltbord: 40 00 24 25
E-post: advokat@juristforbundet.no

Endringer i reglene om arbeidstid – mer jobb, mindre fritid?

Vi har for tiden en reformvillig regjering med et høyt aktivitetsnivå når det gjelder lovendringer og tilpasninger. Innenfor arbeidslivet ble det gjennomført flere vesentlige endringer i arbeidsmiljøloven i fjor med det formål å gjøre loven mer fleksibel i arbeids hverdagen. I tillegg har Arbeids- og sosialdepartementet denne våren kommet med forslag til lovendringer i lovens kapitel 10 om arbeidstid, med høringsfrist 1. juli. Det endringsforslaget som har fått størst oppmerksomhet, er forslaget om å unnta flere arbeidstakere fra lovens verneregler om arbeidstid, ved at det etableres en ny unntaksgruppe i loven som defineres med «delvis uavhengig stilling».

Forslaget må vurderes grundig. Ikke minst for Juristforbundet, da det etter all sannsynlighet vil være mange av våre medlemmer som kan bli rammet av forslaget.

Juristforbundet har sammen med Akademikerne utarbeidet et forslag til høringssvar. Innfallsvinkelen er at god balanse mellom arbeid og fritid er viktig for den enkeltes velferd. Arbeidstidsbestemmelsene må redusere risikoen for sosiale og helsemessige

belastninger, sikre fritid, velferd og helsefremmende rammebetingelser. Med dette som utgangspunkt, bør alle arbeidstakere, også ledere og de i særlig uavhengig stilling, være omfattet av arbeidstidsbestemmelsene. Adgangen til å gjøre unntak må forbeholdes de som har et faktisk og reelt behov for unntak fra bestemmelsene.

*«Delvis uavhengig stilling»
– hvilke stillinger der det?*

Departementet definerer den nye gruppen til å være stillinger med «noe selvstendig beslutningsmyndighet» og at den ansatte «i hovedsak bestemmer når, hvor og hvordan arbeidet skal utføres». Forslaget begrunnes med at dagens unntaksbestemmelse benyttes i større utstrekning enn det som var lovgivers intensjon, samt at kriteriene for å oppfylle dagens unntak «er strenge, og strengere enn de som følger av arbeidstidsdirektivet». Det vises til at spennet i graden av selvstendighet i organisering av arbeidet har blitt endret, og at en mer rammepreget begrensning vil fange opp den faktiske situasjonen bedre. Det er også vektlagt at den enkelte ved avtaleinngåelse kan forhandle seg frem til lønns- og arbeidsvilkår som blant annet lønnskompensasjon for merarbeidet. Det er foreslått at enkelte av begrensningen i dagens arbeidstidsregler skal gjelde, ved at samlet ukentlig arbeidstid ikke kan overstige 48 timer i gjennomsnitt over 16 uker, samt at arbeidstakeren skal ha minimum åtte timers sammenhengende arbeidsfri i løpet av 24 timer. Resultatet av dette er at arbeidstakeren vil måtte jobbe inntil en dag ekstra i uken uten å få betalt for det. Øvrige bestemmelser som define-

rer eller begrenser alminnelig arbeidstid, nattarbeid og overtid skal ikke gjelde.

*Juristforbundet støtter
utvalgets mindretall*

Juristforbundet går i mot lovforslaget. Vi mener, i tråd med utvalgets mindretall, at lovgiver, fremfor å utvide antallet som kan unntas, heller bør klargjøre hvem som kan unntas etter dagens regler, samt at de sentrale kriteriene lovfestes. Under henvisning til at forslaget vil medføre at langt flere enn i dag vil jobbe svært lange dager over tid, med korte arbeidsfrie perioder, er mindretallet skeptiske. De henviser til behovet for vern og klarere regler. Flertallets begrunnelse fremstår som tilfeldig, da det vil være minst like store utfordringer knyttet til praktisering og håndheving av et nytt unntak, som det det er med dagens unntak for ledende og særlig uavhengige stillinger.

Sammen med Akademikerne deler Juristforbundet også mindretallets bekymring. Vi etterlyser de reelle mulighetene til å ivareta eget behov for hvile, søvn, tid til familie og fritid på en tilstrekkelig måte. Den foreslåtte utvidelsen fremmer ikke arbeidstidsbestemmelsenes hovedformål om å sikre arbeidstidsordninger som ikke påfører arbeidstakere unødige helsemessige og sosiale belastninger. Her mener vi utvalget ikke har gjort en grundig nok vurdering. Et sentralt innspill fra vår side, er at det er fullt mulig å finne fleksible løsninger uten å øke normalarbeidstiden, for eksempel ved gjennomsnittsberegning med utgangspunkt i dagens hovedregel. Ved behov kan det arbeides mer

intensivt i perioder, samt benytte seg av en mer fleksibel plassering av arbeidstiden. Arbeidsmiljøloven ble endret i 2015 for å imøtekomme dette behovet. Dersom det i tillegg åpnes for en større adgang til selvvalgt kveldsarbeid, søn- og helgedagsarbeid, vil arbeidstidsbestemmelsene bidra til gode muligheter for å avtale fleksible løsninger.

Manglende praktisk tilnærming

Juristforbundet reagerer på at forslaget ikke er bedre forankret i de faktiske forhold i arbeidslivet. Den enkelte arbeidstaker kontrollerer sjelden sin egen arbeidstid og har i praksis liten påvirkningsmulighet for sin egen

arbeidsbelastning, selv om han eller hun har stor faglig selvstendighet i utførelsen av de enkelte arbeidsoppgavene og fleksibilitet knyttet til når eller hvor arbeidet utføres. I dagens arbeidsliv er det forventninger i enkelte arbeidsmiljøer om lange arbeidsdager. Dette gjelder spesielt for jurister og andre akademikere. Selv om arbeidstakeren gis rett til å sette grenser for omfanget av arbeidet ved inngåelsen av avtalen, vil det erfaringsmessig være få ansatte som har en reell forhandlingsposisjon ved ansettelse. Trolig vil valget begrense seg til å takke ja eller nei til stillingen på de vilkår som tilbys. Hvilken forhandlingsposisjon den enkelte har, vil også variere med erfa-

ring, kompetanse og eventuell usikkerhet i arbeidsmarkedet. I tillegg vil få arbeidssøkende ha tilstrekkelig innsikt i arbeidstidsbestemmelsene til å forstå hva et slikt unntak innebærer, eller til å vurdere om de rettmessig er omfattet. Dette gjelder særlig nyutdannede. En realitetsvurdering av hva som er «delvis», vil i seg selv være utfordrende.

Samfunnsmessig sett vil en klarere lovbestemmelse gi bedre styring med hensyn til hva som vil være en akseptert grense, samt være et nyttig verktøy for både arbeidsgivere og arbeidstakere for å sikre vern og balanse i arbeidslivet.

For alltid identitetsløs

Identitetstvil er en utfordring vi i Juss-Buss ser mye av i vår saksbehandling. I mange tilfeller opplever vi at selv om en søker oppfyller alle de andre vilkårene for å få innvilget en oppholdstillatelse, blir søknaden avslått fordi søkeren ikke oppfyller kravet til klarlagt identitet.

Det gjennomgående i disse sakene er at søkeren antakelig aldri vil klare å klarlegge identiteten sin. Tall fra Utlendingsdirektoratets årsrapport i 2009 viser at 90 % av asylsøkerne som kommer til Norge, kommer uten pass. På flukt fra forholdene i hjemlandet blir mange fortalt hva de bør og ikke bør gjøre i løpet av flukten. Noen får høre at de må forlate alt de har av identitetspapirer. Andre blir rådet til å oppgi en falsk identitet der de blir registrert på veien. Det er ikke uvanlig at en asylsøker som ankommer Norge, har flere falske identiteter registrert i ulike land.

Når en asylsøker får innvilget status som flyktning, kan vedkommende søke om å få et reisebevis som fungerer som gyldig legitimasjon. Det følger av utlendingsforskriften § 12-1 at en flyktning kan nektes innvilgelse av reisebevis dersom det foreligger «tvil om utlendingens identitet». Dersom utlendingen nektes utstedt reisebevis, vil asylsøkeren aldri kunne få bankkort, få muligheten til å reise, eller ta sertifikat. Vedkommende vil med andre ord aldri kunne fungere fullt ut i det norske samfunnet, hvor kravet til legitimasjon er en grunnleggende forutsetning. Personer med gyldig opphold vil som følge av dette alltid leve et liv på siden av resten av samfunnet.

I november 2015 reiste syv flyktninger massesøksmål mot staten, etter at Utlendingsnemnda avsto deres søknader om reisebevis på bakgrunn av ID-tvil. Saksøkerne vant fram i saken, men dommen ble anket. Tingretten mente at UNEs praksis utgjorde et

Ingeborg Folkestad Breinstein

brudd på FNs flyktningkonvensjon. Utfallet av lagmannsrettsdommen vil bli avgjørende for praksisen for innvilgelse av reisebevis fremover.

I søknader om innvilgelse av statsborgerskap, er også tvil om identitet en hyppig grunn til avslag. Personer som har oppholdt seg lovlig i Norge i mange tiår, vil aldri kunne bli norske statsborgere. Konsekvensene er at søkeren aldri vil kunne stemme ved stortingsvalg, aldri få norsk pass og aldri nyte av det absolutte vernet mot utvisning fra Norge.

Også i søknader om familieinnvandring vil tvil om identitet avskjære rettskravet for en slik oppholdstillatelse. Noen vil aldri kunne bli gjenforent med sine kjære fordi de lot identitetsdokumentene bli liggende i hjemlandet av frykt for hva myndighetene ville gjøre hvis de ble pågrepet på flukt.

Et annet forhold som gjør klarleggingen av identitet problematisk, er Utlendingsdirektoratets praksis med alderstesting. Alderstesten består av

en røntgenundersøkelse av kjeve samt en undersøkelse av håndrot og tenner. Dette brukes til å fastslå utlendingens alder. Når enslige mindreårige asylsøkere ankommer Norge, skal det i utgangspunktet kun tas en alderstest dersom UDI finner at det ikke er mulig å fastslå med «rimelig sikkerhet» om utlendingen er over eller under 18 år. NOAS og Redd Barna konkluderte i en nylig utgitt rapport (NOAS & Redd Barna: «Over eller under 18»), at norsk aldersvurderingspraksis er i strid både med utlendingsloven og FNs retningslinjer. UDI foretar alderstester mye hyppigere enn det loven tillater, og tvil om alder kommer sjelden søker til gode. Uttalelser fra en inkompetent betjent hos PU, en sløv saksbehandler i UDI og for stor vektlegging av alderstestene i UNEs praksis, kan føre til en usikkerhet rundt søkers alder som følger vedkommende for alltid.

Det å kunne legitimere seg er en selvfølge for de fleste av oss, men en realitet som mange aldri vil få oppleve. Juss-Buss frykter et klasseskille hvor mennesker med identitetstvil aldri vil få de samme mulighetene som norske statsborgere. Vi forstår selvfølgelig hensynet bak det å kunne identifisere en persons identitet, men det må kunne finnes en løsning for denne problemstillingen som likevel sikrer fullverdig deltagelse i samfunnet.

I disse dager foretar Europa langsomt en hermetisk lukking. Dette er en skummel tendens, og det er ikke utenkelig at myndighetene kommer til å bli enda strengere når det gjelder kravet til klarlagt identitet. Det klare faktum er at flere uten avklart identitet vil komme. Det må finnes en bedre løsning også for disse. At et nytt klasseskille oppstår er ikke et alternativ.

*Ingeborg Folkestad Breinstein,
Juss-Buss*

Ikke la pengene ta ferie

50 000 feriekroner er på vei til lønnskontoen til gjennomsnittsnordmannen. Hvordan bør man bruke dem?

Av Maria Setsaas, forbrukerøkonom i Danske Bank

Årets feriepengeutbetaling blir tidenes høyeste. Nordmenn elsker ordningen, selv om den i realiteten er en tvungen sparing resten av året. For mange føles det som en gave fra oven i juni. I takt med lønns- og velstandsutviklingen i Norge har beløpene blitt betydelige for vanlige familier og mange får utbetalt mye mer enn de trenger til årets ferie. Det store spørsmålet er dermed hvordan man bør bruke pengene fornuftig.

Over 120 milliarder kroner ventes å bli utbetalt til lønnskontoene nå i juni, på grunn av feriepengeordningen med en trekkfri skattemåned. Fenomenet er en etterlevning fra 1962, i en tid med dårlig tilgang til kreditt og hvor folk flest hadde lite å rutte med i ferietiden uten lønn. I dag er situasjonen en helt annen.

Vi ser at utgiftene til sommerferien ofte er i utakt med feriepengene. Barnefamiliene bestiller ofte sydenturen rett over nyttår med kredittkort.

Gode råd for feriepengene

Betal ned kredittkortgjeld

Mange betaler sommerferien tidlig på året og trekker på kredittkortet til juni. Kredittkort er dyrt og bør prioriteres. Nedbetal gjerne mer enn hva som fremgår av kredittkortfakturaen.

BSU

Er man under 33, eller har voksne barn som tjener forholdsvis mye i sin deltidsjobb, så gir 25 000 i BSU-innskudd 5 000 kroner i skatteuttak. BSU-ordningen er nå utvidet fra 200 000 til 300 000 kroner

Betal ned gjeld

Har man høy belåningsgrad, bør det vurderes å betale ned lånet raskere. Benytt deg av dagens lave boliglånsrenter til å bli raskere gjeldsfri. Har du et boliglån på 2,0

mill med en nedbetalingstid på 25 år, vil du forkorte tiden med 4 år hvis du innbetaler kr 1500 ekstra hver måned.

Bygg bufferkapital

De fleste familier bør bygge opp en buffer på rundt to til tre månedslønner. Pengene skal gå til å dekke uforutsette utgifter som for eksempel en høyere verkstedsregning på bilen.

Realiser livsforbedrende tiltak

Med litt ekstra på kontoen, kan man endelig få gjort småtingene som har blitt utsatt gjennom året fordi det koster noen kroner, for eksempel tannlegebesøk.

Unn deg det lille ekstra i ferien

Noen utskeielser i ferien bør enhver kunne seg. Ferie er ferie

Kilder: Danske Bank, Skatteetaten og VG

Da er det fornuftig å bruke feriepengene til å nedbetale kostbar kredittkortgjeld.

Feriepengeordningen gjør at en normalfamilie med to inntekter betaler rundt 3 000 kroner for mye i skatt hver måned og den tvungne sparingen blir utbetalt som et engangsbeløp i juni.

Nordmenn har god oversikt over privatøkonomien sin og for mange er feriepengene derfor en gylden anledning til å starte med gode sparevaner om det er ikke er åpenbare hull i privatøkonomien som må tettes. En god start kan være å bruke noe av pengene til å starte langsiktig aksjesparing i fond.

Neste utgave av Juristkontakt kommer 31. august.

Annonsefrist 19. august

Ring: 918 16 012 eller e-post: perolav@07.no

Å være eller ikke være, på LinkedIn

Er du på LinkedIn? Har du tenkt på at LinkedIn kan være viktig for deg i din jobb og karriere?

Mye tyder på at det smart å vurdere om du er synlig nok som fagperson. Kanskje er din ekspertise og erfaring, eller dine ambisjoner en litt for godt bevart hemmelighet?

Av Inger-Christine Lindstrøm,
karriererådgiver
i Juristforbundet

En noe eplekjekk rekrutterer sa til meg en gang at «jeg finner alle jeg trenger til mine rekrutteringsoppdrag på LinkedIn. De jeg ikke finner der finnes ikke, eller er ikke interessante». Påstanden hans er verdt en refleksjon, men LinkedIn handler om mye mer enn jobbsøk.

I følge ferske målinger har nå rundt 1,2 millioner nordmenn opprettet profil på LinkedIn. Facebook har nesten 3,2 millioner norske profiler, og mer aktive brukere. Imidlertid har mye av aktiviteten der andre formål for de fleste.

LinkedIn er mer enn en digital visittkortmappe, og mye mer enn bare CV'er på nett. For mange er dette verktøyet også blitt en viktig arena for å pleie og utvide sitt eget profesjonelle nettverk, samt skaffe seg viktig informasjon og innblikk i bransjer og

organisasjoner. LinkedIn kan kort beskrives som en sosial nettverksplattform, og er i tillegg blitt et veldig godt verktøy for informasjonssøk.

Noen sier at det ikke lenger er et spørsmål OM vi skal være tilstede i sosiale medier, bare et spørsmål om hvor bra vi skal gjøre det der. Denne påstanden er kanskje noe å reflektere over for både for arbeidstakere og arbeidsgivere. På verdensbasis skal det nå være rundt 433 millioner unike brukere på LinkedIn.

En aktiv og oppdatert LinkedIn profil kommer gjerne høyt opp i søk på Google. Det er nyttig dersom du ønsker å bli mer synlig som fagperson.

Som karriererådgiver anbefaler jeg alle å opprette en LinkedIn profil (gratis og fort gjort på www.linkedin.com)

- Tenk på profilen din som ditt profesjonelle «utstillingsvindu».
- Gjør deg kjent med innstillinger og valg for varslinger, og velg det som passer for deg.
- Behøver du inspirasjon kan du se på andres profiler. Det er ikke snoking.
- Du behøver et godt bilde til profilen din, gjerne et som er tatt av en profesjonell fotograf.
- Legg inn stikkord som beskriver din kompetanse i feltet under navnet ditt, sammen med din profesjonelle tittel.
- Formuler et sammendrag som beskriver dine roller og faglige spesialiteter. Ordene du bruker her (og i feltet under navnet ditt i overskriften) avgjør hvilke søk du kommer opp i.
- Legg vekt på ansvarsområder og resultater under titlene dine når du arbeider med din LinkedIn- CV

- Send invitasjoner (gjør dem gjerne mer personlige enn standardteksten er), og takk ja til invitasjoner du får. Vurder om du skal være en «åpen nettverker» som har lav terskel for å utvide nettverket ditt, eller ha en mer restriktiv linje. Begge strategiene har både fordele og ulemper.
- Søk opp bedrifter organisasjoner og bedrifter du er interessert i og «følg» dem.
- Finn frem til faggrupper som kan være interessante for deg og delta
- Vær raus og relevant! Del artikler, seminarinvitasjoner, stillingsannonser, skriv et blogginnlegg og anerkjenn andres kompetanse
- Du kan også sende private meldinger via LinkedIn, og opprette lukkede grupper om du ønsker det

Tenker du at dette vil ta for mye tid, selv om du tenker at det kan være nyttig? Jeg foreslår at du setter av 15 minutter en gang eller to i uken. Alternativt 5-10 minutter hver dag. Arbeid med profilen din over tid. Den behøver ikke å være komplett eller perfekt for å fungere godt.

Mer her

Djøfs LinkedIn – guide:
<https://www.djoef.dk/r-aa-dgivning/jobsoegning/optimer-din-linkedin-profil.aspx>

Oppdatert statistikk, sosiale medier:
<http://ipsos-mmi.no/some-tracker>

Nøkkeltall om sosiale medier:
<http://www.nettredaktor.no/?module=Articles;action=Article.publicShow;ID=2463>

Her finner du både de juridiske fagartiklene og meningsyttringer / debatt om jus, politikk og samfunn. Juristkontakt oppfordrer alle lesere til å delta. Enten du ønsker å dele en fagartikkel med andre eller du har en mening å ytre. Både små og store temaer er interessante. Send gjerne med et foto av deg selv. Juristkontakt tar forbehold om at svært lange innlegg må forkortes.

Innlegg sendes med e-post til omg@juristkontakt.no

Kvinneres soningsforhold

**Barnet skal ikke straffes
for at mor er i fengsel**

Likestilling skal ikke stoppe ved murene

■ Av Kamilla Forsdahl og Ida Sollesnes, saksbehandlere i JURKs fengselsgruppe

Juridisk rådgivning for kvinner (JURK) møter innsatte både i sin saksbehandling og ved besøk i kvinnefengsler på Østlandet. I forbindelse med debatt i Stortinget på bakgrunn av innstilling fra justiskomiteen angående forslag om å forbedre kvinners soningsforhold, ønsker JURK å komme med våre erfaringer på feltet. Vi er glad for at det blir satt søkelys på de særlige problemstillinger kvinnelige innsatte møter.

– Kvinnelige innsatte ikke får samme tilbud som menn i blandede fengsler, skriver Ida Sollesnes (t.v.) og Kamilla Forsdahl i JURK.

JURK er et studentdrevet rettshjelpstil-tak som gir juridisk bistand på en rekke saksområder. JURKs fengselsgruppe gjennomfører besøk i Sandefjord, Bredtveit og Ravneberget fengsel, som alle er rene kvinnefengsler. På besøkene snakker vi med innsatte og hjelper dem med å løse juridiske problemstillinger de står overfor. I 2015 tok JURK inn 130 saker fra innsatte. Vi erfarer at kvinnelige innsatte er en ressurs svak gruppe med stort behov for bistand.

JURK stiller seg bak komiteens forslag om egne kvinnefengsler, eventuelt adskilte avdelinger for kvinner i blandede fengsler. Dette må til for å forhindre kjente problemer med sek-

suell trakassering og prostitusjon. I tillegg er mange kvinnelige innsatte tidligere voldsutsatte, og soning sammen med menn kan derfor være vondt.

Det er imidlertid viktig at adskilte fengsler ikke går på bekostning av nærhetsprinsippet. Nærhetsprinsippet, som er nedfelt i Straffegjennomføringsloven § 11, sier at nærhet til hjemsted skal vektlegges i vurderingen av i hvilket fengsel soningen skal gjennomføres. Når alle rene kvinnefengsler i Norge er plassert på Østlandet sier det seg selv at nærhetsprinsippet uthules.

Ivaretagelse av prinsippet er særlig viktig for kvinnelige innsatte med barn. I henhold til Straffegjennom-

føringsloven har barn rett på samvær med sine foreldre under gjennomføringen av straffen. JURK blir likevel oppsøkt av kvinner som ønsker overføring til fengsler nærmere sine barn. Kvinnene ønsker ofte dette selv om en eventuell overføring innebærer soning på høyere sikkerhetsnivå.

Nærhetsprinsippet er viktig både for barnas besøksmulighet til fengselet, og kvinnenes mulighet til å besøke hjemsted og barn ved korte permisjoner. Besøksmulighet er svært viktig for opprettholdelsen av et godt forhold mellom mor og barn. Barnet skal ikke straffes for at mor er i fengsel. Videre er besøksmuligheter viktig for kvinne-

nes rehabiliteringsmulighet og med sikte på en tilbakeføring til hverdagen etter soning.

Tall fra kriminalomsorgsdirektoratet sier at 4 av 10 kvinnelige innsatte soner sammen med menn. Dersom kvinner og menn skal sone i sammen, mener JURK at dette må foregå i fullstendig adskilte avdelinger. Dette igjen for å forhindre seksuell trakassering, prostitusjon og vanskelige situasjoner for tidligere voldsutsatte.

Videre er det svært viktig at kvinner i blandede fengsler får et likeverdig utdanning- og aktivitetstilbud som menn.

Erfaringer, for eksempel gjort av Sivilombudsmannens forebyggingsenhet

ved besøk i Trondheim fengsel, viser at kvinnelige innsatte ikke får samme tilbud som menn i blandede fengsler. Her fikk ikke kvinnene samme tilbud om rusmestringstiltak eller samme mulighet til soning på rusmestringsavdeling. De fikk heller ikke bruke den store luftgården som mennene benyttet.

Videre er det fare for at kvinner i blandede fengsler, i større grad enn menn, blir ofre når fengslene lider av ressursmangel. Dette kan for eksempel komme til uttrykk ved at det er de kvinnelige innsatte som blir innelåst dersom det mangler fengselsbetjenter. Også slike erfaringer kom frem på Sivilombudsmannens besøk til Trondheim fengsel.

En minoritetsgruppe, som kvinnelige innsatte i et blandet fengsel, er sårbare for nedprioritering når bemanningen er lav. Innelåsning av en mindre gruppe er i utgangspunktet naturlig, men blir problematisk når det skjer systematisk basert på kjønn. Kvinnelige innsattes tilbud skal ikke gå på bekostning av ressursmangel.

JURK håper at den videre debatten vil gjenspeile de sammensatte problemstillinger rundt kvinners soningsforhold, at politikerne har prinsippet om rehabilitering med seg. Kvinnelige innsattes mulighet til rehabilitering under soning skal være like god som menns. Likestilling skal ikke stoppe ved murene.

Valgprosess i Juristforbundet

Retten til å delta i valg

■ Av Jørn H. Hammer

Juristforbundets organisasjonsstruktur og praksis er utviklet gjennom mange år. Det er behov for en større revisjon, og Representantskapet nedsatte i 2014 et utvalg for å se nærmere på en videreutvikling av forbundets organisasjonsmodell. Rapporten foreligger ennå ikke, men er varslet. På årsmøtet til Bedriftsjuristene kom det imidlertid noen «lekkasjer» fra arbeidet. I et levende medlemsdemokrati er det nødvendig at prosesser er mer åpne enn denne har vært, og det er derfor grunn til å beklage og stille seg kritisk til det som måtte komme.

Retten til å delta i valg er en fundamental demokratisk rettighet. Enhver organisasjon har derfor en plikt til å tilrettelegge slik at alle medlemmene reelt sett kan delta i valg. På Bedriftsjuristenes årsmøte foreslo jeg en modell for elektroniske valg slik at alle de 1500 medlemmene av Bedriftsjuristene i hele landet fikk en reell mulighet til å delta på valg uten å måtte møte på en kaffebær i Oslo sentrum.

Det var visepresidenten i Juristforbundet som ledet møte, og han mente at en modell med fysisk oppmøte for å kunne delta i valg var riktig. Det etterlatte inntrykket var at dette var en gjengs oppfatning til de som i dag er sentrale tillitsvalgte, og at rapporten ikke kommer til å inneholde reformer som sikrer fundamentale rettigheter som lett lar seg realisere.

Oppmøte på årsmøte til Bedriftsjuristene var meget begrenset (ca. 10),

– Elektroniske valg er i praksis en videreutviklet urnevalgsmødel, og hvor «urnen» kommer helt tett på den enkelte velger, skriver Jørn H. Hammer.

sakene styret hadde fremmet var korte og lite opplysende. Forslagene til vedtak var alle «til orientering» som innenfor organisasjonspraksis betyr at

årsmøtet ikke har tatt stilling til sakene. Det var bare valg til styret som inneholdt en realitet.

Urnevalg er en etablert løsning ved valg rundt om i bedriftene, ved offentlige valg, ved valg på Universitetet etc. Urnene plasseres ut slik at alle skal få en rimelig mulighet til å delta i valget. Elektroniske valg er i praksis en videreutviklet urnevalgsmøt, og hvor «urnen» kommer helt tett på den enkelte velger.

Juristforbundet har i dag systemer som gjør det lett rent teknisk å etablere et slikt valg, og også til gjøre valget hemmelig. Presentasjon av kandidater

// Som profesjon burde vi i vår medlemsorganisasjon gå foran og styrke demokratiet

er enkelt, og kan gjøres mye bedre enn det som ble presentert på årsmøtet. Jurister har den høyeste og beste utdanning til å utvikle selvstendige og gode meninger basert på det faktum som presenterer. Alle medlemmene har dessuten tilgang til e-post og nettet.

Om ledelsen ikke foreslår elektronisk valg (uansett organisasjonsmodell), vil det være et paradoks at ledelsen føler seg fri og berettiget til å dele ut Rettsikkerhetsprisen. Med så lav valgdeltagelse, og så få som sitter på kunnskap, så er det en betydelig fare for at Juristforbundet forvitrer. Som profesjon burde vi i vår medlemsorganisasjon gå foran og styrke demokratiet. Det er også med på å sikre engasjement og tilstedeværelse hos og for medlemmene.

Jeg vil arbeide for elektroniske valg, og modeller som sikrer bred representasjon ut ifra geografi, kjønn, alder, arbeidsmarked og andre viktige hensyn.

Atomvåpen

Overlevelsens folkerett

■ Av Fredrik S. Heffermehl, *International Association of Lawyers against Nuclear Arms (IALANA)*

Atomvåpen er ikke på radaren lenger. Men tro ikke at de forsvant med den kalde krigen. Det satses nå svære beløp på nye atomvåpen.

Obamas USA skal bruke 1 000 milliarder dollar over tretti år på å utvikle fem nye bombetyper (NYT 11.1 2016) og UK satser et par hundre milliarder pund på å fornye Trident-programmet (Guardian 23.11 2015). Ti tusen milliarder kroner skal gjøre verden til et veldig usikkert sted!

Politikken er en hån mot all menneskelighet og fornuft, - og mot Haag-domstolens avgjørelse for 20 år siden. Den er stikk i strid med den rettslige plikt atommaktene og alle andre land har til å igangsette forhand-

linger og nå frem til et bestemt resultat, total avskaffelse av alle atomvåpen, slik det ble fastslått i en uttalelse i 1996 fra ICJ, Haag-domstolen.

IALANA, International Association of Lawyers Against Nuclear Arms, har med økende utålmodighet krevd at det startes forhandlinger - "in good faith" slik ICJ-uttalelsen i 1996 krevde. IALANA og beslektede organisasjoner har forsynt FN med et fullt ferdig traktatutkast som kan gi en flyende start til slike forhandlinger. Det er også reist søksmål for å få i gang forhandlinger in "good faith." En av verdens minste stater, Republikken Marshall Islands (RMI) – selv hardt rammet av atomprøver – har anlagt sak for ICJ mot alle stater med atomvåpen. Det er bare Storbritannia, India og Pakistan som har akseptert ICJs domsmyndighet og også disse tre statene har bedt saken avvist. RMI har videre anlagt sak mot

Atombombekuppelen, «A-Bomb Dome», er et minnesmerke i Hiroshima i Japan. Dette er den eneste bygningen nær nullpunktet som ikke ble totalt jevnet med jorden av atombomben over Hiroshima den 6. august 1945. Det er i dag en minnepark rundt bygningen. (Foto: Wikimedia Commons)

USA for føderal distriktsdomstol i San Fransisco. Detaljer om sakene fins på nuclearzero.org

Det er behagelig at media lar oss tro at atomvåpnene er borte. Men farlig, siden atomvåpen er en høyst aktuell og reell trussel, mener IALANA, og ønsker norske jurister med interesse for internasjonal rett og politikk på høyt nivå velkomne til å delta i arbeidet.

Kan noe som vil kalle seg en rettsordenen gi rom for våpen som innebærer risiko for å utslette alt liv, alle samfunn, all historisk arv? Hva er da realiteten i rettigheter og rettsvern, hva er de reelt verd? Juristene i IALANA søker med rettens midler og metoder å få atomvåpen avvirket. Alle er

Juristene i IALANA søker med rettens midler og metoder å få atomvåpen avvirket

velkomne til å delta i foreningen, eller bidra økonomisk til kampen mot dommedagsvåpenet.

IALANA hadde i april konferanse og årsmøte i Sveits. Undertegnede var eneste deltaker fra Norge. Foreningen har opparbeidet stor kompetanse på å bruke folkeretten som redskap for å verne den jevne verdensborgers interesser i kollisjon med de mektigste

statenes militærpolitikk. I IALANA deltar meget kompetente jurister fra 15 land, advokater og dommere i nasjonale og internasjonale domstoler. Sammen har de betydelig kompetanse i å arbeide bl.a. i FN-systemet og i ICJ.

En titt på nettstedene, ialana.de, lcnp.org og ialana.info vil vise at man i IALANA får lærerik, faglig stimulerende kontakt med et bredt internasjonalt nettverk på et livsviktig rettsområde. Her står folkerett og atomvåpenrett i fokus, men også fredsrett mer generelt, varslere, tortur, suverenitetskrenkelser.

Interessert? Skriv til IALANA, fredpax@online.no, telefon 917 44 783.

Her når du flest jurister

**– gjennom vårt jobbmarked når du jurister
i privat og offentlig sektor**

ANNONSE I PAPIRUTGAVEN inkluderer ALLTID digital publisering

- Adressert distribusjon med Posten Norge AS til over 20 000 medlemmer
- 9 Utgivelser pr år
- Opplagsøkning i fjor: ca 6%

ANNONSEANSVARLIG
Per-Olav Leth – 07 Media
+47 918 16 012
perolav@07.no

Over
20 000
medlemmer

JURIST KONGRESS

2016

JURISTFORBUNDET

RETTSSIKKERHETENS ARENA

24. – 25. november 2016 | Thon Hotel Arena, Lillestrøm

5 fagspor | 6 morgenseminarer | 50 forelesere | 35 musikere

*Aksjonærenes rolle
i det grønne skiftet*
Professor dr.juris
Beate Sjøfjell

*Rettssikkerhet,
effektivitet og
offentlig forvaltning-*
Professor dr.juris
Erik Boe

JUS
— JURISTENES —
UTDANNINGSSENTER

*Gullstoler og tråsykler
– Norge i utkanten av
Europa*
Advokat og daglig leder
i Advokatfirma Andersen
& Bache-Wiig AS
Halvor Frihagen

Meld deg på nå!

www.juristkongress.no

Jobbmarkedet

– for hele jus-Norge

Du finner også Jobbmarkedet med stillingsutlysninger:

- Juristforbundet.no. Annonsene publiseres fortløpende.
- Juristforbundets nyhetsbrev ca. hver 14. dag.
- Juristkontakt.no. Annonsene publiseres fortløpende.

Her bestiller du stillingsannonsen

Annonsejef Per-Olav Leth | 07 Media

E-post: perolav@07.no | Tlf: +47 918 16 012

Jobbmarkedet

– for hele jus-Norge

Oslo kommune Kommuneadvokaten

Kommuneadvokaten i Oslo er landets nest største offentlige advokatkontor. Vi har i dag 28 ansatte, herav 4,5 kontorstillinger. Kontoret har et høyt faglig nivå samt et hyggelig og uformelt miljø. Vi er et av landets mest varierte sivilrettslige advokatkontor. Kontoret betjener bystyret, byrådet og øvrige virksomheter i Oslo kommune. Vi holder til sentralt beliggende ved Rådhuset i Olav V's gate 4.

ADVOKAT/ADVOKATFULLMEKTIG

Vi har ledig en fast stilling som advokat/advokatfullmektig. Eventuelt internt opprykk kan medføre at ett vikariat av noe lengre varighet blir ledig. Tiltredelse etter avtale.

Arbeidsoppgaver

Arbeidsoppgavene er juridisk og samfunnsmessig interessante og spenner over de fleste rettsområder innenfor både privatrett og offentlig rett. Oppgavene er jevnt fordelt mellom prosedyre i domstolene og intern rådgivning.

Kvalifikasjoner

- Solide juridiske kunnskaper og gode eksamensresultater. Kopi av vitnemål og attester bes lagt ved.
- Relevant praksis.
- Personlig egnethet

Personlige egenskaper

- Ansvarsbevisst
- Selvstendig
- Fleksibel

Vi tilbyr

- Et trivelig arbeidsmiljø og gode utviklingsmuligheter
- Fleksibel arbeidstid
- Gode forsikrings- og pensjonsordninger
- Lønn etter avtale

Kontaktperson

Kommuneadvokat Hanne Harlem tlf. nr. 995 41 953
eller ledende advokat Trine Riiber tlf. nr. 938 59 296

For fullstendig utlysning, se www.ledigestillinger.oslo.kommune.no. Elektronisk søknad med kopi av vitnemål og attester sendes via samme adresse.

Søknadsfrist: 29. juni 2016.

Intervjuer blir gjennomført i siste halvdel av uke 27.

Når du
annonserer
i Juristkontakt
blir din annonse
sett av cirka

20 000

Ring: 918 16 012
eller e-post:
perolav@07.no

ADVOKATFIRMA LIE & CO

Advokatfirma Lie & Co. DA med kontor i Tønsberg har fem advokater og én advokatfullmektig. Vi yter juridiske tjenester og rådgivning til næringsdrivende, privatpersoner og det offentlige. Vår virksomhet er hovedsaklig knyttet til Vestfold.

Vi søker en faglig dyktig

advokat/advokatfullmektig

Vi kan tilby interessante, varierte og utfordrende arbeidsoppgaver i et uformelt og hyggelig miljø. Stillingen er tiltenkt å ha en hovedvekt på det sivilrettslige området og med god anledning til prosedyre.

Vi vektlegger gode faglige kvalifikasjoner og personlig egnethet.

Skriftlig søknad vedlagt CV, vitnemål og attester sendes senest innen 15. august 2016 til epost: hmj@advlie.no eller til Advokatfirma Lie & Co. DA, Postboks 393 Sentrum, 3101 Tønsberg.

Henvendelse vedrørende stillingen kan rettes til advokat Håkon M. Johannessen, telefon 33 34 93 60.

Advokatfirma Lie & Co. DA MNA
Øvre Langgate 61
Tønsberg

JUC NORGE

Faglige nettverk på høyt nivå

JUC Norge tilbyr pr i dag 17 faglige nettverk innen forskjellige fagområder. Ved å delta i et nettverk får du ikke bare en sterk faglig forankring. Du får også en utvidelse av ditt profesjonelle nettverk som du kan bruke til å utveksle kunnskap i forbindelse med konkrete saker du arbeider med. JUC engasjerer dyktige nettverksledere, og deltakerne holder et høyt faglig nivå.

Tilbudene om nettverk har slått meget godt an i Norge, og over 450 deltakere har meldt seg på. Flere nettverk har nå gjennomført sin første sesong med fire samlinger. Mange av deltakerne er svært fornøyde, og ønsker å bli med videre i neste sesong. Nettverket kan forventes godkjent som obligatorisk etterutdanning for medlemmene i Advokatforeningen.

Utviklingen i JUC Norge er positiv. Flere nettverk er under etablering, og vi har ansatt en Network Manager som skal sørge for fortsatt god og økende aktivitet.

Les vårt magasin på
www.juc.dk/nettverk

Gå inn på juc.dk/norge for mer informasjon eller kontakt
Country Manager Kjell Øiestad,
epost: ko@juc.no
eller mobil: 95 73 19 74

Ny medarbeider i JUC Norge:
Katharina Sagen Lerkørød,
Network Manager

JUC

Nytt om navn

Ansettelses og utnevnelser

Akhter, Asia, jurist, Statens vegvesen Vegdirektoratet
Antonsen, Kirsti Rusten, leder byggesaksavdeling, Nittedal kommune
Arntzen, Øyvind, juridisk rådgiver, Tromsø kommune – Eiendom/Areal og utbygging
Bernt, Karl Erik, advokat/legal counsel, Rolls-Royce Marine AS
Berntsen, Melissa, advokatfullmektig, Finansklagenemnda
Borch, Christina, dommerfullmektig, Haugaland tingrett
Bratten, Ronny, seniorrådgiver, Fylkesmannen i Troms
Bustad, Åsa Astrup, rådgiver, HELFO-Helseøkonomi-forvaltningen, klage, anke og regelverk
Evensen, Kristin Aabelvik, politiadvokat, Oslo politidistrikt
Gjønnes-Johansen, Karoline, politifullmektig, Finnmark Politidistrikt – Hammerfest
Høyer-Fjellstad, Ine, førstekonsulent, Direktoratet for forvaltning og IKT (DIFI)
Jensen, Espen Holm, advokat, Advokatfirmaet Stadheim Vollen Parelus DA
Johnsen, Martin Sigurd, advokatfullmektig, Advokatfirmaet Strandenæs
Kolsum, Marte, universitetslektor, Universitetet i Tromsø,
Murstad, Cathrine, advokat, Nye Veier AS
Nordenhaug, Marion Eriksrød, advokat, Advokatfirmaet Hammervoll Pind da
Normann, Håvard, contract manager, Nexans Norway AS

Ramstad, Lisbeth Solstad, rådgiver, Oslo kommune – Byrådsavdeling for kultur, idrett og frivillighet
Riege, Arild André, juridisk kyndig rettsmedlem, Trygderetten
Rolin, Helene, advokatfullmektig, Advokatfirma DLA Piper Norway DA
Schjetne, Camilla, advokat, Gjøvik kommune
Schonhowd, Kjetil, advokat/partner, Advokatfirmaet Thallaug ANS
Skylstad, Andreas Åserud, byggesakshandsamar, Austevoll kommune
Svartås, Henrik, juridisk rådgiver, Fylkesmannen i Møre og Romsdal
Thorshaug, Mathias, førstekonsulent, Norsk Pasientskadeerstatning
Trzcinska, Marta, daglig leder, Støttesenter mot Incest – Oslo
Tyvold, Monika, seksjonsleder, Stortinget
Warberg, Erik Normann, senior compliance & legal, Computas AS
Weigård, Christine Skjebstad, utreder, Norges Høyesterett

Nye medlemmer i Juristforbundet
Alsandia, Maka, førstekonsulent, Utlendingsdirektoratet
Bjurvill, Peter, advokatfullmektig, Codan Forsikring
Edvardsen, Ronni Tangvik, rådgiver, Arbeidstilsynet Midt-Norge, regionkontoret Trondheim
Eide, Jørgen Aas, advokat, Tromsø kommune – Kommuneadvokaten
Eriksen, Charlotte Bårtvedt, førstekonsulent, Sivilombudsmannen

Hanssen, Christian, politiadvokat, Troms politidistrikt
Hetland, Cecilie, førstekonsulent, Utlendingsdirektoratet
Kongevold, Katharina, førstekonsulent, Utlendingsdirektoratet
Malik, Mohammad Adrees, førstekonsulent, Fylkesmannen i Oppland
Olaussen, Carina Marlen, rådgiver, HELFO-Helseøkonomi-forvaltningen, Drift
Roer-Eide, Emelie Sofia, grant manager, Norsk Folkehjelp
Schilling, Yvonne, politiadvokat, Øst politidistrikt – Grålum
Stene, Tone-Anne, namsfullmektig, Sør-Øst politidistrikt – Skien

Nye studentmedlemmer i Juristforbundet

Arnesen, Kathrine Ihle, Universitetet i Tromsø
Ekholt, Celina, Universitetet i Bergen
Engen, Ingunn, Universitetet i Oslo
Forssten, Erik Anton, Universitetet i Oslo
Kaliuta, Larysa, Universitetet i Bergen
Klev, Line, Universitetet i Oslo
Le, Merissa, Universitetet i Oslo
Strømsnæs, Pascual, Universitetet i Bergen
Sundal, Tim Midtbø, Universitetet i Oslo

Har du flyttet, endret e-postadresse eller byttet jobb? Husk å oppdatere din medlemsinformasjon på

Juristforbundet.no/min-side

JURIST
FORBUNDET

Hovedstyret

President

Curt A. Lier cl@juristforbundet.no

Visepresident

Erik N. Warberg ewarberg@gmail.com

Styremedlemmer valgt av representantskapet

Susanne Eliassen

susanne.eliasen@hel.oslo.kommune.no

Christian Zimmermann

christian@psykologforeningen.no

Inger Kjersti Dørstad (møtende varamedlem)

inger.kjersti.dorstad@domstol.no

Styremedlemmer valgt av seksjonene

Lucie Christensen Berge (Juristforbundet – Privat)

lucie.berge@gmail.com

Sverre Bromander (Juristforbundet – Stat)

sverre.bromander@politiet.no

Frank Grønås (Juristforbundet – Kommune)

frank.gronas@trondheim.kommune.no

Mathilde Nerland Lie (Juristforbundet – Student)

mathildenerland@yahoo.com

Ingjerd Thune (Juristforbundet – Dommerforeningen)

ingjerd.thune@domstol.no

Ansattes representant (observatør)

Anne Sophie Juel asj@juristforbundet.no

Generalsekretær

Magne Skram Hegerberg msh@juristforbundet.no

Medlemsguide

Ny stilling eller adresse?

www.juristforbundet.no (Min side)

medlem@juristforbundet.no | sentralbord: 40 00 24 25

Forsikring – medlemstilbud

Juristforbundet Forsikring

Nettportal: www.juristforbundet.no/forsikring

Telefon: 23 11 33 11 | e-post: forsikring@juristforbundet.no

Bank – medlemstilbud

Danske Bank

Nettportal: www.danskebank.no/juristforbundet

Telefon: 05550 | e-post: 05550@danskebank.no

Juristforbundets advokatkontor

advokat@juristforbundet.no

www.juristforbundet.no/advokatkontoret

Sentralbord: 40 00 24 25

Lønnsstatistikk/lønnskalkulator

www.juristforbundet.no/lonnskalkulator

Juristkontakt

www.juristkontakt.no

Redaksjonen:

omg@juristkontakt.no | mobil 482 48 352

Annonser:

perolav@07.no | mobil 918 16 012

Jobbmarkedet

www.juristkontakt.no/stillinger

Juristenes Utdanningsenter

www.jus.no | sentralbord: 40 00 26 62

Juristforbundet | sentralbord: 40 00 24 25 | www.juristforbundet.no | post@juristforbundet.no

Kristian Augusts gate 9, 0164 Oslo

JURIST
FORBUNDET

Juristdagen

§
**SPØR MEG,
JEG ER JURIST!**

Bli med på Juristdagen – årets store dugnad

Lørdag 17. september 2016 fra klokken 11 til 14 står engasjerte jurister og advokater på stands i 16 byer for å svare på juridiske spørsmål.

Følgende byer deltar hittil på Juristdagen 2016:

Alta	Trondheim	Fredrikstad
Tromsø	Molde	Gol
Harstad	Stord	Hamar
Sortland	Haugesund	Oslo:
Snåsa	Stavanger	Grønlands torg
Verdal	Sandefjord	

**Har du lyst til å stå
på en av standene?
Vil du få Juristdagen
til din hjemby?**

Send en e-post til:
[juristdagen@
juristforbundet.no](mailto:juristdagen@juristforbundet.no)

Les mer på www.juristforbundet.no/juristdagen